

بسمه تعالی

پیشگفتار چاپ اول

روزی فواید آمد که تمام زنگیت از بلوی پشمانت می گذرد

پس کاری کن که ارزش دیدن داشته باش

طبق مفاد ماده ۱۲۸ قانون امور گمرکی ، « کارگزار گمرکی » یا « حق العملکار گمرکی » در گمرک ، به شخصی اطلاق می شود که تشریفات گمرکی کالای متعلق به اشخاص دیگر را به وکالت از طرف آنان انجام دهد. کارگزار گمرکی باید پروانه مخصوص از گمرک ایران دریافت نماید که این پروانه برای ترخیص کالاهای متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی به صورت « نامحدود » ، از کلیه گمرک های کشور معتبر است.

مطابق مفاد ماده ۱۹۱ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی، متقاضیان پروانه کارگزار گمرکی باید دارای شرایط زیر باشند:

الف - تابعیت ایران

ب - ارائه گواهی عدم سوء پیشینه کیفری (از مرجع قانونی مربوط) و عدم سابقه قاچاق گمرکی به گواهی گمرک ایران.

پ - داشتن حداقل مدرک کاردانی در رشته های امور گمرکی یا حداقل کارشناسی در سایر رشته ها.

ت - دارا بودن گواهی پایان خدمت و یا معافیت دائم از خدمت نظام وظیفه.

ث - کارمند دولت نباشد.

ج - موفقیت در آزمون مربوط به قوانین گمرکی، صادرات، واردات و تجارت که از طرف گمرک ایران حسب نیاز برگزار می شود.

چ - داشتن حداقل سن بیست و پنج سال تمام (به عبارت دیگر، سن متقاضی شرکت در آزمون کارگزاری گمرک، در تاریخ ثبت نام در سایت سازمان سنجش، باید حداقل بیست و پنج سال تمام باشد).

آزمون کارگزاری گمرک، معمولاً هرچندسال یک بار از سوی گمرک جمهوری اسلامی ایران برگزار می گردد. از آخرین آزمون های برگزار شده طی سالیان گذشته می توان به آزمون سالهای ۱۳۸۷، ۱۳۹۵ و ۱۴۰۱ اشاره کرد که از سال ۱۳۹۵، آزمون کارگزاری گمرک توسط سازمان سنجش آموزش کشور برگزار می شود و نتایج اولیه نیز توسط سازمان سنجش آموزش کشور (معمولاً ظرف ۴۰ روز از تاریخ برگزاری آزمون) اعلام می گردد. برای پذیرفته شدگان آزمون (به عنوان پذیرفته شدگان اولیه) و پس از تأیید نهایی کلیه استعلام های مرتبط، از طرف گمرک جمهوری اسلامی ایران و به امضای رئیس کل گمرک ایران، پروانه کارگزاری در قالب کارت مجوز، صادر می گردد. شایان ذکر است آزمون کارگزاری گمرک، فاقد مصاحبه شفاهی می باشد.

کلیه متقاضیان ثبت نام در آزمون، در صورت داشتن شرایط مندرج در اطلاعیه های اعلام شده از سوی گمرک ایران و سازمان سنجش آموزش کشور، باید در مهلت اعطاء شده به نحو اعلامی مراجع قانونی نسبت به ثبت نام خود اقدام نمایند.

بررسی سئوالات آزمون دوره های گذشته کارگزاری گمرک نشان می دهد معمولاً منابع ثابتی برای آزمون مربوطه در نظر گرفته شده و صرفاً در برخی از دوره ها، بعضی از منابع آزمون تغییر می نماید. مطابق مفاد دفترچه راهنمای ثبت نام آزمون تخصصی اخذ پروانه کارگزاری گمرک سال ۱۴۰۱، منابع آزمون در قالب یک دفترچه ۱۲۰ سوالی، با لحاظ نمره منفی، به شرح ذیل بوده است:

- ۱- قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن (مصوب ۱۳۹۰) - ۴۵ سؤال تستی
- ۲- مقررات صادرات و واردات و آیین نامه اجرایی آن (سال ۱۴۰۱) - ۲۰ سؤال تستی
- ۳- اصول طبقه بندی کالا در سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا - ۵ سؤال تستی
- ۴- تعیین ارزش - ۵ سؤال تستی
- ۵- قانون حمل و نقل و عبور کالای خارجی و آیین نامه اجرایی آن - ۵ سؤال تستی
- ۶- قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز (آخرین اصلاحات و الحاقات) - ۱۵ سؤال تستی
- ۷- قانون مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و آیین نامه های مرتبط - ۱۰ سؤال تستی

۸- آشنایی با سامانه های تجارت خارجی - ۵ سؤال تستی

۹- اینکوترمز ۲۰۲۰ (اصطلاحات بازرگانی بین المللی) - ۱۰ سؤال تستی

نکته مهم این که در سال ۱۴۰۱، برخلاف دوره های گذشته، سازمان سنجش برای قبولی در آزمون کارگزاری گمرک، حدنصاب تعیین کرد به نحوی که: داوطلبانی که حداقل، هفتاد درصد (۷۰٪) امتیاز میانگین نمرات یک درصد (۱٪) حائزین بالاترین امتیاز را کسب نمودند به عنوان پذیرفته شده، جهت طی مراحل مقتضی معرفی شدند. مثلاً - چنانچه فرض نماییم ۱۰ هزار نفر در آزمون کارگزاری گمرک شرکت نموده اند، میانگین نمرات ۱۰۰ نفر برتر (۱٪ ده هزارنفر) محاسبه می شود و مابقی پذیرفته شدگان کسانی هستند که حداقل، ۷۰٪ آن میانگین را در آزمون، کسب نمایند.

و نکته مهم دیگر این که در آزمون کارگزاری گمرک سال ۱۴۰۱، علی رغم عدم ارائه هرگونه منبعی از سوی گمرک ایران، ۱۰ سؤال بسیار مهم از قوانین و مقررات مربوط به مناطق ویژه اقتصادی و آزاد تجاری - صنعتی طرح گردید که تأثیر بسیار زیادی در تعیین تکلیف شرکت کنندگان در آزمون از نظر قبولی و یا رتبه آنان داشت.

با توجه به پیشنهاد تعداد زیادی از متقاضیان شرکت در آزمون کارگزاری گمرک از نقاط مختلف کشور - که امکان شرکت در دوره های حضوری برگزار شده در زمینه آمادگی برای آزمون کارگزاری گمرکی را نداشتند - مبنی بر تمهید شرایط عادلانه برای تمامی متقاضیان، منابع جامع و کاملی برای قبولی در این آزمون تهیه گردید که عناوین این منابع، مرتبط با مباحث آزمون، به شرح ذیل است:

۱- قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن (مصوب ۱۳۹۰) - کتاب «مکس دات»

۲- مقررات صادرات و واردات و آیین نامه اجرایی آن (سال ۱۴۰۱) - کتاب «مکس پدیا»

۳- اصول طبقه بندی کالا در سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا - کتاب «مکث در مکس»

۴- تعیین ارزش - کتاب «مکس دات»

۵- قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز (آخرین اصلاحات و الحاقات) - کتاب «مکس ترافیک»

۶- اینکوترمز ۲۰۲۰ (اصطلاحات بازرگانی بین المللی) - کتاب «مکس پدیا»

۷- مباحث تستی طبقه بندی شده مربوط به منابع آزمون های مرتبط با گمرک - کتاب «مکس تست»

بدیهی است در این کتب، که مطابق آخرین مقررات موضوعه کشور و گمرک، به روزرسانی شده اند، مطالب به صورت طبقه بندی شده و با در نظر گرفتن موارد مهم آزمون های کارگزاری گمرک، کارشناسی رسمی دادگستری در امور گمرکی و استخدامی، تنظیم شده اند به نحوی که آمار قبولی هایی که طی دوره های گذشته آزمون کارگزاری گمرک موفق به کسب رتبه اول، رتبه های تک و دو رقمی شده اند نشان می دهد منابع مذکور تا چه حدی در کسب رتبه برتر این افراد موثر بوده است.

با توجه به این که یکی از منابع اصلی آزمون های برگزار شده در زمینه گمرک، مبحث «قوانین و مقررات مرتبط با مناطق ویژه اقتصادی و آزاد تجاری- صنعتی» می باشد، در «مکس زون» تمامی مواد مرتبط با موضوعات با در نظر گرفتن آخرین اصلاحات و الحاقات سال ۱۴۰۲ گنجانده شده است و حتی با درج سئوالات آزمون کارگزاری گمرک سال ۱۴۰۱، به این سئوالات، پاسخ داده شده است.

شایان ذکر است توضیحات ویدئویی مربوط به کتب منتشره به شرح فوق به صورت آفلاین در وبسایت www.maxterms.com، و اپلیکیشن موبایل Max نیز- به عنوان اولین اپلیکیشن موبایل در تجارت خارجی کشور- قابل دسترس بوده تا به همراه یکدیگر، پاسخگوی نیازهای تمامی دست اندرکاران در این زمینه از جمله: کارگزاران گمرک؛ ترخیص کاران؛ کارمندان گمرک؛ دانشجویان رشته های امور گمرکی و بازرگانی؛ متقاضیان شرکت در آزمون های کارگزاری گمرک (حق العملکاری) و کارشناسی رسمی دادگستری؛ متصدیان شرکت های حمل و نقل؛ وکلاء و تمامی اقشار مرتبط در این زمینه باشد. تا چه قبول افتد و چه در نظر آید ....

مهرداد جمال ارونقی

تابستان ۱۴۰۲

فصل اول

قوانین و مقررات مناطق ویژه اقتصادی

قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۸۴/۹/۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام

قسمت اول - هدف

ماده ۱- به منظور پشتیبانی از فعالیت های اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین‌المللی و تحرک در اقتصاد منطقه‌ای و تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیر نفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیپ) به دولت اجازه داده می شود در شهرستان هایی که استعداد و توان لازم برای تحقق اهداف مذکور را دارند مناطقی را با عنوان منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید .

تبصره ۱- در مناطق ویژه اقتصادی که برای فعالیت های معین ایجاد شده اند، تعیین محدوده جغرافیایی، طرح جامع و کالبدی، نوع و حدود فعالیت مجاز هر یک از آنها به موجب این قانون و با پیشنهاد دبیرخانه و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.
تبصره ۲- ایجاد مناطق ویژه اقتصادی جدید با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

قسمت دوم - تعاریف و کلیات

ماده ۲- در این قانون، واژه‌های زیر به جای نام ها یا عبارت های مشروح مربوط بکار می رود:

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

گمرک : گمرک جمهوری اسلامی ایران.

منطقه: منطقه ویژه اقتصادی.

سازمان: سازمان هر منطقه ویژه اقتصادی.

دبیرخانه: دبیر خانه شورای عالی مناطق آزاد.

ماده ۳- هیأت وزیران در اجرای این قانون، مسؤولیت های زیر را نیز بر عهده دارد:

الف - تعیین و یا تغییر سازمان مسؤول منطقه اعم از دولتی و غیر دولتی.

ب - نظارت بر فعالیت های مناطق در چارچوب برنامه‌ها و اهداف آنها.

تبصره ۱ - هیأت وزیران می تواند در صورت نیاز، سازمانی دولتی را به منظور اداره منطقه ویژه ایجاد نماید. اساسنامه این سازمان ها بنا به پیشنهاد دبیرخانه ، به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۲ - تعیین سازمان مسؤول منطقه از بین اشخاص حقوقی غیر دولتی منوط به تملک (یا واگذاری رسمی دستگاه های دولتی ذی ربط) و تصرف اراضی واقع در محدوده منطقه ویژه مورد نظر توسط اشخاص حقوقی غیر دولتی، قبل از صدور مجوز هیأت وزیران می باشد. ضابطه تغییر سازمان مسؤول منطقه در چنین صورتی تابع قراردادی می باشد که با رعایت این قانون فی مابین دبیر خانه و سازمان منعقد می شود.

ماده ۴ - سازمان می تواند مطابق آئین نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می رسد، علاوه بر خدماتی که دستگاه های اجرایی ارائه می نمایند در قبال ارائه خدمات عمومی زیربنایی و مهندسی و تسهیلات مواصلاتی، انبارداری، تخلیه، بارگیری، بهداشتی، فرهنگی،

ارتباطات، آموزشی و رفاهی وجوهی را دریافت نماید. اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به کار تولید کالا و خدمات فعالیت دارند، برای فعالیت در محدوده منطقه از پرداخت هرگونه عوارض معمول در کشور معاف می باشند.

ماده ۵ - فعالیت های سازمان منطقه صرفاً در حدود فعالیت هایی است که بر اساس این قانون، مجاز می باشد.

ماده ۶ - بودجه سالانه هر منطقه که توسط سازمان دولتی اداره می شود در چارچوب سیاست گذاری و رعایت برنامه های دولت تهیه و طبق مفاد اساسنامه مربوط به تصویب خواهد رسید.

ماده ۷ - صدور مجوز برای انجام فعالیت های اقتصادی، عمرانی، ساختمانی و فرهنگی و آموزش و خدماتی مطابق سیاست ها و مقررات دولت و در چارچوب طرح جامع و کالبدی مصوب هر منطقه در اختیار سازمان مسؤؤل آن منطقه می باشد.

تبصره - در موارد تخلف از سیاست ها و مقررات یاد شده در فوق، دستگاه های ذی ربط مراتب را به سازمان مسؤؤل منطقه اعلام می نمایند و سازمان مکلف به رفع تخلف می باشد.

قسمت سوم - مقررات ورود و صدور کالا

ماده ۸ - مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور و یا با سایر مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری و صنعتی، پس از ثبت در گمرک، از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و کلیه عوارض ورود و صدور تحت هر عنوان، معاف بوده و مشمول محدودیت ها و ممنوعیت های مقررات واردات و صادرات به استثنای محدودیت ها و ممنوعیت های قانونی و شرعی نمی شود و مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور به استثنای مناطق یاد شده در فوق، تابع مقررات صادرات و واردات می باشد.

تبصره ۱ - کالاهایی که برای بکارگیری و مصرف، از سایر نقاط کشور به مناطق حمل می گردند، از موارد نقل و انتقال داخلی کشور است؛ ولی صادرات آن ها از مناطق به خارج از کشور، تابع قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۴/ ۷/ ۱۳۷۲ می باشد.

تبصره ۲ - کالاهای صادراتی که تشریفات صدور (اعم از بانکی و اداری) آن ها بطور کامل انجام شده، پس از ورود به منطقه، صادرات قطعی تلقی می گردد.

تبصره ۳ - مواد اولیه و قطعات خارجی وارد شده به مناطق که جهت پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر به داخل کشور وارد می شود، تابع مقررات ورود موقت بوده، پس از پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر، جهت استفاده در منطقه، بدون تنظیم اظهار نامه و پروانه صادراتی با حداقل تشریفات گمرکی به مناطق مرجوع و تسویه می گردد.

ماده ۹ - ورود کالا به صورت مسافری به هر میزان، از منطقه به سایر نقاط کشور ممنوع می باشد.

ماده ۱۰ - واردکنندگان کالا به مناطق می توانند تمام یا قسمتی از کالاهای خود را در مقابل قبض انبار تفکیکی قابل معامله که توسط سازمان منطقه صادر خواهد شد به دیگران واگذار نمایند. در این صورت، دارنده قبض انبار تفکیکی، صاحب کالا محسوب خواهد شد.

تبصره - مدیریت هر منطقه، مجاز است حسب درخواست متقاضی، نسبت به صدور گواهی مبداء برای کالاهایی که از منطقه خارج می شوند با تأیید گمرک ایران اقدام نماید. بانک های کشور مکلف به پذیرش گواهی موضوع این تبصره هستند.

ماده ۱۱ - کالاهای تولید و یا پردازش شده در منطقه، هنگام ورود به سایر نقاط کشور، به میزان مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه داخلی و قطعات داخلی به کار رفته در آن، مجاز و تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف خواهد بود.

تبصره ۱ - نحوه تعیین ارزش افزوده در آئین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره ۲ - مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده، مشروط به پرداخت حقوق ورودی، مجاز و در حکم مواد اولیه و قطعات داخلی می باشد. سود بازرگانی منظور شده در حقوق ورودی خودرو و قطعات منفصله آن، با رعایت ماده (۷۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۲۷/ ۱۱/ ۱۳۸۰ می باشد.^۱

ماده ۱۲- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است تقاضای صاحبان کالا را برای ترانزیت کالا و حمل مستقیم از سایر مبادی ورودی به مناطق، پذیرفته و تسهیلات لازم را از این جهت فراهم نماید.

ماده ۱۳- مهلت توقف کالاهای وارد شده به منطقه، با تشخیص مدیریت منطقه است. ضوابط مربوط به توقف کالا در اماکن و محوطه‌های منطقه توسط سازمان تعیین و اعمال می گردد.

قسمت چهارم - مقررات سرمایه گذاری و ثبت

ماده ۱۴ - نحوه پذیرش و ورود و خروج سرمایه خارجی و سود حاصل از آن به منطقه و چگونگی و میزان مشارکت خارجیان در فعالیت های هر منطقه بر اساس قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی مصوب ۱۹/ ۱۲/ ۱۳۸۰ انجام خواهد شد.

ماده ۱۵ - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است بر اساس درخواست سازمان منطقه و طبق آئین نامه مصوب هیأت وزیران، اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - ثبت شرکت و یا شعب نمایندگی شرکت هایی که قصد فعالیت در منطقه را دارند منصرف از میزان مشارکت سهام داخلی و یا خارجی آنها و همچنین ثبت مالکیت های مادی و معنوی در منطقه.

ب - تفکیک املاک و مستغلات واقع در منطقه با نظر سازمان منطقه و صدور اسناد مالکیت تفکیکی ذی ربط با رعایت قوانین جاری کشور.

قسمت پنجم - مقررات متفرقه

ماده ۱۶- امور مربوط به اشتغال نیروی انسانی و روابط کار، بیمه و تأمین اجتماعی در منطقه، بر اساس مقررات مصوب و جاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد بود.

ماده ۱۷ - هرگونه حقوق مکتسبه اشخاص حقیقی و حقوقی قبل از ایجاد منطقه معتبر بوده و ادامه فعالیت آنان، در چارچوب طرح جامع منطقه مجاز خواهد بود.

---

^۱ ماده ۷۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مبانی و فاصله طبقات محاسبه مالیات موضوع جزء (۲) بند (ج) ماده واحده قانون چگونگی محاسبه و وصول حقوق گمرکی و سودبازرگانی و مالیات انواع خودروها و ماشین آلات راه سازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها مصوب ۱۳۷۱.۱۰.۲ به نسبت چهار برابر افزایش می یابد.

تبصره ۱ - از ابتدای سال ۱۳۸۱ مالیات فروش خودروهای سواری حذف می گردد و بار مالی ناشی از آن با تعدیل نرخ سود بازرگانی مربوطه منظور شده در تبصره (۲) این ماده تأمین خواهد شد.

تبصره ۲ - دولت مکلف است سود بازرگانی را به گونه ای تنظیم نماید که موجبات تشویق افزایش ساخت داخلی قطعات خودرو سواری را فراهم آورد و حداقل سود بازرگانی به میزان شصت درصد (۶۰٪) برای مجموعه قطعات وارداتی (Pwh c.k.d) و حداقل ده درصد (۱۰٪) برای خودرو پانچاه درصد (۵۰٪) ساخت داخلی منظور نماید.

ماده ۱۸ - وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسه ها و شرکت های دولتی و وابسته به دولت در حیطه وظایف قانونی، خدمات لازم از قبیل برق، آب، مخابرات، سوخت و سایر خدمات را در حدود امکانات و با نرخ های مصوب جاری در همان منطقه جغرافیایی به مناطق ارائه خواهند نمود.

ماده ۱۹ - مناطق موجود تابع این قانون بوده و سازمان های مسؤول مناطق ویژه اقتصادی که تا تاریخ تصویب این قانون ایجاد گردیده اند جهت ادامه فعالیت خود مکلفند حداکثر ظرف یک سال (از تاریخ تصویب این قانون)، وضعیت خود را با این قانون تطبیق دهند.

ماده ۲۰ - محدوده مناطق ویژه اقتصادی جزو قلمرو گمرکی جمهوری اسلامی ایران نمی باشد و گمرک مکلف است با رعایت مفاد ماده (۸) این قانون، در مبادی ورودی و خروجی آنها به منظور اعمال مقررات مربوط به صادرات و واردات استقرار یابد.

ماده ۲۱ - فعالیت های درون هر منطقه، به استثنای مواردی که در این قانون به آن اشاره شده است، تابع سایر قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است.

ماده ۲۲ - سازمان مسؤول دولتی می تواند مستحذات و اراضی متعلق به خود در منطقه را بر اساس قیمت کارشناسی واگذار نماید. تبصره - نقل و انتقال اراضی موضوع این ماده توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی بهره بردار با رعایت کاربری اراضی، موکول به ارائه گواهی پایان کار که از سوی سازمان هر منطقه صادر می گردد، خواهد بود.

ماده ۲۳ - از تاریخ تصویب این قانون، در مناطقی که سازمان مسؤول آنها دولتی یا وابسته به دولت باشد، کلیه حقوق و اختیارات و تکالیف قانونی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان جنگل ها و مراتع در امور اراضی و منابع طبیعی هر منطقه به عهده سازمان مسؤول آن منطقه می باشد.

ماده ۲۴ - اعمال امور حاکمیتی طبق قوانین موضوعه، بر عهده دولت می باشد.

ماده ۲۵ (اصلاحی ۰۸، ۰۴، ۱۳۹۰) - آئین نامه اجرایی این قانون، با پیشنهاد وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و دبیر خانه شورای عالی مناطق آزاد، به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر بیست و پنج ماده و دوازده تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ یازدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۵/ ۹/ ۱۳۸۴ با اصلاحاتی در تبصره ماده (۱) و الحاق یک تبصره به آن و تبصره های (۱) و (۲) ماده (۳) و الحاق یک ماده با عنوان ماده (۲۴)، به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - غلامعلی حداد عادل

آیین نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۵/۳/۱ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

وزیران عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی در جلسه مورخ ۱/۳/۱۳۸۵، به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۱۰۳۹/ت/۳۴۸۰۴-هـ مورخ ۹/۲/۱۳۸۵، آیین نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱ - در این آیین نامه، واژه ها و عبارات های زیر به جای عبارت های مشروح مربوط به کار می روند:

الف - کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران .

ب - گمرک: گمرک جمهوری اسلامی ایران .

پ - شورای عالی: شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی .

ت - دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی .

ث - قانون: قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی.

ج - منطقه: منطقه ویژه اقتصادی.

چ - سازمان منطقه: شخص حقوقی دولتی و یا غیردولتی که بنا به پیشنهاد دبیرخانه، توسط شورای عالی تعیین می شود و مسئولیت اداره منطقه را عهده دار می باشد.

ماده ۲ - طرح های جامع و کالبدی مناطق توسط سازمان منطقه تهیه می شود و با پیشنهاد دبیرخانه به تصویب شورای عالی خواهد رسید .

ماده ۳ - گزارش توجیهی و پیش نویس لایحه ایجاد مناطق ویژه اقتصادی جدید، توسط دبیرخانه تهیه و پس از تأیید شورای عالی به هیئت وزیران ارائه می شود .

ماده ۴ - مدیر منطقه توسط سازمان منطقه منصوب می شود .

ماده ۵ - تعیین سازمان منطقه موکول به تملک و تصرف اراضی مورد نظر قبل از صدور مجوز هیئت وزیران می باشد .

ماده ۶ - سازمان منطقه می تواند علاوه بر خدماتی که دستگاه های اجرایی ارائه می کنند، بهای خدمات عمومی، زیربنایی و مهندسی و تسهیلات مواصلاتی، انبارداری، تخلیه، بارگیری، بهداشتی، فرهنگی، ارتباطات، آموزشی و رفاهی را که رأساً در منطقه ارائه می کند، از اشخاص حقیقی و حقوقی دریافت کند . تعرفه وجوه مذکور که باید متناسب با خدمات مربوط و با هدف حفظ موقعیت رقابتی هر منطقه باشد، توسط سازمان منطقه تنظیم و جهت تأیید به شورای عالی ارائه می شود. شورا باید ظرف یک ماه نسبت به بررسی و تأیید یا اصلاح تعرفه های مزبور اقدام کند، در غیر این صورت تعرفه های پیشنهادی، تأیید شده تلقی خواهد شد.

تبصره ۱ - رعایت ضوابط نظام مهندسی و همچنین استفاده از خدمات مهندسان مشاور و پیمانکاران واجد صلاحیت فنی در مورد خدمات مهندسی لازم الرعایه است .

تبصره ۲ - سازمان های مناطق مکلفند تمهیدها و فرصت های لازم را جهت ارائه خدمات یادشده توسط بخش غیردولتی فراهم کنند. در این صورت، نرخ تعرفه خدمات مذکور توسط سازمان های مسئول منطقه تعیین و اعمال می شود.

ماده ۷ - سازمان مسئول منطقه موظف است هنگام صدور مجوز فعالیت، سیاست ها و مقررات دولتی را رعایت و اعمال کند . تبصره - در صورت عدم انطباق مجوزهای صادر شده توسط سازمان با سیاست ها و مقررات دولتی، مسئولیت جبران خسارت های احتمالی به اشخاص حقیقی و حقوقی ، برعهده سازمان خواهد بود.

ماده ۸ - مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور و یا با سایر مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری - صنعتی، مجاز و مستلزم رایبه اظهارنامه گمرکی بدون هیچگونه تشریفات دیگر می باشد.

تبصره - تضمین سازمان منطقه برای یکبار و یا سالیانه نیز مورد قبول گمرک ایران خواهد بود.

ماده ۹ - کالاهایی که از سایر نقاط کشور به منظور تعمیر یا تکمیل به منطقه وارد و پس از تکمیل یا تعمیر به کشور اعاده می شوند، به میزان ارزش قطعات و مواد تعویض یا اضافه شده که منشاء خارجی داشته باشند، مشمول حقوق ورودی براساس مقررات صادرات و واردات می باشند .

ماده ۱۰ - اعاده عین کالای وارد شده از خارج به خارج از کشور یا اعاده کالای وارد شده از سایر نقاط کشور به داخل کشور در صورت ارائه اطلاعات مربوط به ورود کالاهای مذکور بدون هرگونه تشریفات با مجوز سازمان منطقه بلامانع است .

ماده ۱۱ - مواد اولیه و قطعات خارجی وارد شده به مناطق که جهت پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر به داخل کشور وارد می شوند، تابع مقررات ورود موقت بوده و پس از پردازش، تبدیل یا تکمیل یا تعمیر جهت استفاده در منطقه با حداقل تشریفات گمرکی به مناطق مرجوع و تسویه می شوند .

ماده ۱۲ - مؤسسات حمل و نقل و صاحبان یا دارندگان وسایل نقلیه مکلفند هنگام ورود وسیله نقلیه به منطقه، یک نسخه تصویر یا رونوشت از بارنامه هر قلم از محصولات خود را به ضمیمه فهرست کل بار به سازمان منطقه و گمرک مستقر در منطقه ، به منظور اعمال نظارت های قانونی تسلیم کنند .

ماده ۱۳ (اصلاحی ۱۸، ۱۲، ۱۳۹۵) - تعیین ارزش افزوده موضوع ماده (۱۱) قانون بر عهده کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارتخانه های صنایع و معادن و بازرگانی (صنعت، معدن و تجارت فعلی) ، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک ایران، وزارت جهاد کشاورزی، دبیرخانه و منطقه مربوطه است که در محل دبیرخانه تشکیل می شود.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳، ۰۸، ۱۳۸۶) - مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در کالای تولیدی که توسط کمیسیون فوق الذکر تعیین می شود ، کالای داخلی محسوب و در هنگام ورود به سایر نقاط کشور، از پرداخت کلیه حقوق ورودی معاف می باشد . مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولیدی یا پردازش شده مشروط به پرداخت حقوق ورودی، مجاز و در حکم مواد اولیه و قطعات داخلی می باشد.

تبصره ۲ - ورود کالای مازاد بر ارزش افزوده تولید شده در منطقه به داخل کشور مجاز و حقوق ورودی صرفاً به مواد اولیه و قطعات خارجی بکار رفته در آنجا تعلق خواهد گرفت .

ماده ۱۴ - مهلت توقف کالاهای وارد شده به منطقه، توسط سازمان منطقه تعیین می شود . سازمان می تواند در ظهر قبض انبار منطقه ، مهلت را به عنوان شرط ضمن عقد قید کند و به امضای صاحب کالا برساند و در این ضوابط ذکر کند چنانچه صاحب کالا در مهلت تعیین شده کالای خود را خارج نسازد و یا تعیین تکلیف نکند، پس از گذشت یک ماه از اخطار کتبی به اقامتگاه قانونی صاحب کالا، سازمان مجاز است رأساً نسبت به اجرای ضوابط مورد عمل خود اقدام کند .

تبصره - صاحب کالا شخص حقیقی و یا حقوقی و یا قائم مقام قانونی او و یا متصدی حمل است که مانیفست کالا یا قبض انبار تفکیکی و یا ظهرنویسی شده به نام او صادر شده است.

ماده ۱۵ - ثبت شرکت ها و یا شعب نمایندگی شرکت هایی که قصد فعالیت در منطقه ویژه اقتصادی را دارند صرف نظر از میزان مشارکت سهام داخلی و یا خارجی آنها و نیز ثبت مالکیت های مادی و معنوی در منطقه، براساس درخواست سازمان منطقه، برعهده اداره ثبت اسناد و املاک مربوط و طبق ضوابط ثبت شرکت ها و مالکیت های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب نامه شماره ۲۱۴۵۳/ت/۱۵۰۱۱ک مورخ ۳۰/۲/۱۳۷۴ و اصلاحات بعدی آن می باشد .
تبصره - در مناطق ویژه اقتصادی، کلیه وظایف و اختیارات موضوع بندهای (۳) و (۶) ماده (۱) و مواد (۲) و (۳) تصویب نامه مزبور به اداره ثبت اسناد و املاک مربوط محول می شود.

ماده ۱۶ - تفکیک املاک و مستغلات منطقه و صدور اسناد مالکیت در منطقه، صرفاً با درخواست سازمان منطقه، توسط اداره ثبت اسناد و املاک مربوط انجام می شود. انتقال املاک و مستغلات در منطقه بین اشخاص حقیقی و حقوقی در هر مرحله با اطلاع سازمان و رعایت مقررات مربوط امکان پذیر خواهد بود .

تبصره - صدور اسناد مالکیت تفکیکی، موکول به ارائه پایان کار صادر شده توسط سازمان منطقه می باشد.

ماده ۱۷ - امور مربوط به اشتغال نیروی انسانی و روابط کار و تأمین اجتماعی، قرارداد کار، شرایط کار و مراجع حل اختلاف آنها بر اساس مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی، موضوع تصویب نامه شماره ۳۳۴۳۳/ت/۲۵ ک مورخ ۱۶/۳/۱۳۷۳ و اصلاحات بعدی آن می باشد.

تبصره - عبارت «مناطق آزاد تجاری - صنعتی» در تصویب نامه مذکور، برای اجرا در مناطق ویژه اقتصادی با عبارت «مناطق ویژه اقتصادی» جایگزین می شود.

ماده ۱۸ - سازمان های مناطق موظفند آمار صادرات و واردات ماهانه خود را به وزارت بازرگانی (وزارت صنعت، معدن و تجارت فعلی)، گمرک، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دبیرخانه ارسال کنند .

ماده ۱۹ - دبیرخانه موظف است در جهت تحقق اهداف و مأموریت ها، بر عملکرد مناطق نظارت کامل نموده و گزارش آن را هر شش ماه یک بار به شورای عالی ارائه کند. مناطق، نسبت به عملکرد خود در قبال شورای عالی پاسخگو می باشند .

تبصره - در اجرای این وظیفه قانونی، دبیرخانه مکلف به بررسی کلیه اسناد و مدارک سازمان بدون هیچ گونه استثناء اعم از دفاتر، پروندهها، قراردادها و مکاتبات می باشد و سازمان نیز موظف به همکاری با دبیرخانه است.

ماده ۲۰ - مواردی که در قانون و این آیین نامه تعیین تکلیف نشده باشد، برطبق مقررات صادرات و واردات و امور گمرکی، عمل خواهد شد .

این تصویب نامه در تاریخ ۲/۳/۱۳۸۶ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است .

معاون اول رئیس جمهور - پرویز داودی

اصلاح تبصره (۱) ماده (۱۳) آیین نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۶/۸/۱۳ هیأت وزیران

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳/۸/۱۳۸۶، بنا به پیشنهاد شماره ۹۰۰۱/۵۴۳۶/۵۶ مورخ ۱۴/۵/۱۳۸۶ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

متن زیر به انتهای تبصره (۱) ماده (۱۳) آیین نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران، موضوع تصویب نامه شماره ۳۴۱۸۶/ت/۳۵۳۶۱ ک مورخ ۶/۳/۱۳۸۶ اضافه می شود:

مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده، مشروط به پرداخت حقوق ورودی، مجاز و در حکم مواد اولیه و قطعات داخلی می باشد.

معاون اول رئیس جمهور - پرویز داودی

آیین نامه چگونگی ایجاد مناطق ویژه اقتصادی

مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۲۰ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در جلسه ۱۳۹۲/۱۲/۲۰، به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۱۳۲۰۰/ت/۴۹۵۱۶ هـ مورخ ۱۳۹۲/۶/۵، آیین نامه چگونگی ایجاد مناطق ویژه اقتصادی را به شرح زیر تصویب کردند:

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر، در معانی مشروح بکار می روند:

الف- شورا: شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

ب- منطقه: هر یک از مناطق ویژه اقتصادی که به موجب قانون تأسیس شده و یا می شود.

ج- دبیرخانه: دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

د- متقاضی: شخص حقوقی دولتی یا غیردولتی که ایجاد منطقه را درخواست می نماید.

هـ- طرح توجیهی (مطالعات اولیه): شامل مطالعات پایه مبتنی بر مزیت های اقتصادی، تاریخی و فرهنگی به همراه برآورد هزینه های راه اندازی و نحوه تأمین منابع مالی مورد نیاز به همراه برنامه زمان بندی و تأثیر عملکرد منطقه بر اقتصاد محلی و ملی با توجه به بازار کشورهای هدف برای تهیه مواد اولیه و صادرات کالاهای ساخته شده و تأثیر آن بر شاخص ها و استانداردهای فرهنگی، اجتماعی و زیست محیطی .

و- طرح جامع: طرح بلندمدتی که در آن ضوابط و مقررات مربوط به نحوه استفاده از اراضی و منطقه بندی مربوط به حوزه های مسکونی، فرهنگی، آموزشی، صنعتی، بازرگانی، اداری و کشاورزی و تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات شهری و نیازمندی های عمومی منطقه، خطوط کلی ارتباطی و فرودگاه ها و بنادر و سطح لازم برای ایجاد تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات عمومی مناطق، نوسازی، بهسازی و اولویت های مربوط به آنها و حفظ بنا و نماهای تاریخی و مناظر طبیعی، تبیین می شود. این طرح در تطبیق با طرح های ناحیه ای و منطقه ای مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری تهیه می شود .

ز- زیرساخت ها: مجموع امکانات و پیش نیازهای ضروری و لازم جهت ایجاد و تأسیس منطقه متناسب با موقعیت جغرافیایی محدوده مورد نظر در بخش های حمل و نقل (هوایی، زمینی و دریایی)، انرژی و ارتباطات و فناوری اطلاعات

ح- محدوده منطقه: محدوده جغرافیایی که تحت حاکمیت قوانین و مقررات منطقه قرار می گیرد .

ماده ۲- فرآیند بررسی هر منطقه، شامل مراحل و تشریفات زیر می باشد:

الف- ارائه طرح توجیهی به همراه نقشه جانمایی و سایر اسناد و مدارک مربوط توسط متقاضی به دبیرخانه .

ب- ارائه موافقت بدون قید و شرط دستگاه های اجرایی تأمین کننده خدمات زیرساختی و سایر مراجع ذی ربط قانونی .

ج- بررسی مدارک و طرح توجیهی ارائه شده توسط دبیرخانه

د- ارائه گزارش نهایی ارزیابی ایجاد منطقه به دبیر شورا

هـ- طرح ایجاد منطقه در شورا بر حسب تصمیم دبیر شورا

ماده ۳- همزمان با ارائه پیشنهاد برای بررسی امکان ایجاد یک منطقه جدید، لازم است سازمان مسئول پیشنهادی، معرفی و در اجرای ماده (۱۹) آیین نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب نامه شماره ۳۴۱۸۶/ت/۳۵۳۶۱ک مورخ ۱۳۸۶/۳/۶، به صورت رسمی متعهد به موارد زیر شود:

الف- ارائه گزارش توجیهی

ب- تهیه طرح جامع منطقه ظرف یک سال پس از ابلاغ مصوبه شورا

ج- ارائه اسناد مالی معتبر دال بر توانمندی مالی متقاضی (توانایی لازم برای تأمین اعتبار حداقل یک سوم هزینه های ایجاد زیرساخت) و ارائه سوابق کاری دال بر توانمندی اجرایی و مدیریتی

د- آماده سازی و ایجاد کامل زیرساخت ها در بیست درصد از کل محدوده مصوب در دو سال اول فعالیت

ه- گزارش عملکرد منطقه در محدوده مصوب پس از یک سال توسط سازمان مسئول و بررسی آن توسط دبیرخانه با هدف چگونگی تداوم کار

و- ارائه گزارش ماهانه پیشرفت کار آماده سازی از آغاز مرحله حصار (فنس) کشی محدوده تا مرحله نهایی آماده سازی

ز- ایجاد مراکز خدمات پشتیبانی پس از تصویب منطقه

ح- نظر مساعد استانداری و تعهد برای حمایت از منطقه

ماده ۴- جانمایی اراضی محدوده منطقه باید به نحوی باشد تا با توجه به اسناد بالادستی و اهداف تأسیس منطقه، شرایط طبیعی و امکانات بالقوه و بالفعل مورد نیاز را دارا باشد.

تبصره ۱- ارائه اسناد و مستندات از سوی سازمان مسئول غیردولتی مبتنی بر اثبات مالکیت یا تصرف اراضی محدوده پیشنهادی، طبق تبصره (۲) ماده (۳) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - ضروری است.

تبصره ۲- حداقل میزان مساحت مورد نیاز با توجه به طرح توجیهی و کاربری اراضی تعیین خواهد شد.

ماده ۵- مدارک و مستندات مورد نیاز به شرح زیر است:

۱- نام منطقه و نقشه جانمایی (کاداستر) محدوده پیشنهادی و موقعیت جغرافیایی (جهات چهارگانه و موقعیت نسبت به شهرهای اطراف و غیره) و نوع و حدود فعالیت مجاز (طبق مفاد تبصره (۱) ماده (۱) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی)

۲- پذیرش رسمی سازمان مسئول توسط شخص حقوقی متقاضی و ارائه اساسنامه (ترجیحاً بخش خصوصی توانمند به لحاظ مالی، فنی و تخصصی با ارائه سوابق کاری، ارائه گردش مالی و مستندات قابل قبول مبنی بر دارا بودن سرمایه ای دست کم معادل یک سوم هزینه های لازم برای ایجاد زیر ساخت ها در محدوده مورد نظر)

۳- شبکه های زیربنایی (موافقت رسمی نهادها و سازمان های محلی با تأمین خدمات مورد نیاز منطقه به شرح زیر):

الف- موافقت صریح و غیرمشروط شرکت آب و فاضلاب استان یا منطقه ذی ربط با تأمین آب

ب- موافقت صریح و غیرمشروط شرکت توزیع برق استان یا منطقه ذی ربط با تأمین برق

ج- موافقت صریح و غیرمشروط شرکت مخابرات استان ذی ربط با تأمین زیر ساخت های مورد نیاز ارتباطات و فناوری اطلاعات

د- موافقت صریح و غیرمشروط اداره کل راه و شهرسازی استان ذی ربط با تأمین زیرساخت های مواصلاتی (زمینی، دریایی و هوایی) حسب مورد

ه- موافقت صریح و غیرمشروط وزارت نفت (واحدهای تابع) با تأمین انرژی .

۴- ارائه اسناد و مدارک مثبت مبنی بر تملک (یا واگذاری رسمی دستگاه های دولتی ذی ربط) و تصرف اراضی واقع در محدوده منطقه ویژه مورد نظر برای سازمان مسئول غیردولتی و موافقت رسمی دستگاه های ذی ربط مبنی بر واگذاری اراضی به سازمان مسئول دولتی

۵- نظر مساعد ستاد کل نیروهای مسلح

۶- موافقت گمرک با استقرار واحد گمرک در منطقه

تبصره ۱ - چنانچه مدارک و مستندات درخواستی، ناقص، مبهم و فاقد اطلاعات ضروری باشد، مهلتی جهت رفع نقص به متقاضی داده خواهد شد. چنانچه متقاضی ظرف مهلت مقرر جهت رفع نقص اقدام ننماید، بررسی درخواست ایشان از دستور کار دبیرخانه خارج خواهد شد .

تبصره ۲ (اصلاحی ۰۵,۲۶,۱۳۹۳)- پس از اخذ مجوز قانونی برای ایجاد منطقه و ابلاغ مصوبه مربوط به تعیین محدوده، سازمان مسئول و گرایش اقتصادی، متناسب با ایجاد زیرساخت، پروانه بهره برداری از سوی دبیرخانه صادر خواهد شد .
این تصویب نامه در تاریخ ۱۰/۳/۱۳۹۳ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است .

اسحاق جهانگیری - معاون اول رییس جمهور

تعیین شرایط شکلی و محتوایی مجوز فعالیت (بهره برداری) در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

مصوب ۱۳۹۵/۵/۱۰ هیأت وزیران

هیئت وزیران در جلسه ۱۰/۵/۱۳۹۵ به پیشنهاد شماره ۴۶۴۷۳/۲۷۵۱۵ مورخ ۲/۵/۱۳۹۵ معاونت حقوقی رییس جمهور و به استناد اصل یکصد و سی و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

شرایط شکلی و محتوایی مجوز فعالیت (بهره برداری) در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به ترتیبی است که حسب مورد توسط سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی و سازمان مسئول منطقه ویژه اقتصادی تعیین و ابلاغ می شود و مبنای استفاده از معافیت های مالیاتی، زمان شروع فعالیت (بهره برداری) مندرج در مجوز است که از سوی سازمان های یاد شده (حسب مورد) اعلام می شود.

اسحاق جهانگیری - معاون اول رییس جمهور

آیین نامه هزینه خدمات مناطق ویژه اقتصادی

مصوب ۲۷/۰۵/۱۳۹۵ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه ۲۷/ ۵/ ۱۳۹۵ به پیشنهاد شماره ۸۹۹/ ۱۰/ ۹۵۲ مورخ ۱۳۹۵/۳/۱۸ دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و به استناد ماده (۴) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - آیین نامه هزینه خدمات مناطق ویژه اقتصادی را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - منطقه: هر یک از مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران.

ب - سازمان: سازمان مسئول هر منطقه.

ماده ۲- هزینه خدمات مشروح زیر، توسط سازمان، حسب مورد از فعالان منطقه اخذ می شود:

الف - هزینه خدمات عمومی و زیربنایی: وجوهی که سازمان در قبال خدمات ایجاد، توسعه، حفظ و نگهداری کلیه زیرساخت های لازم، آماده سازی اراضی، راه ها و محوطه سازی ها، فضای سبز عمومی، تنظیمات عمومی منطقه، شبکه عمومی توزیع آب، شبکه عمومی توزیع برق، شبکه های مخابرات، خطوط لوله توزیع و انتقال خوراک واحد های تولیدی، روشنایی عمومی، خدمات آتش نشانی، ایمنی، دفع پسماند عمومی، حراست و حفاظت فیزیکی، محیط زیست عمومی، بیمه محلی، صدور مجوز فعالیت، صدور پروانه اشتغال، تشریفات و امور پشتیبانی، کلیه خدمات گمرکی و امور اجرایی و نظارتی در منطقه شامل کالاهای صادراتی، وارداتی، ترانزیتی و انتقالی، صدور مجوز ترانزیت، صدور قبض انبار داخلی برای کلیه کالاهای وارده از سرزمین اصلی به منطقه، صدور قبض انبار خارجی، صدور قبض انبار اصلی جهت تسویه و اعلام وصول کالاهای ترانزیتی و کارنه تیر، صدور قبض انبار تفکیکی و قابل معامله، صدور گواهی مبدأ، صدور قبض تالی و صورتجلسه کشف اختلاف، صدور گواهی مصرف، صدور گواهی نصب و بکارگیری، صدور گواهی تولید، قبوض خروج کالا و تسویه دفاتر، بررسی و نظارت بر درخواست انتقال مواد و کالا از انبارهای عمومی منطقه به انبارهای اختصاصی و صنعتی، کنترل و نظارت بر انتقال مالکیت کالا، بررسی و نظارت در تهیه گزارش های کمیسیون ارزش افزوده و شرکت در کمیسیون های مربوط از فعالان اقتصادی دریافت می نماید.

ب - هزینه خدمات مهندسی: وجوهی که سازمان در قبال خدمات مهندسی، نقشه برداری، کنترل فنی و اسنادی تجهیزات و نقشه، صدور مجوزها، صدور پروانه ساخت، صدور پروانه بهره برداری، صدور گواهی پایان کار و نظایر آن از فعالان اقتصادی منطقه دریافت می نماید.

پ - هزینه خدمات تسهیلات مواصلاتی: وجوهی که سازمان در قبال خدمات ایجاد، توسعه، حفظ و نگهداری معابر، راه های عمومی زمینی - هوایی - دریایی - ریلی، پل های دسترسی، باسکول و توزین، پایانه های کالا و مسافر، صدور مجوز فعالیت شرکت های حمل و نقل، صدور پروانه عبور بارهای ترافیکی، صدور پروانه بار خودروهای بوزی، صدور پروانه عبور بار خارجی، صدور بارنامه، صدور بارنامه داخلی، صدور مجوز ورود موقت و غیره از فعالان اقتصادی منطقه اخذ می نماید.

ت - هزینه خدمات انبارداری، تخلیه و بارگیری: جوهری که سازمان در قبال خن کاری، انبارداری، باربری، صفافی، تخلیه، بارگیری، کالا و بارگنج (کانتینر) و حق نظارت بر عملیات خن کاری، انبارداری، باربری، صفافی، تخلیه، بارگیری، کالا و بارگنج (کانتینر) از فعالان اقتصادی دریافت می نماید .

ث - هزینه خدمات بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و رفاهی: خدمات بهداشتی شامل ایجاد و راه اندازی مراکز درمانی و دارویی در حدود ظرفیت های جغرافیایی و محیطی و اجتماعی منطقه می باشد. خدمات فرهنگی و آموزشی شامل ایجاد و راه اندازی انواع مرکز آموزشی شامل تمامی مقاطع تا تحصیلات عالی و ایجاد مجموعه های فرهنگی، ورزشی و تربیتی برای نیروهای انسانی شاغل و فعال می باشد .

ج - هزینه خدمات ارتباطات: خدمات ارتباطی شامل ایجاد زیر ساخت های لازم برای راه اندازی و بهره برداری شبکه های مخابراتی و فیبرنوری و فناوری پیشرفته به منظور ارتقای سطح کیفی و کمی ارتباطات با آرایه کلیه خدمات مورد نیاز می باشد .

ماده ۳- میزان هزینه خدمات موضوع ماده (۲) این آیین نامه ، از طرف سازمان تعیین و به ترتیب مقرر در ماده (۶) آیین نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب نامه شماره ۳۴۱۸۴ / ت ۳۵۳۶۱ ک مورخ ۱۳۸۶/۳/۶ با اصلاحات بعدی، به تصویب هیأت وزیران می رسد.

معاون اول رییس جمهور - اسحاق جهانگیری

بخشنامه سازمان امور مالیاتی کشور در خصوص ابلاغ نظر اکثریت اعضای شورای عالی مالیاتی موضوع صورتجلسه ۲۵-۲۰۱ مورخ ۱۳۹۶/۶/۲۶ در خصوص نحوه اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده در محدوده

مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی

مصوب ۱۳۹۶/۹/۲۸ رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

به پیوست نظر اکثریت اعضای شورای عالی مالیاتی موضوع صورتجلسه شماره ۲۵ - ۲۰۱ مورخ ۱۳۹۶/۶/۲۶ در خصوص نحوه اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده در محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی که در تاریخ ۱۳۹۶/۷/۱۱ توسط رئیس کل محترم سازمان متبوع ، هامش نامه شماره ۲۰۱ / ۷۴۰۸ / د مورخ ۱۳۹۶ / ۰۶ / ۲۶ رئیس محترم شورای عالی مالیاتی تنفیذ گردیده، در اجرای بند ۳ ماده ۲۵۵ قانون مالیاتهای مستقیم جهت اجرا و بهره برداری ابلاغ می گردد.

نامه شماره ۳۲۲۱ / ۲۶۰ / د مورخ ۱۳۹۶ / ۰۵ / ۲۵ معاون محترم مالیات بر ارزش افزوده در خصوص ابهامات مطرح شده راجع به نحوه اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده در محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در اجرای بند ۳ ماده ۲۵۵ ق.م.م. حسب دستور رئیس کل محترم سازمان امور مالیاتی کشور در جلسه شورای عالی مالیاتی مطرح گردید .

شرح ابهام:

نظریه اول: برخی معتقدند با توجه به بخشنامه ۴۷/۹۴/۲۰۰ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۰، از آنجایی که اشخاص مقیم مناطق مذکور، به عرضه کالا یا ارائه خدمت موضوع این قانون در محدوده مناطق مزبور فعالیت می نمایند، در زمره مؤدیان مشمول ثبت نام و اجرای این قانون محسوب نشده و در خصوص اجرای مقررات این قانون، از جمله مطالبه و وصول مالیات و عوارض از خریداران در محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، تکلیفی برای آنان پیش بینی نگردیده، بنابراین فعالان اقتصادی مقیم مناطق مزبور، در مواقع عرضه کالا یا ارائه خدمت در داخل محدوده مناطق، صرف نظر از محل اقامت خریدار، تکلیفی در خصوص مطالبه و وصول مالیات و عوارض نخواهند داشت و در صورت پرداخت مالیات و عوارض ارزش افزوده بابت خرید کالاهای مشمول، به استناد تبصره (۲) ماده (۱۷) قانون مالیات بر ارزش افزوده قابل کسر و استرداد نمی باشد و به موجب تبصره (۵) ماده مذکور مالیات و عوارض ارزش افزوده پرداختی جزء هزینه های قابل قبول موضوع قانون مالیاتهای مستقیم محسوب می شود .

نظریه دوم: برخی معتقدند با توجه به بند (۲) بخشنامه شماره ۷۶/۹۵/۲۰۰ مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۲۷ مبنی بر مالیات و عوارض پرداختی مؤدیان مشمول این نظام مالیاتی به عرضه کنندگان کالاها و ارائه دهندگان خدمات غیرمعاف در مناطق یاد شده، بابت خرید کالا و خدمت، در صورتی که عرضه کنندگان کالا و ارائه دهندگان خدمات مذکور، نسبت به پرداخت آن به حساب های تعیین شده توسط سازمان امور مالیاتی اقدام نموده باشند، با رعایت مقررات ، به عنوان اعتبار مالیاتی پرداخت کنندگان محسوب خواهد شد. بنابراین اشخاص مقیم مناطق مذکور که اقدام به دریافت مالیات و عوارض ارزش افزوده از خریداران و پرداخت آن به حساب های تعیین شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور وفق مقررات و تکالیف قانونی نموده باشند ضمن پذیرش اعتبار مالیاتی برای خریداران (مؤدیان نظام مالیات بر ارزش افزوده)، ادارات امور مالیاتی هنگام رسیدگی به پرونده مالیات بر ارزش افزوده اشخاص مقیم مناطق مورد بحث

همچون سالهای قبل با اتخاذ ملاک از تبصره (۳) ماده (۱۷) قانون مالیات بر ارزش افزوده می بایست مالیات و عوارض ارزش افزوده پرداختی به مؤدیان نظام مالیات بر ارزش افزوده بابت خرید کالاهای مشمول را به نسبت فروش مشمول (فروش به اشخاص غیرمقیم و یا سرزمین اصلی) و فروش غیرمشمول تسهیم و صرفاً مالیات های پرداخت شده مربوط به کالاها یا خدمات مشمول، به حساب مالیاتی مؤدی (اشخاص مقیم منطقه) منظور نمایند .

شورای عالی مالیاتی در اجرای بند ۳ ماده ۲۵۵ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن پس از بررسی های لازم و شور و تبادل نظر در خصوص موضوعات مطروحه به شرح زیر اعلام نظر می نماید :

نظر اکثریت:

- ۱- با توجه به بخشنامه شماره ۴۷/۹۴/۲۰۰ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۰، عرضه کالا و خدمات توسط اشخاص مقیم در منطقه در داخل منطقه بطور کلی مشمول مالیات و عوارض ارزش افزوده نبوده و لذا پذیرش اعتبار یا استرداد مالیات و عوارض پرداختی عرضه کننده کالا و خدمات در منطقه موضوعیت ندارد؛ « لیکن در صورتی که به هر دلیل خریدار (مقیم خارج از منطقه) نسبت به پرداخت مالیات و عوارض به عرضه کننده کالا و خدمات در منطقه اقدام نموده باشد، حسب بند ۲ بخشنامه شماره ۷۶/۹۵/۲۰۰ مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۲۷، مالیات و عوارض پرداختی با رعایت بند مزبور بعنوان اعتبار مالیاتی خریدار قابل پذیرش خواهد بود.»
  - ۲- هرچند طبق مقررات مواد ۱ و ۶ قانون مالیات بر ارزش افزوده، واردات کالا و خدمات از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی مشمول مقررات این قانون می باشد، لیکن با توجه به اینکه طبق بند ب ماده ۱۱۲ قانون برنامه پنجم توسعه و بند ب ماده ۶۵ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور، به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است، بنابراین با توجه به مراتب فوق، از تاریخ لازم الاجرا شدن قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه، کالاهای مذکور در بند ب مواد یاد شده که بعنوان کالای داخلی محسوب می شوند، مصداق کالای وارداتی نبوده و لذا، در مواردی که مؤدیان مشمول نظام مالیات بر ارزش افزوده، کالاهای تولیدی غیرمعاف خود (که منطبق با مقررات مذکور تولید داخلی محسوب می گردد) را در سرزمین اصلی عرضه نمایند، مشمول مقررات مالیات بر ارزش افزوده بوده و مالیات و عوارض پرداختی قبلی بابت تولید کالای مذکور با رعایت مقررات بعنوان اعتبار مودی مزبور تلقی می گردد .
- محمدتقی پاکدامن - محسن ابراهیمی - رضا جنانی - عباس ورزیده - غلامعلی طالبی رستمی - عادل بهرامی - امراله عابدی - رضا سلطانی - سیداحمد ذبیح نیا - حسین بنی صفار - علی نصرتی - ناصر صادقی - علی اصغر تراب احمدی - سیدکاظم ختمی - غلامرضا مظلوم - علی پدram

نظر اقلیت:

- ۱- نظر به اینکه در متن ارجاعی هدف از طرح موضوع در شورای عالی مالیاتی را جلوگیری از وجود مشکلات سابق در آینده برشمرده لذا ضمن ضروری دانستن تبیین موضوع در راستای حفظ زنجیره فعالیت و ثبت مبادلات در سامانه های مربوط، اقلیت معتقد به پیش بینی اصلاحات لازم قانونی اعم از احکام، تعاریف و فرآیندها مشعر بر تصریح شمولیت یا عدم شمولیت مناطق مذکور می باشد .

امیرحسین علی حکیم - سید ناصر ابراهیمی - سعید آسترکی - عباس خیرخواه

۲- با توجه به بخشنامه شماره ۴۷/۹۴/۲۰۰ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۰، اشخاص مقیم مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی که به عرضه کالا یا ارائه خدمات موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده در مناطق مزبور مبادرت می نمایند در زمره مودیان مشمول ثبت نام و اجرای این قانون محسوب نمی شوند، بنابراین اشخاص مذکور بابت فعالیت در منطقه مجاز به اخذ مالیات و عوارض مالیات بر ارزش افزوده نبوده و پذیرش اعتبار نیز موضوعیت نخواهد داشت در ضمن با توجه به مقررات تبصره ۲ ماده ۱۷ قانون مالیات بر ارزش افزوده مالیات های پرداخت شده بابت خرید کالا یا خدمت قابل استرداد نمی باشد .
محسن توکلی - محمدتقی رضائیان - تاریخ: ...

تصویب نامه در خصوص واردات مواد اولیه و قطعات مورد نیاز تولید به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و

ویژه اقتصادی

مصوب ۱۳۹۷/۹/۷ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۷ / ۹ / ۷ ، به پیشنهاد دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱- به منظور تسهیل در فرآیند تولید داخلی در کشور، واردات مواد اولیه و قطعات مورد نیاز تولید به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در چهارچوب فهرست اعلامی وزارت صنعت، معدن و تجارت، بر اساس مقررات این مناطق و بدون ثبت سفارش در وزارت صنعت، معدن و تجارت مجاز است.

۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است فهرست گروه های کالایی یاد شده را ظرف یک هفته به دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و گمرک جمهوری اسلامی ایران اعلام کند و به طریق مقتضی به اطلاع واحدهای تولیدی و تجاری برساند.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

تصویب نامه تنقیحی هیأت وزیران در موضوع مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی [تصویب نامه در خصوص مصوبات منسوخ در موضوع مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی]

مصوب ۱۴۰۰/۱/۱۵ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه ۱۵ / ۱ / ۱۴۰۰، به پیشنهاد معاونت حقوقی رییس جمهور و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و به استناد تبصره اصلاحی بند (۱) ماده (۳) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور - مصوب ۱۳۸۹- تصویب کرد:

- ۱- از تاریخ ابلاغ این تصویب نامه، مصوبات مندرج در فهرست پیوست شماره (۱) که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، اعم از اینکه منتفی یا اجرا شده یا به موجب قانون یا مصوبه لاحق، نسخ ضمنی گردیده باشد، به نحو مذکور در پیوست، نسخ صریح می شود.
- ۲- فهرست مصوبات معتبر هیئت وزیران و کمیسیون های موضوع اصل (۱۳۸) قانون اساسی و نمایندگان ویژه رییس جمهور در موضوع مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی به شرح پیوست (۲) که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، اعلام می شود. معاونت حقوقی رییس جمهور موظف است با همکاری دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی به نحو مقتضی نسبت به نشر و اطلاع رسانی متن تنقیح شده این مصوبات اقدام کند.
- ۳- فهرست مصوبات منسوخ صریح و باطل شده یا غیرمعتبر با انقضای زمان اجرا، به شرح پیوست های شماره (۳) و (۴) که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، می باشد.
- ۴- اعلام اعتبار یا نسخ بخشی از یک مصوبه، به شرح بندهای بالا، به مفهوم اعتبار یا عدم اعتبار سایر بخش های آن مصوبه نیست مگر آن که در پیوست ها تصریح شده باشد و نیز اعلام عدم اعتبار یک مصوبه به منزله احیاشدن مصوباتی که قبلاً به موجب آن لغو شده است نمی باشد.
- ۵- رایبه هرگونه پیشنهاد در موضوع مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی جهت تصویب در هیئت وزیران، منوط به تعیین آثار تنقیحی آن بر تصویب نامه حاضر است.
- ۶- دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی موظف است با همکاری معاونت حقوقی رییس جمهور هر سال نسبت به بروزرسانی پیوست های این تصویب نامه، اقدام و آن را برای تصویب به هیئت وزیران ارائه کند.
- ۷- دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی موظف است با هماهنگی معاونت حقوقی رییس جمهور نسبت به تنقیح مصوبات مراجع وضع درون دستگاهی متبوع، اقدام کند.
- ۸- شمول این تصویب نامه، مصوبات عادی (غیر طبقه بندی) هیئت وزیران، کمیسیون های موضوع اصل (۱۳۸) قانون اساسی و نمایندگان ویژه رییس جمهور موضوع اصل (۱۲۷) قانون اساسی، مصرح در موضوع مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تا پایان بهمن ۱۳۹۹ است. هر مصوبه مربوط به موضوع و حدود شمول این تصویب نامه که در پیوست ها درج نشده، تا هنگام تعیین تکلیف توسط هیئت وزیران (که با فوریت خواهد بود) غیرقابل استناد می باشد.^۲

^۲ با توجه به تعداد مصوبات اعلامی، از ذکر مشخصات آنها خودداری و صرفاً در متن این کتاب، موارد اعلامی، اعمال شده است.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

تشکیل شورای هماهنگی، هدایت، سیاست گذاری و نظارت بر سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه

اقتصادی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

مصوب ۱۴۰۱/۸/۱۱ هیأت وزیران

هیئت وزیران در جلسه ۱۱/۸/۱۴۰۱ به پیشنهاد شماره ۱۸۷۵/۱۰/۱۴۰۲ مورخ ۱۰/۳/۱۴۰۱ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱- به منظور ایجاد هماهنگی، هدایت، سیاست گذاری و نظارت بر سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی که در این تصویب نامه به اختصار "شورا" نامیده می شود متشکل از رئیس جمهور (رئیس شورا)، وزیران امور اقتصادی و دارایی، کشور، صنعت، معدن و تجارت، امور خارجه، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، راه و شهرسازی و جهاد کشاورزی و رییس سازمان برنامه و بودجه کشور، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دبیر شورا تشکیل می شود.

تبصره ۱ - در صورت عدم حضور رییس جمهور، جلسه شورا به ریاست معاون اول رییس جمهور تشکیل می شود.

تبصره ۲ - سایر وزرا و معاونان رییس جمهور بر اساس موضوعات مرتبط، با حق رأی برای حضور در جلسات شورا دعوت می شوند. همچنین، دبیر شورا حسب مورد از بالاترین مقام سایر دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری برای حضور در جلسات شورا دعوت می نماید.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۴، ۱۰، ۱۴۰۱) - دبیر شورا، به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی توسط شورا تعیین می شود. دبیر شورا همتراز مقامات بند (ه) ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری است.

تبصره ۴ (اصلاحی ۱۴، ۱۰، ۱۴۰۱) - دبیرخانه شورا دارای شخصیت حقوقی مستقل بوده و ساختار تشکیلاتی آن در وزارت امور اقتصادی و دارایی مستقر می باشد و بودجه مورد نیاز آن از محل اعتبارات مصوب مربوط تأمین می شود.

تبصره ۵ - وظایف دبیرخانه شورا مشتمل بر تدوین خطی مشی و برنامه ها و لوایح پیشنهادی، بررسی صورت های مالی و گزارش های هیئت مدیره، بازرسان قانونی و حسابرسان جهت ارائه به شورا می باشد.

۲- وظایف و اختیارات هیئت وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (۳) ماده (۱) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - (به استثنای تبصره (۲) ماده (۱) قانون مذکور) و سایر قوانین صرفاً در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی از جمله تصویب و اصلاح آیین نامه ها و مقررات مربوط به موضوعات یاد شده به وزیران عضو شورا تفویض می شود.

تبصره - تصمیمات و مصوبات اکثریت وزیران عضو شورا در حکم تصمیمات رییس جمهور و هیئت وزیران بوده و با رعایت ماده (۱۹) آیین نامه داخلی هیئت دولت قابل صدور است.

۳- نصب و عزل اعضای هیئت مدیره سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب وزیران عضو شورا صورت می گیرد. مصوبات مربوط به نصب اعضای مذکور با رعایت ماده (۱۹) آیین نامه داخلی هیئت دولت قابل صدور است .

۴- تصویب نامه شماره ۱۱۳۲۰۰/ت/۴۹۵۱۶هـ مورخ ۵/۶/۱۳۹۲ و اصلاحات بعدی آن لغو می شود .

محمد مخبر - معاون اول رییس جمهور

تصویب نامه در خصوص واردات کلیه کالاها از خارج کشور به محدوده مناطق آزاد تجاری -

صنعتی و ویژه اقتصادی - مصوب ۱۴۰۱/۱۰/۲۵ هیأت وزیران

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۱/۱۰/۲۵ به پیشنهاد شماره ۷۹۱۷ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۲ معاونت اقتصادی رییس جمهور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

- ۱- واردات کلیه کالاها از خارج از کشور به محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی صرفاً پس از ثبت آماری در بستر سامانه جامع تجارت و براساس تعیین منشأ ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (خرید ارز از نظام بانکی، صادرات خود / دیگران، حساب ارزی خود / دیگران، تهاتر) امکان پذیر می باشد .
- ۲- به منظور جلوگیری از ایجاد خلل در فرآیند تأمین ارز، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است نسبت به تقویت زیرساخت های لازم و تسهیل فرآیند لازم در مناطق مذکور اقدام نماید. دستورالعمل تسهیل فرآیندهای ارزی ورود کالا به مناطق مذکور، ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب نامه توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تهیه و ابلاغ می گردد .
- ۳- دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مکلف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب نامه با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به منظور رفع مشکلات تسویه ارزی کالاهای وارده به مناطق ویژه اقتصادی نسبت به راه اندازی سامانه مربوط در مناطق ویژه اقتصادی و ارتباط برخط سامانه های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به سامانه های اصلی اقدام نماید. تا زمان راه اندازی سامانه مزبور توسط دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، مانند گذشته رفع تعهد ارزی واردات و محاسبه تعهد ارزی صادرات مناطق ویژه اقتصادی انجام می شود .
- تبصره - گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است همکاری لازم را در خصوص تعیین ارزش استنباطی کالاهای مزبور به عمل آورد.
- ۴- دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت به منظور رفع محدودیت های ورود خودرو به مناطق یادشده، در صورت ضرورت پیشنهاد لازم را در چهارچوب قوانین به هیئت وزیران ارائه نماید .
- ۵- گواهی تولید صادره توسط سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی برای ورود کالای تولید یا پردازش شده در مناطق به سرزمین اصلی (در صورت عدم ممنوعیت) در چهارچوب ماده (۶۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور - مصوب ۱۳۹۵- مبنای تشخیص مواد اولیه مورد مصرف در تولید محصول بوده و در این صورت الزامی به استعلام از وزارت صنعت، معدن و تجارت نمی باشد .
- تبصره - دستورالعمل صدور گواهی تولید توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تهیه و ابلاغ می شود.

- ۶- واحدهای تولیدی دارای مجوز از سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مکلفند به منظور دریافت کلیه تسهیلات بانکی از درگاه اطلاعات و خدمات صنعت، معدن و تجارت، اطلاعات و مستندات مربوط را به سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی ارائه نمایند. سازمان مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی مکلف است اطلاعات یادشده را به سامانه های ذی ربط (بهین یاب) وزارت صنعت، معدن و تجارت ارسال نماید .
- ۷- میزان واردات کالاهای مشمول کاهش سود بازرگانی موضوع بند (۲) تصویب نامه شماره ۱۸۶۹۹۴ /ت/۴۷۲۵۷ هـ مورخ ۲۶ / ۹ / ۱۳۹۰، به چهار میلیارد (۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) دلار در سال اصلاح می شود .
- ۸- به منظور توسعه روابط بین المللی و گسترش دیپلماسی اقتصادی، در راستای افزایش سرمایه گذاری و تسهیل تبادلات تجاری و مالی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مکلف است نسبت به انجام مطالعات در مورد مناطق مشترک مرزی، فرامرزی و نواحی اختصاصی مشترک با سایر کشورها اقدام و پیشنهاد لازم برای این منظور را با همکاری وزارتخانه های امور خارجه، کشور و امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی و صنعت، معدن و تجارت تهیه و جهت تصویب به هیئت وزیران ارائه کند .
- ۹- سازمان بورس و اوراق بهادار موظف است با همکاری دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی نسبت به تدوین ساز و کار تأسیس، فعالیت، نظارت و ارزیابی عملکرد بهابازار (بورس)های مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط اقدام نماید.
- ۱۰- وزارت نفت موظف است ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب نامه، مشوق های لازم جهت توسعه و سرمایه گذاری در صنایع نفت، گاز و پتروشیمی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی را با همکاری دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تدوین و برای تصویب به هیئت وزیران ارائه کند .

معاون اول رییس جمهور - محمد مخبر

فصل دوم

قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری – صنعتی

قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ مجلس شورای اسلامی

قسمت اول - اهداف:

ماده ۱ - به منظور تسریع در انجام امور زیربنائی، عمران و آبادانی رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی، به دولت اجازه داده می شود مناطق ذیل را به عنوان مناطق آزاد تجاری و صنعتی بر اساس موازین قانونی و این قانون اداره نماید:

الف - منطقه آزاد جزیره کیش طبق نقشه پیوست.

ب - منطقه آزاد قشم حداکثر به وسعت سیصد کیلومتر مربع بهم پیوسته در ضلع شمال شرق جزیره در محدوده ای که هیئت وزیران تعیین خواهد نمود.

ج - منطقه آزاد چاه بهار (طبق نقشه پیوست).

تبصره ۱ - مناطق آزاد از تسهیلات و امتیازات موضوع این قانون برخوردار خواهند بود.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۷۸، ۰۴، ۳۰) - محدوده آبی مجاور مناطق آزاد که قلمرو آن به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، منحصراً در خصوص فعالیت های مربوط به سوخت رسانی کشتی ها از امتیازات این قانون برخوردار خواهد بود.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۷۸، ۰۴، ۳۰) - ایجاد مناطق جدید و تعیین محدوده آنها بنا به پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

ماده ۲ - درآمد سازمان های مناطق آزاد صرفاً بایستی در چارچوب بودجه سالیانه که به تصویب هیئت وزیران می رسد هزینه گردد. کمک های سازمان جهت عمران و آبادانی سایر نواحی (با اولویت نواحی همجوار) صرفاً با تصویب هیئت دولت امکان پذیر بوده و هرگونه کمک دیگری تصرف غیر قانونی در اموال عمومی محسوب خواهد شد.

قسمت دوم - تعاریف

ماده ۳ - در این قانون، واژه های زیر به جای عبارت های مشروح مربوط به کار می رود:

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

منطقه: منطقه آزاد تجاری - صنعتی.

سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی.

مجلس: مجلس شورای اسلامی.

قسمت سوم - وظایف:

ماده ۴ - هیأت وزیران مسئولیت:

الف - تصویب آیین نامه ها و هماهنگ نمودن کلیه فعالیت‌های هر منطقه.

ب - تصویب اساسنامه سازمان و شرکت‌های تابعه.

ج - تصویب برنامه های عمرانی، فرهنگی، بودجه سالانه و عملکرد صورتهای مالی سازمان های مناطق.

د - تصویب مقررات امنیتی و انتظامی مناطق با تأیید فرماندهی کل قوا.

هـ - اعمال نظارت عالی بر فعالیت‌های مناطق.

را به عهده خواهد داشت.

ماده ۵ - هر منطقه توسط سازمانی که بصورت شرکت با شخصیت حقوقی مستقل تشکیل می گردد و سرمایه آن متعلق به دولت است اداره می شود. این شرکتها و شرکت های وابسته از شمول قوانین و مقررات حاکم بر شرکت های دولتی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی بوده و منحصرأ بر اساس این قانون و اساسنامه های مربوط اداره خواهد شد و در موارد پیش بینی نشده در این قانون و اساسنامه، تابع قانون تجارت خواهند بود.

ماده ۶ - سازمان توسط هیأت مدیره متشکل از سه یا پنج نفر اداره خواهد شد. اعضاء هیأت مدیره توسط هیأت وزیران انتخاب خواهند شد. مدیرعامل سازمان که ریاست هیأت مدیره را به عهده خواهد داشت، به موجب حکم ریاست جمهوری و از میان اعضاء هیأت مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرائی در زمینه های اقتصادی و زیربنائی منطقه می باشد. انتخاب مدیرعامل و اعضاء هیأت مدیره برای مدت سه سال بوده و انتخاب مجدد آنان بلامانع است. عزل مدیرعامل و اعضاء هیأت مدیره با همان مراجع انتخاب کننده می باشد. هیأت وزیران مسوولیت و اختیار مجامع عمومی سازمان هر منطقه را به عهده دارد.

ماده ۷ - سازمان هر منطقه مجاز است با تصویب هیأت وزیران نسبت به تشکیل شرکت های لازم که طبق موازین قانون تجارت تشکیل می شود، اقدام نماید.

قسمت چهارم - مقررات عمومی:

ماده ۸ - سازمان و شرکت های تابع آن مجاز هستند قراردادهای لازم را با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی منعقد نمایند و با سرمایه گذاران داخلی و خارجی با رعایت اصول قانون اساسی برای انجام طرح های عمرانی و تولیدی مشارکت کنند. اختلاف ها و دعوی ناشی از قراردادهای منعقد شده حسب توافق ها و تعهدهای قراردادی دو طرف، رسیدگی و حل و فصل می شود.

ماده ۹ - وزارتخانه ها، سازمان ها، موسسه ها و شرکت های دولتی و وابسته به دولت می توانند برای ارائه تسهیلات و خدمات در محدوده هر منطقه، قراردادهای لازم را در حدود مصوبه های هیأت وزیران با سازمان یا شرکت های تابع آن منعقد نمایند. شرایط این گونه قراردادهای به نحوی خواهد بود که موجب حفظ موقعیت رقابتی منطقه در مقابل مناطق آزاد سایر کشورها گردد.

ماده ۱۰ (اصلاحی ۱۳۷۵، ۰۸، ۲۲) - سازمان هر منطقه می تواند با تصویب هیأت وزیران در مقابل انجام خدمات شهری و فراهم نمودن تسهیلات مواصلاتی، بهداشت، امور فرهنگی، آموزشی و رفاهی از اشخاص حقیقی و حقوقی منطقه عوارض اخذ نماید.

ماده ۱۱ - صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز، ایجاد بنا و تأسیسات و تصدی به انواع مشاغل توسط اشخاص حقیقی و حقوقی، در مورد مشاغلی که متصدی مستقیم ندارند در محدوده منطقه، فقط در اختیار سازمان می باشد.

ماده ۱۲ - مقررات مربوط به اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی و صدور روادید برای اتباع خارجی به موجب آیین نامه هائی خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳ (اصلاحی ۰۳، ۰۶، ۱۳۸۸) - اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به انواع فعالیت های اقتصادی اشتغال دارند، نسبت به هر نوع فعالیت اقتصادی در منطقه آزاد از تاریخ بهره برداری مندرج در مجوز به مدت بیست سال از پرداخت مالیات بر درآمد و دارایی موضوع قانون مالیاتهای مستقیم معاف خواهند بود و پس از انقضاء بیست سال، تابع مقررات مالیاتی خواهند بود که با پیشنهاد هیأت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

ماده ۱۴ - مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور پس از ثبت گمرکی از شمول مقررات صادرات و واردات مستثنی هستند و مقررات صدور و ورود کالا و تشریفات گمرکی در محدوده هر منطقه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور اعم از مسافری و تجاری، تابع مقررات عمومی صادرات و واردات کشور میباشد.

ماده ۱۵ - واردات کالای تولید شده در منطقه آزاد به سایر نقاط کشور، تا حد ارزش افزوده در آن منطقه با تصویب هیأت وزیران از پرداخت تمام یاقسمتی از حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می‌باشند.

ماده ۱۶ - ورود کالاهائی که تمام یا بخشی از مواد اولیه آن از داخل کشور تأمین و در منطقه آزاد تولید می شود از تمام یا بخشی (متناسباً) از حقوق گمرکی و سود بازرگانی مربوط به مواد اولیه داخلی معاف خواهند بود.

ماده ۱۷ - کالاهائی که برای به کارگیری و مصرف در منطقه از داخل کشور به مناطق حمل می گردند، از موارد نقل و انتقال داخلی کشور است ولی صادرات آنها از منطقه به خارج تابع مقررات عمومی صادرات و واردات خواهد بود.

ماده ۱۸ (اصلاحی ۰۴، ۳۰، ۱۳۷۸) - آیین‌نامه اجرایی عملیات و معاملات پولی و بانکی در مناطق، توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون با هدف حفظ امکانات رقابتی منطقه در مقابل مناطق آزاد سایر کشورها تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۸ - تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق منحصراً طبق مفاد این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید انجام می شود.

تبصره ۱ (الحاقی ۰۴، ۳۰، ۱۳۷۸) - تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق، موکول به پیشنهاد سازمان و تصویب اساسنامه آنها توسط شورای پول و اعتبار و صدور مجوز از طرف بانک مرکزی است.

تبصره ۲ (الحاقی ۰۴، ۳۰، ۱۳۷۸) - افتتاح شعبه توسط بانکها و یا مؤسسات اعتباری اعم از ایرانی و خارجی موکول به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است.

تبصره ۳ (الحاقی ۰۴، ۳۰، ۱۳۷۸) - نظام حاکم بر برابری ریال ایران با اسعار مختلف در مناطق آزاد توسط هیأت وزیران تعیین می شود.

تبصره ۴ (الحاقی ۰۴، ۳۰، ۱۳۷۸) - معاملات واحدهای بانکی در مناطق آزاد با ریال ایران مشمول مقررات بانکداری اسلامی خواهد بود. واحدهای بانکی که مجوز انجام بانکداری برون مرزی اخذ نموده اند از انجام معاملات به ریال ایران ممنوع هستند.

ماده ۱۹ - سازمان می تواند برای اجرای طرحهای زیربنائی و تولیدی در قالب برنامه و بودجه مصوب خود نسبت به تأمین و تضمین اعتبار از منابع داخلی و خارجی با تصویب هیأت وزیران اقدام نماید. بازپرداخت این اعتبارات فقط از محل درآمدهای سازمان انجام خواهد شد.

ماده ۲۰ - ورود و خروج سرمایه و سود حاصل از فعالیتهای اقتصادی در هر منطقه آزاد می باشد. مقررات لازم برای جلب و حمایت سرمایه گذاری در هر منطقه و چگونگی و میزان مشارکت خارجیان در فعالیت های هر منطقه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۱ (اصلاحی ۱۳۷۸، ۰۴، ۳۰) - حقوق قانونی سرمایه گذاران خارجی که پذیرش سرمایه آنها به تصویب هیأت وزیران رسیده است، مورد تضمین و حمایت است. سرمایه سرمایه گذاران مزبور چنانچه در مواردی به وسیله قانون به نفع عموم ملی شود یا اینکه از سرمایه گذاران یاد شده سلب مالکیت شود، جبران عادلانه خسارت به عهده دولت می باشد. مقررات مربوط به نحوه پذیرش سرمایه های مذکور و طریق جبران خسارت به موجب آئین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۲ (اصلاحی ۱۳۷۸، ۰۴، ۳۰) - ثبت شرکتها و مالکیت های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی ها، شناورها و هواپیماها در هر منطقه با رعایت اصل هشتاد و یکم (۸۱) قانون اساسی طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران انجام می شود.

تبصره (الحاقی ۱۳۷۸، ۰۴، ۳۰) - ثبت شرکتها و مالکیت های صنعتی و معنوی در هر منطقه توسط سازمان آن منطقه انجام می شود.

ماده ۲۳ - سازمان می تواند در محل های لازم دفتر نمایندگی تأسیس نماید.

ماده ۲۴ - نحوه استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن به اتباع کشور در محدوده هر منطقه که در مالکیت دولت باشد طبق مقررات مصوب هیأت وزیران و با رعایت برنامه های عمرانی هر منطقه تعیین می گردد. سازمان هر منطقه مسوول اجرای مقررات مربوط خواهد بود.

تبصره ۱ - اجاره زمین به اتباع خارجی مجاز و فروش آن مطلقاً ممنوع است.

تبصره ۲ - ساکنین ایرانی جزائر موضوع مناطق آزاد همانند سایر نقاط کشور دارای کلیه حقوق مالکیت عرصه و اعیان می باشند. سازمان ثبت اسناد و املاک مکلف است برابر قوانین و مقررات سند مالکیت بنام اشخاص صادر نماید.

ماده ۲۵ - رئیس و مدیران سازمان هر منطقه، مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره شرکتها تابعه، کلیه وزراء و رؤسای سازمانهای دولتی، رؤسای قوه قضائیه و دیوانعالی کشور و دیوان عدالت اداری، دادستان کل کشور، رئیس سازمان بازرسی کل کشور و معاونان و مشاوران آنان و نمایندگان مجلس، استانداران، شهرداران و معاونان ایشان و وابستگان درجه یک آنان مجاز به داشتن سهام در شرکت هائی که توسط سازمان هر منطقه ایجاد می شود و همچنین شرکت های خصوصی که در محدوده منطقه فعالیت دارند نمی باشند.

ماده ۲۶ - آئین نامه های اجرائی این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۷ (الحاقی ۱۳۷۵، ۰۸، ۲۲) - به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیتهای مناطق آزاد، حسب مورد با تایید وزیر ذیربط به یکی از دو روش زیر عمل خواهد شد:

الف - دستگاه های اجرایی (وابسته به قوه مجریه) اختیارات خود در منطقه را به رییس هیات مدیره و مدیر عامل سازمانهای مناطق آزاد تفویض نمایند.

ب - مدیران، روسا و سرپرستان دستگاههای اجرایی مستقر در مناطق آزاد به پیشنهاد رییس هیات مدیره و مدیر عامل سازمان و با حکم بالاترین مقام دستگاه اجرایی منصوب می شوند.

ماده ۲۸ (الحاقی ۳۰، ۰۴، ۱۳۷۸) - تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و مؤسسات کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز و صرفاً تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۹ (الحاقی ۱۵، ۱۲، ۱۳۸۸) - تأسیس و فعالیت بورس ها با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق آزاد براساس مقررات ، مجاز و تابع آئین نامه ای است که ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون، با پیشنهاد شورای عالی بورس و اوراق بهادار، به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر بیست و شش ماده و چهار تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه هفتم شهریورماه یکهزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۶/۲۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

آیین نامه اجرایی اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۲۷ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

اکثریت وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی در جلسه مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۷، با توجه به اختیار تفویضی هیأت وزیران (موضوع تصویب نامه شماره ۲۱۱۱۵ / ت / ۲۱۱ هـ مورخ ۸ / ۷ / ۱۳۷۲) و به استناد ماده (۱۰) قانون «چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران» - مصوب ۱۳۷۲ - آیین نامه اجرایی اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱ (اصلاحی ۱۳۷۵, ۰۹, ۲۴) - در این آیین نامه، واژه های زیر به جای عبارت مشروح مربوط به کار می رود:

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

منطقه: هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

ماده ۲ - عوارض مشروح زیر توسط سازمان حسب مورد از اشخاص ساکن اخذ می شود:

الف - عوارض شماره گذاری: وجوهی است که سازمان در قبال شماره گذاری وسایل نقلیه زمینی، متناسب با نوع وسیله، اخذ می نماید.

ب - عوارض سالانه: وجوهی است که سازمان سالانه از دارندگان وسایل نقلیه زمینی متناسب با نوع وسیله، اخذ می نماید.

پ - عوارض تردد: وجوهی است که سازمان از رانندگان وسایل نقلیه زمینی که با پلاک های سایر نقاط کشور در منطقه تردد می کنند، اخذ می نماید. این عوارض ممکن است در هر بار تردد یا در قالب صدور کارت تردد وسایل نقلیه اخذ گردد.

ت - عوارض خروج: وجوهی است که سازمان از اشخاصی که به مقصد خارج از کشور از مرزهای منطقه خارج می شوند، به هنگام خروج دریافت می دارد.

ث (اصلاحی ۱۳۷۶, ۱۰, ۲۴) - عوارض ورود: وجوهی است که سازمان از اشخاصی که قصد ورود به منطقه را دارند دریافت می دارد. تبصره (منسوخه ۱۳۸۲, ۰۵, ۰۸) - موارد مستثنا از شمول این بند را سازمان هر منطقه تعیین می کند.

ج (اصلاحی ۱۳۷۶, ۱۰, ۲۴) - عوارض مواصلاتی: وجوهی است که سازمان از دارندگان وسایل نقلیه یا مؤسسات حمل و نقل بابت استفاده از پایانه های مواصلاتی ایجاد شده در منطقه اخذ می نماید.

چ (اصلاحی ۱۳۷۶, ۱۰, ۲۴) - عوارض بندری: وجوهی است که سازمان در قبال ارائه تسهیلات بندری برای حمل و نقل دریایی از استفاده کنندگان آنها دریافت می دارد.

ح (اصلاحی ۱۳۷۶, ۱۰, ۲۴) - عوارض فرودگاهی: وجوهی است که سازمان در قبال ارائه تسهیلات فرودگاهی برای حمل و نقل هوایی و تردد هواپیما از صاحبان کالا یا مؤسسات حمل و نقل هوایی اخذ می نماید.

خ (اصلاحی ۱۳۷۶, ۱۰, ۲۴) - عوارض فعالیت (پذیره): وجوهی است که سازمان در قبال صدور و تمدید مجوز فعالیت در منطقه برای اشخاص حقیقی و حقوقی از آنها اخذ می نماید.

د (الحاقی ۲۴، ۱۰، ۱۳۷۶) - عوارض کالا: وجوهی است که سازمان از اشخاصی که قصد واردات کالا از خارج به منطقه و یا قصد حمل کالا از منطقه به سایر نقاط کشور را دارند اخذ می نماید.

ذ (الحاقی ۲۰، ۱۲، ۱۳۹۲) - عوارض خدمات شهری: وجوهی که سازمان بابت ارائه خدمات شهری از مالکان یا بهره برداران اراضی و مستحدثات واقع در منطقه اخذ می کند.

تبصره (اصلاحی ۲۴، ۰۹، ۱۳۷۵) - اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از مسافران، گردشگران و افراد ساکن (دایم یا موقت) از پرداخت هرگونه عوارض معمول کشور به استثنای موارد فوق الذکر در محدوده مناطق آزاد معاف می باشند.

ماده ۳ - عوارض موضوع ماده ۲ این آیین نامه به حساب درآمد منطقه منظور می گردد .

ماده ۴ (اصلاحی ۲۷، ۰۹، ۱۳۷۳) - میزان عوارض موضوع ماده ۲ این آیین نامه از طرف هیأت مدیره هر منطقه تعیین خواهد شد و به ترتیب مقرر در بند (۲) تصویب نامه شماره ۱۶۶۳۲ / ت ۳۰ - مورخ ۱۳۷۳/۲/۱۳، به تصویب شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد رسید .

ماده ۵ (اصلاحی ۰۸، ۱۰، ۱۳۹۸) - سازمان ها مکلفند در اجرای بند (خ) ماده (۲) این آیین نامه از شروع فعالیت های بدون مجوز و یا ادامه فعالیت هایی که نسبت به تمدید مجوز از سازمان منطقه اقدام نمایند جلوگیری به عمل آورند.

تبصره ۱ (اصلاحی ۰۸، ۱۰، ۱۳۹۸) - مجوزهایی که در مهلت مقرر هیچگونه فعالیتی در ارتباط با آن ها صورت نگرفته باشد، ابطال می شود.

تبصره ۲ (الحاقی ۰۸، ۱۰، ۱۳۹۸) - مجوزهایی که فعالیت موضوع آن ها در حال انجام بوده ولی در مهلت قانونی مقرر در مجوز تمدید نشده است با تصویب هیأت مدیره مطابق دستورالعمل اجرایی اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی در سال اول تأخیر با اخذ عوارض مربوط به آن سال (سال تمدید) به اضافه ده درصد تمدید می شود. در تمدید برای سنوات بیش از یک سال تأخیر به ازای هر سال اضافه به صورت پلکانی ده درصد به عوارض مصوب سال تمدید اولیه اضافه می گردد. تمدید با تأخیر مجوز برای دفعات بعد صرفاً تا دو مرتبه دیگر و برای تأخیرهای کمتر از سه سال صورت خواهد گرفت و از فعالیت واحدهایی که شرایط تعیین شده را رعایت ننموده اند، جلوگیری خواهد شد.

تبصره ۳ (الحاقی ۰۸، ۱۰، ۱۳۹۸) - فعالیت های کلیه اشخاص اعم از ایرانی یا خارجی مشمول این ماده خواهد بود .

ماده ۶ (الحاقی ۲۷، ۰۵، ۱۳۹۵) - سازمان ها مجازند از کلیه ارائه دهندگان خدمات قراردادهای مشاوره، طراحی و پیمانکاری (از قبیل ساختمانی، حمل و نقل، خدمات و انبارداری) که محل اجرای آن در مناطق قرار دارد معادل یک درصد مبلغ قرارداد را به عنوان عوارض عمرانی شهری وصول و به حساب های مربوط واریز نمایند. مجوز فعالیت برای هر قرارداد یا مجموعه قراردادهای صادر و در دوره اجرای قراردادهای مذکور معتبر می باشد.

ماده ۷ (الحاقی ۲۷، ۰۵، ۱۳۹۵) - سازمان ها موظفند با هماهنگی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی از طریق اطلاع رسانی عمومی، کلیه خودروهای دارای پلاک مناطق را به منظور کنترل تردد و پرداخت عوارض، ملزم به نصب برچسب الکترونیکی یا ابزارهای الکترونیکی مشابه نمایند. تنظیم ساز و کار کنترل و دریافت عوارض مربوط با سازمان ها خواهد بود. این تصویبنامه در تاریخ ۱ / ۲ / ۱۳۷۳ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

معاون اول رییس جمهور - حسن حبیبی

مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۷۳/۲/۱۹ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

اکثریت وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۲/۱۹ با توجه به اختیار تفویضی هیئت وزیران (موضوع تصویبنامه شماره ۱۶۶۳۲ / ت ۳۰ هـ مورخ ۱۳۷۳/۲/۱۳) در اجرای مواد (۱۴)، (۱۵)، (۱۶) و (۱۷) قانون «چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران» - مصوب ۱۳۷۲ - مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران را به شرح زیر تصویب نمودند:

فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - در این تصویب نامه، واژه های زیر به جای عبارت های مشروح مربوط به کار می روند :
منطقه: هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی است که به موجب قانون تاسیس شده یا می شوند .
قانون: قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ و سایر قوانینی که در این زمینه در آینده تصویب خواهد شد .

قلمرو گمرکی: کشور جمهوری اسلامی ایران، آبهای سرزمینی و حریم هوایی آن است که در آنجا قوانین گمرکی و صادرات و واردات کشور به طور کامل اجراء می شود .

شورای عالی: شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران .

سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی .

عوارض بندری و فرودگاهی: وجوهی است که سازمان در قبال ارائه تسهیلات بندری و فرودگاهی برای حمل و نقل دریایی، هوایی و تردد هواپیما از صاحبان کالا و یا مؤسسات حمل و نقل هوایی دریافت می کند .

هزینه های خدماتی : وجوهی است که بابت خدمات انبارداری، تخلیه، باربری، بارگیری، صافی، خن کاری، خدمات فوق العاده، آزمایش و تعرفه بندی، صدور گواهی مبدأ و خدمات دیگری که هنگام صادرات، واردات قطعی و موقت، ترانزیت، ترانسشیپ و مرجوع کردن (اعاده به خارج) کالا انجام و توسط سازمان هرمنطقه وصول می شود .

ارزش افزوده: مابه التفاوت قیمت کالا، پس از کسر ارزش موادی که در تولید آن به کار رفته است .

ارزش: در خصوص کالای وارده به مناطق آزاد عبارت است از بهای سیف کالا .

مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد: مقرراتی است که در چارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد با تصویب شورای عالی و توسط سازمان در مناطق آزاد اجرا می شود .

گمرک سازمان: واحدی از زیرمجموعه سازمان منطقه می باشد که مجری مقررات صادرات و واردات در هر منطقه است .

اداره گمرک مستقر در منطقه: واحدی از زیرمجموعه گمرک ایران است که مجری مقررات صادرات و واردات می باشد .

فصل دوم - فعالیت ها و عملیات مجاز گمرکی در منطقه و مقررات مربوط به آن

الف - ورود کالا به مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

ماده ۲ (اصلاحی ۳۰، ۰۴، ۱۳۷۶) - ورود هر نوع کالا به هر یک از مناطق مجاز است؛ به استثنای کالاهایی که به موجب شرع مقدس اسلام یا قوانین کشور که در آنها نام مناطق آزاد تصریح شده باشد ممنوع، یا بر اساس مقررات ویژه منطقه غیرمجاز می شود .

تبصره - ورود کالا با مبداء ساخت اسرائیل به منطقه ممنوع است .

ماده ۳ - سازمان مکلف است آمار ماهانه کلیه کالاهای وارده به منطقه را برای ثبت آماری گمرکی به وزارت بازرگانی (وزارت صنعت، معدن و تجارت فعلی) و گمرک ایران، بفرستد .

ماده ۴ - ترتیب ورود کالا به منطقه تابع ضوابط تعیین شده به وسیله سازمان منطقه است که با کمترین تشریفات انجام می شود، ولی در هر حال رعایت مقررات و ضوابط بهداشتی، امنیتی، فرهنگی و استاندارد، براساس ضوابط مورد عمل در منطقه الزامی است .

تبصره - ضوابط بهداشت انسان را سازمان با هماهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین خواهد نمود .

ماده ۵ - ورود کالا به منطقه از راه های زیر مجاز و تابع این مقررات می باشد :

۱- کالاهایی که از خارج یا سایر نقاط کشور و یا دیگر مناطق آزاد تجاری - صنعتی کشور، وارد منطقه می شوند، چنانچه از نوع مصالح، ابزار و لوازم ساختمانی برای احداث واحد تولیدی، تجاری، خدماتی، مسکونی و فعالیت های زیربنایی (به استثنای وسایل تزئینی ومبل) باشند، با تشخیص سازمان منطقه و به میزان مورد نیاز ، از پرداخت عوارض بندری و فرودگاهی معاف هستند ولی مشمول پرداخت هزینه های خدماتی می باشند .

۲- ماشین آلات، مواد اولیه، اجزا و قطعات مورد نیاز تولید، تجهیزات و ابزارآلات تولیدی، قطعات یدکی ماشین آلات تولیدی وسایل نقلیه سرمایه ای (به استثنای اتومبیل سواری و قایق تفریحی) از پرداخت عوارض بندری و فرودگاهی معاف، ولی مشمول پرداخت هزینه های خدماتی می باشند.

۳- کالاهایی که از خارج یا سایر مناطق آزاد کشور، (به استثنای کالاهای موضوع بندهای ۱ و ۲ این ماده) به منطقه وارد و ترخیص قطعی می گردند، مشمول پرداخت عوارض بندری و فرودگاهی می باشند و در صورتی که کالاهای مذکور صدور مجدد شوند صرفاً عوارض بندری و فرودگاهی اخذ شده، قابل استرداد خواهد بود.

۴- ورود کالا به منظور نگهداری امانی در انبارهای زیرکلید منطقه برای مهلت معین مجاز است. انتقال کالای مذکور به این انبارها تابع تشریفات ترانزیت داخلی منطقه است و استفاده و نقل و انتقال کالا از این انبارها بدون اطلاع و کسب مجوز یا انجام تشریفات به هر منظور تخلف از این مقررات محسوب می شود .

۵- به استثنای مواردی که سازمان هر منطقه، ترتیب دیگری مقرر دارد، ورود کالا از خارج، سایر مناطق آزاد کشور یا از قلمرو گمرکی، برای عرضه در نمایشگاه، صادرات مجدد، بسته بندی مجدد، تفکیک، درجه بندی، پاک کردن، مخلوط کردن و عملیات مشابه به صورت موقت و با پرداخت هزینه های خدماتی تحت نظارت سازمان هر منطقه مجاز است. استفاده یا فروش این کالاها که از خارج وارد شده در منطقه بر اساس ارزش کالا هنگام ورود به منطقه مشمول پرداخت عوارض بندری و فرودگاهی و انجام تشریفات ترخیص قطعی می باشد.

- تبصره - کالاهایی که به منظور تکمیل یا تعمیر از خارج یا از دیگر مناطق آزاد کشور یا از سایر نقاط کشور وارد منطقه می شوند به صورت ورود موقت و بر اساس ضوابط منطقه و با معافیت از عوارض بندری و فرودگاهی ولی با پرداخت هزینه های خدماتی مجاز است. مهلت نگهداری این کالاها به صورت موقت در مناطق حداکثر دو سال خواهد بود .
- ۶- ورود و تخلیه کالا در بنادر منطقه که سازمان منطقه، اعلام می دارد، به منظور ترانشیپمنت و ترانزیت خارجی، با پرداخت هزینه خدماتی انجام تشریفات مقرر مجاز است .
- ۷- کلیه کالاهایی که از خارج کشور به مقصد مناطق آزاد یا از مناطق آزاد به مقصد کشورهای خارجی از طریق سرزمین اصلی حمل می شود تابع مقررات و تشریفات ترانزیت خارجی موضوع فصل هفتم آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی بوده و در نهایت سادگی و با کمترین تشریفات انجام خواهد شد .
- تبصره - ترانزیت خارجی کالاهای ممنوعه قانونی مستلزم اخذ مجوز از شورای عالی مناطق آزاد می باشد .
- ب - صدور و خروج کالا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران**
- ماده ۶ - سازمان مجاز است با رعایت مقررات مربوط نسبت به صدور گواهی مبدأ برای کالاهایی که از منطقه خارج می شود، اقدام نماید. مراجع رسمی ذیربط در داخل کشور موظف هستند گواهی مبدأ صادره را بپذیرند .
- ماده ۷ - صدور کالا از مناطق ، تابع ضوابط تعیین شده به وسیله سازمان منطقه در چارچوب این مقررات است که در نهایت سادگی و با کمترین تشریفات خواهد بود .
- تبصره - مانیفست وسایل نقلیه ای که به مقصد کشورهای خارجی، دیگر مناطق کشور و یا سایر نقاط کشور از منطقه خارج می شوند با تأیید سازمان معتبر خواهد بود.
- ماده ۸ - سازمان مکلف است آمار ماهانه کلیه کالاهای صادره از منطقه را برای ثبت آماری به وزارت بازرگانی و گمرک ایران ارسال نماید .
- ماده ۹ (اصلاحی ۳۱، ۰۵، ۱۳۷۳) - صدور و خروج کالا از منطقه طبق مقررات و به روش زیر مجاز است:
- ۱- صدور کالای ساخته شده در منطقه به خارج از کشور یا دیگر مناطق آزاد کشور اعم از آنکه مواد اولیه به کار رفته در آن از داخل کشور و یا از خارج یا از دیگر مناطق کشور تأمین شده باشد مجاز و مستلزم تنظیم اظهارنامه صادراتی به منظور ثبت آماری می باشد.
- ۲- ورود کالای تولید شده در منطقه به سایر نقاط کشور در حد ارزش افزوده به اضافه مواد اولیه داخلی به کار رفته در آن از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می باشد و تنها حقوق گمرکی و سود بازرگانی مواد اولیه و قطعات وارداتی به کار رفته در کالای یاد شده دریافت خواهد شد.
- ۳- ورود کالاهای خارجی (اعم از کالای مصرفی، مواد اولیه و ماشین آلات و سایر کالاها) که عیناً از منطقه به سایر نقاط کشور ارسال می شود، مجاز است ولی ترخیص آن موکول به رعایت مقررات عمومی صادرات و واردات و مقررات گمرکی کشور خواهد بود.
- ۴- صدور کالاهای داخلی از منطقه به خارج کشور که عیناً صادر می شوند موکول به رعایت مقررات عمومی صادرات و واردات کشور است.

۵- خروج کالاهایی که از سایر نقاط کشور، به منظور تعمیر یا تکمیل به صورت موقت به منطقه وارد می شوند و پس از تکمیل یا تعمیر به کشور اعاده می شوند مجاز و تابع تشریفات مقرر در قانون امور گمرکی می باشند و بابت ارزش دستمزد عملیات تعمیر یا تکمیل از حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف بوده ولی قطعات و قسمت‌ها و لوازم تعویض یا اضافه شده که منشأ خارجی داشته باشند مشمول حقوق گمرکی و سود بازرگانی بر اساس مقررات عمومی صادرات و واردات کشور می باشند.

۶- اعاده عین کالای وارده خارجی به خارج از کشور یا اعاده کالای وارده از سایر نقاط کشور به داخل کشور، با اجازه سازمان منطقه مجاز است.

۷- خروج موقت کالا از منطقه به منظور تعمیر یا تکمیل در خارج یا در سایر نقاط کشور (به استثنای کالاهایی که از سایر نقاط کشور به منطقه وارد شده است) با مجوز قبلی سازمان مجاز و هنگام بازگشت به منطقه از عوارض بندری و فرودگاهی معاف است.

تبصره (منسوخه ۱۰,۰۳,۱۰۱۳۷۵)- کمیسیونی مرکب از نمایندگان گمرک ایران، وزارتخانه صنعتی ذریبط و نماینده سازمان مربوط، میزان ارزش افزوده ایجاد شده هر کالا و مواد اولیه داخلی و خارجی به کار رفته در آن را سالانه تعیین می نمایند .
ماده ۱۰ - صدور یا خروج کالا از اماکن منطقه تحت هر یک از عناوین مذکور در بندهای ماده (۹)، در صورت استفاده از خدمات و امکانات منطقه، مشمول پرداخت هزینه های خدماتی به منطقه خواهد بود .

ج- مقررات کالای همراه مسافر

ماده ۱۱ - مسافرانی که از کشورهای خارج یا سایر مناطق، از طریق فرودگاه ها یا بنادر مجاز مستقیماً وارد منطقه می شوند اعم از ایرانی و یا خارجی مجازند کالا در حدی که جنبه تجاری نداشته باشد (به استثنای کالای ممنوعه شرعی و قانونی) به منطقه وارد و با معافیت از عوارض بندری و فرودگاهی ترخیص نمایند.

تبصره - اشخاص حقیقی یا حقوقی که قصد اقامت بیش از یک سال در منطقه را دارند و اقامت آنان به تأیید سازمان برسد می توانند برای یک بار لوازم خانه و محل کار خود را در حد متعارف و با معافیت از عوارض بندری و فرودگاهی به منطقه وارد نمایند .

ماده ۱۲ - مسافرانی که مستقیماً از طریق منطقه، از کشور خارج می شوند مجازند کلیه کالاها (به استثنای کالاهای ممنوعه شرعی یا قانونی) را مشروط به اینکه جنبه تجاری نداشته باشد بدون نیاز به اخذ مجوز با خود خارج نمایند .

تبصره - خروج اشیاء عتیقه، کتابهای خطی و قدیمی، آثار فرهنگی اصیل و انواع سکه مجاز نیست .

ماده ۱۳ - کالای همراه مسافرانی که قصد دارند از منطقه خارج و به سایر نقاط کشور سفر نمایند مشمول مقررات عمومی صادرات و واردات کشور خواهد بود .

د - مقررات مربوط به تخلفات

ماده ۱۴ (اصلاحی ۰۴,۳۰,۱۳۷۶)- کالایی که ورود آن ممنوع یا برابر مقررات منطقه، قابل ترخیص نباشد به استثنای کالاهای ممنوعه شرعی (به اعتبار خرید، فروش و یا مصرف) یا کالاهای ممنوعه قانونی که در آنها نام مناطق آزاد تصریح شده باشد، هرگاه به منظور ورود قطعی با نام و مشخصات کامل و صحیح اظهار شود سازمان باید از ترخیص آن خودداری و به صاحب کالا یا نماینده وی کتباً اخطار کند که حداکثر ظرف مدتی که سازمان تعیین می کند کالا را از منطقه خارج نماید. کالاهای ممنوعه شرعی و قانونی که در آنها نام مناطق آزاد تصریح شده باشد مشمول مقررات مربوط خواهد بود .

هـ - مقررات متفرقه

ماده ۱۵ (اصلاحی ۱۱, ۰۶, ۱۳۹۸) - هرگاه پس از ترخیص کالا معلوم شود وجوهی که وصول آن به عهده سازمان می باشد بیشتر یا کمتر از آنچه مقرر بوده دریافت شده است، سازمان و صاحب کالا می توانند ظرف شش ماه از تاریخ امضای سند ترخیص کالای مورد بحث، حسب مورد مابه التفاوت را از یکدیگر مطالبه و دریافت نمایند.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۱, ۰۶, ۱۳۹۸) - در صورتی که بخشی از وجوه دریافتی بابت ورود کالای موضوع ماده (۶۶) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰ - یا اصلاح بعدی آن توسط سازمان وصول شده باشد و گمرک جمهوری اسلامی ایران در اجرای ماده (۶۸) قانون یاد شده مراتب استرداد وجوه دریافتی را به سازمان اعلام نماید، سازمان مکلف است حسب درخواست ذی نفع، ظرف پانزده روز پس از اعلام گمرک جمهوری اسلامی ایران نسبت به استرداد وجوه مذکور اقدام نماید. مهلت درخواست استرداد وجوه دریافتی، با توجه به حکم مقرر در تبصره (۴) ماده (۶۶) قانون مذکور، سه سال از تاریخ امضای پروانه یا پته گمرکی کالای ورودی خواهد بود.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۱, ۰۶, ۱۳۹۸) - سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی باید همه ساله اعتبار لازم را برای استرداد، در بودجه سالانه منظور نمایند.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۱, ۰۶, ۱۳۹۸) - پرونده های مرتبط با موضوع تا زمان ابلاغ این تصویب نامه، امکان استرداد را با تأیید دبیرخانه شورای عالی خواهند داشت .

ماده ۱۶ - مؤسسات حمل و نقل هوایی و دریایی و صاحبان یا دارندگان وسایل نقلیه مکلفند هنگام ورود وسیله نقلیه به فرودگاه، بندر و یا راه زمینی مجاز یک نسخه فتوکپی یا رونوشت از بارنامه هر قلم از محصولات خود را به ضمیمه فهرست کل بار به سازمان تسلیم نمایند .

ماده ۱۷ - کنترل و نظارت بر ورود و صدور کالا از مناطق آزاد به سایر نقاط کشور ، توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران صورت می گیرد. سرپرست گمرک مستقر در منطقه با معرفی سازمان و حکم رئیس کل گمرک منصوب می شود .

تبصره - کنترل و نظارت بر ورود و صدور کالا از مناطق آزاد به سایر کشورها توسط گمرک سازمان بر مبنای این مقررات و دستورالعمل های اجرایی مربوط انجام می پذیرد .

این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۷۳/ ۳/ ۸ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است .

معاون اول رئیس جمهور - حسن حبیبی

تصویب نامه راجع به اصلاح بند ۲ ماده ۹ مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد

تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۷۳/۵/۳۱ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

اکثریت وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۷۳ /۵ /۳۱ با توجه به اختیار تفویضی هیأت وزیران (موضوع تصویبنامه شماره ۱۶۶۳۲/ت ۳۰ مورخ ۱۳۷۳/۲/۱۳، تصویب نمودند:

بند (۲) ماده (۹) مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران، موضوع تصویب نامه شماره ۳۳۴۳۱/ت ۲۴ ک مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۶، به شرح زیر، اصلاح می شود:

« ۲- ورود کالای تولید شده در منطقه به سایر نقاط کشور در حد ارزش افزوده به اضافه مواد اولیه داخلی به کار رفته در آن از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می باشد و تنها حقوق گمرکی و سود بازرگانی مواد اولیه و قطعات وارداتی به کار رفته در کالای یاد شده دریافت خواهد شد.»

این تصویب نامه در تاریخ ۱۶ /۶ /۱۳۷۳ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

معاون اول رئیس جمهور - حسن حبیبی

قانون تفسیر راجع به ماده ۱۳ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی

موضوع استفسار:

آیا معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ /۶/۷ - در فاصله زمانی میان ایجاد مناطق آزاد و شروع فعالیت تا زمان تصویب قانون یاد شده قابل اعمال است یا خیر؟

نظر مجلس:

ماده واحده - معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳ قانون فوق الذکر در فاصله زمانی میان ایجاد مناطق آزاد و شروع فعالیت تا زمان تصویب قانون یاد شده نیز قابل اعمال می باشد.

تفسیر فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و چهارمجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۴/۱/۳۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رییس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

تصویبنامه راجع به کارتهای مسافری مناطق آزاد

مصوب ۱۳۷۴/۵/۱۸ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۴/۵/۱۸ تصویب نمود :

۱- کلیه کارت های مسافری مناطق آزاد که تاکنون صادرشده و از آنها در بدو ورود به کشور استفاده شده ، باطل می شود و کارت های صادرشده جدید نیز از تاریخ تصویب این تصویب نامه فقط به نام شخص مسافر قابل استفاده می باشد و واگذاری آنها به غیر اعم از فردی یا جمعی ممنوع است . هر کالایی که به صورت جمعی و به نام غیرمسافر باشد و بدون مجوز ورود از وزارت بازرگانی (وزارت صنعت، معدن و تجارت فعلی) وارد شده و حقوق گمرکی و سود بازرگانی آن پرداخت نشده باشد، قاچاق محسوب خواهد شد .

۲- با توجه به این که مطابق قانون، مسافران مناطق آزاد ، تنها یک بار در سال می توانند از معافیت مسافری استفاده کنند، گمرک ایران موظف است ترتیبی اتخاذ کند تا هر مسافر در سال فقط یک بار از معافیت مزبور بهره مند گردد .

۳- الحاقی ۱۴، ۱۱، ۱۳۷۷- گمرک ایران موظف است از ترخیص کالاهای مسافری که جنبه تجمیعی و تجاری دارد به استثنای مواد اولیه خودداری نماید. ورود کالاهای همراه مسافر از سایر مبادی ورودی کشور نیز مشمول مقررات این تصویبنامه می باشد . چگونگی ورود مواد اولیه از مناطق آزاد تجاری - صنعتی در ستاد اقتصادی دولت مصوب ۱۳۷۷/۱۱/۱۴ با حضور نماینده دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی تصمیم گیری خواهد شد .

معاون اول رئیس جمهور- حسن حبیبی

قانون اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۷۵/۸/۲۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام

ماده واحده - قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲ در موارد زیر اصلاح می شود:

۱- در ماده (۱۰) عبارت "ساکن" حذف می شود.

۲- سه تبصره به شرح زیر به ماده (۱۸) الحاق می شود:

تبصره ۱- نظام ارزی مناطق آزاد و برابری ریال ایران با اسعار مختلف با رعایت ماده ۶ قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز توسط هیأت وزیران تعیین می شود.

تبصره ۲- تأسیس بانک ایرانی با حداقل ۵۱٪ سهام دولتی و افتتاح شعب بانک خارجی و تأسیس مؤسسات اعتباری غیربانکی اعم از ایرانی یا خارجی و نیز افتتاح شعب آنها در مناطق آزاد و تصویب اساسنامه آنها با پیشنهاد سازمان، تأیید بانک مرکزی و تصویب هیأت وزیران انجام خواهد شد.

تبصره ۳- شعب بانک های خارجی مستقر در مناطق آزاد و آن گروه از بانکهای ایرانی مناطق آزاد که از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجوز فعالیت برون مرزی دارند می توانند طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران و با رعایت مقررات بانکداری اسلامی به فعالیت بانکداری برون مرزی اقدام نمایند.

۳- متن زیر به عنوان ماده (۲۷) به قانون الحاق می شود:

ماده ۲۷- به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیتهای مناطق آزاد، حسب مورد با تأیید وزیر ذیربط به یکی از دو روش زیر عمل خواهد شد:

الف- دستگاه های اجرایی (وابسته به قوه مجریه) اختیارات خود در منطقه را به رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمانهای مناطق آزاد تفویض نمایند.

ب - مدیران، رؤسا و سرپرستان دستگاههای اجرایی مستقر در مناطق آزاد به پیشنهاد رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان و با حکم بالاترین مقام دستگاه اجرایی منصوب می شوند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده مصوب مورخ ۲۴ / ۴ / ۱۳۷۵ مجلس شورای اسلامی که تبصره های (۲) و (۳) بند (۲) آن مورد اختلاف مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان قرار گرفته ، در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی در جلسه روز سه شنبه مورخ بیست و دوم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجمع تشخیص مصلحت نظام مطرح و تبصره های (۲) و (۳) بند (۲) آن با اصلاحاتی به تصویب رسیده است.

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام - اکبر هاشمی رفسنجانی

تصویب نامه راجع به حذف تبصره ماده (۹) مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۷۵/۱۰/۳ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

اکثریت وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی در جلسه مورخ ۳ / ۱۰ / ۱۳۷۵ با توجه به اختیار تفویضی هیأت وزیران (موضوع تصویبنامه شماره ۱۶۶۳۲/ت ۳۰ هـ مورخ ۱۳ / ۲ / ۱۳۷۳) و با توجه به بند (۲) تصویبنامه شماره ۵۲۱۷۳ / ت ۱۶۰۰۳ ک مورخ ۴ / ۱۰ / ۱۳۷۴ تصویب نمودند:

تبصره ماده (۹) مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران (موضوع تصویبنامه شماره ۳۳۴۳۱ / ت ۲۴ ک مورخ ۱۶ / ۳ / ۱۳۷۳) حذف می شود .

این تصویب نامه در تاریخ ۲۲ / ۱۰ / ۱۳۷۵ به تایید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

معاون اول رییس جمهور - حسن حبیبی

اصلاح مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۶/۴/۳۰ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی

اکثریت وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی در جلسه مورخ ۳۰/۴/۱۳۷۶ با توجه به اختیارات تفویضی هیأت وزیران (موضوع تصویبنامه شماره ۱۶۶۳۲/ت ۳۰ هـ مورخ ۱۳/۲/۱۳۷۳) تصویب نمودند:

مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران (موضوع تصویب نامه شماره ۳۳۴۳۱/ت ۲۴ ک مورخ ۱۶/۳/۱۳۷۳) به شرح زیر اصلاح می شود:

در سطر دوم ماده (۲) پس از عبارت «قوانین کشور» و در سطرهای دوم و پنجم ماده (۱۴) پس از عبارت «کالاهای ممنوعه قانونی» عبارت « (که در آنها نام مناطق آزاد تصریح شده باشد)» اضافه می شود.

این تصویب نامه در تاریخ ۱۱/۵/۱۳۷۶ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

معاون اول رئیس جمهور - حسن حبیبی

اجازه انتقال صدرصد محصولات واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه

اقتصادی به داخل کشور مشروط به داشتن هفتاد درصد ارزش افزوده

مصوب ۱۳۷۷/۷/۱۸ شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ایران

اکثریت وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۷/۱۸ با توجه به اختیار تفویضی هیأت وزیران (موضوع تصویبنامه شماره ۷۶۳۰۵/ت/۱۹۰۳۷ هـ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۲۹) به استناد ماده (۱۴) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری و صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ - و بند (د) تبصره (۲۵) قانون برنامه پنجساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۳ - تصویب نمودند :

واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی که بنا به سفارش، اقدام به تولید یا بازسازی با مشخصات فنی خاص نموده و این نوع محصولات به صورت سری و انبوه قابل ساخت و عرضه به بازار مصرف نمی باشد، می توانند نسبت به انتقال صد درصد تولید انجام شده به داخل کشور اقدام نمایند، مشروط بر آن که کالاهای تولیدی آنان به تشخیص کمیسیون تعیین ارزش افزوده - موضوع تصویب نامه شماره ۵۲۱۷۳/ت/۱۶۰۰۳ ک مورخ ۱۳۷۴/۱۰/۴ - حداقل معادل هفتاد درصد، ارزش افزوده داشته باشد، نوع و مشخصات تولیداتی که مطابق روش فوق اجازه ورود می یابند توسط کمیسیون مذکور تعیین خواهد شد. حقوق گمرکی و سود بازرگانی مواد اولیه و قطعات خارجی بکار رفته در تولیدات یادشده برابر مقررات مربوط وصول خواهد شد .

این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۷۷/۱۰/۱۰ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است .

حسن حبیبی - معاون اول رییس جمهور

اجازه واردات درصدی از کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی

مصوب ۱۳۷۷/۱۱/۱۴ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۴/۱۱/۱۳۷۷ بنا به پیشنهاد ستاد اقتصادی دولت و به استناد ماده (۱۴) قانون مناطق آزاد تجاری - صنعتی، تصویب نمود:

(۱) اصلاحی ۱۰، ۰۸، ۱۳۸۸) - واردات کالاهای تولید یا پردازش شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به داخل کشور، معادل درصد مجاز قابل ورود کالا که توسط کمیسیون تعیین ارزش افزوده بر اساس مجموع ارزش افزوده و مواد و قطعات داخلی به کار رفته به قیمت کل کالای تولیدی تعیین می شود، بدون هر گونه محدودیتی مجاز است و علاوه بر عدم نیاز به ثبت سفارش و گشایش اعتبار، مشمول شرط غیرمجاز و مجاز مشروط نیز نمی باشد .

(۲) اصلاحی ۱۱، ۰۷، ۱۳۸۰) - نسبت مذکور در بند (۱) این تصویب نامه، توسط کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارتخانه‌های تولیدی ذی ربط، وزارت بازرگانی (وزارت صنعت، معدن و تجارت فعلی) ، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک ایران، شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی (دبیرخانه) و سازمان منطقه مربوط که در محل دبیرخانه شورای یادشده تشکیل می شود، تعیین می گردد .

(۳) اصلاحی ۱۱، ۰۷، ۱۳۸۰) - به منظور ثبت گمرکی واردات و صادرات مناطق آزاد، سازمان های مناطق آزاد موظفند اطلاعات مورد نیاز گمرک را بر اساس جدولی که به همین منظور توسط گمرک ایران تهیه می شود، به گمرک اعلام نمایند.

۴- حقوق ورودی قطعات و مواد خارجی (وارد شده از خارج کشور به منطقه) (الحاقی ۱۰، ۰۸، ۱۳۸۸) به کار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی هنگام ورود به سرزمین اصلی پس از کسر معافیت حاصل از ارزش افزوده (تعیین شده توسط کمیسیون تعیین ارزش افزوده) محاسبه و اعمال می گردد .

این متن جایگزین تصویب نامه شماره ۵۲۱۷۳ /ت/۱۶۰۰۳ ک مورخ ۴ / ۱۰ / ۱۳۷۴ می شود .

حسن حبیبی - معاون اول رییس جمهور

الحاق متنی به عنوان بند ۳ به تصویب نامه نحوه استفاده از کارتهای مسافری مناطق آزاد

مصوب ۱۳۷۷/۱۱/۱۴ هیات وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۱۴ تصویب نمود :
متن زیر به عنوان بند (۳) به تصویب نامه شماره ۴۵۵۵۸/ت/۱۴۶۷۲ مورخ ۱۳۷۴/۵/۲۱ اضافه می شود:

گمرک ایران موظف است از ترخیص کالاهای مسافری که جنبه تجمعی و تجاری دارد به استثنای مواد اولیه خودداری نماید. ورود کالاهای همراه مسافر از سایر مبادی ورودی کشور نیز مشمول مقررات این تصویب نامه می باشد . چگونگی ورود مواد اولیه از مناطق آزاد تجاری - صنعتی در ستاد اقتصادی دولت مصوب ۱۳۷۷/۱۱/۱۴، با حضور نماینده دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی تصمیم گیری خواهد شد .

حسن حبیبی - معاون اول رییس جمهور

قانون اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۷۸/۴/۳۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام

ماده واحده - قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به ماده (۱) قانون مذکور الحاق می گردد و عنوان تبصره (۲) آن به تبصره (۳) تغییر می یابد: تبصره ۲ - محدوده آبی مجاور مناطق آزاد که قلمرو آن به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، منحصراً در خصوص فعالیت های مربوط به سوخت رسانی کشتی ها از امتیازات این قانون برخوردار خواهد بود.

۲- متن زیر جایگزین ماده (۱۸) قانون مذکور می شود:

ماده ۱۸- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق منحصراً طبق مفاد این قانون و آیین نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید انجام می شود.

تبصره ۱- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق، موکول به پیشنهاد سازمان و تصویب اساسنامه آنها توسط شورای پول و اعتبار و صدور مجوز از طرف بانک مرکزی است.

تبصره ۲ - افتتاح شعبه توسط بانکها و یا مؤسسات اعتباری اعم از ایرانی و خارجی موکول به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است.

تبصره ۳ - نظام حاکم بر برابری ریال ایران با اسعار مختلف در مناطق آزاد توسط هیأت وزیران تعیین می شود.

تبصره ۴ - معاملات واحدهای بانکی در مناطق آزاد با ریال ایران مشمول مقررات بانکداری اسلامی خواهد بود. واحدهای بانکی که مجوز انجام بانکداری برون مرزی اخذ نموده اند از انجام معاملات به ریال ایران ممنوع هستند.

۳- متن زیر جایگزین ماده (۲۱) قانون مذکور می شود:

ماده ۲۱- حقوق قانونی سرمایه گذاران خارجی که پذیرش سرمایه آنها به تصویب هیأت وزیران رسیده است، مورد تضمین و حمایت است. سرمایه سرمایه گذاران مزبور چنانچه در مواردی به وسیله قانون به نفع عموم ملی شود یا اینکه از سرمایه گذاران یاد شده سلب مالکیت شود، جبران عادلانه خسارت به عهده دولت می باشد. مقررات مربوط به نحوه پذیرش سرمایه های مذکور و طریق جبران خسارت به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۴- متن زیر جایگزین ماده (۲۲) می شود:

ماده ۲۲- ثبت شرکت ها و مالکیت های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی ها، شناورها و هواپیماها در هر منطقه با رعایت اصل هشتاد و یکم (۸۱) قانون اساسی طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران انجام می شود.

تبصره - ثبت شرکت ها و مالکیت های صنعتی و معنوی در هر منطقه توسط سازمان آن منطقه انجام می شود.

۵- متن زیر به عنوان ماده (۲۸) به قانون مذکور الحاق می شود:

ماده ۲۸- تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و مؤسسات کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز و صرفاً تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و پنجم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۸/۴/۳۰، با اصلاحاتی به تصویب نهائی مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.
رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

اصلاح مقررات صدور و ورود کالا و تشریفات گمرکی در محدود مناطق آزاد

مصوب ۱۳۸۰/۷/۱۱ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۱ بنا به پیشنهاد شماره ۷۹/۱۲/۲۳۳۶/ن مورخ ۱۳۷۹/۸/۲ شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و به استناد ماده (۱۴) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ - تصویب نمود :

تصویب نامه شماره ۷۳۵۷۷/ت/۲۰۶۲۸هـ مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۲۰ (موضوع مقررات صدور و ورود کالا و تشریفات گمرکی در محدوده مناطق آزاد) به شرح ذیل اصلاح می شود :

الف - بند (۲) به شرح زیر اصلاح می شود :

نسبت مذکور در بند (۱) این تصویبنامه، توسط کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارتخانه های تولیدی ذی ربط، وزارت بازرگانی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک ایران، شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی (دبیرخانه) و سازمان منطقه مربوط که در محل دبیرخانه شورای یادشده تشکیل می شود، تعیین می گردد .

ب - بند (۳) به شرح زیر اصلاح می شود :

به منظور ثبت گمرکی واردات و صادرات مناطق آزاد، سازمان های مناطق آزاد موظفند اطلاعات مورد نیاز گمرک را بر اساس جدولی که به همین منظور توسط گمرک ایران تهیه می شود، به گمرک اعلام نمایند .

پ - در قسمت آخر تصویب نامه مزبور، از عبارت «مقررات صدور و ورود کالا» تا انتهای عبارت «خواهد بود» حذف می شود .

معاون اول رییس جمهور - محمدرضا عارف

اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود کالا در سال ۱۳۸۲ از مناطق آزاد تجاری - صنعتی به داخل کشور

مصوب ۱۳۸۲/۱۱/۱۹ هیأت وزیران

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۲/ ۱۱ / ۱۹ بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد مواد (۴) و (۱۴) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ - تصویب نمود:

۱) (منسوخه ۱۴۰۰، ۰۱، ۱۵) - ورود کالا در سال ۱۳۸۲ تا معادل سیصد و شصت (۳۶۰) میلیون دلار از مناطق آزاد تجاری - صنعتی به داخل کشور، موضوع تبصره (۴۰) بودجه سال جاری مناطق آزاد موضوع تصویب نامه شماره ۳۲۴۳۲/ت/۲۸۳۷۰ک مورخ ۱۳۸۲/۶/۱۱ می تواند به صورت تجاری یا همراه مسافر (بجز کالاهای حجیم) انجام گیرد .

۲) (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۱، ۰۸) - سود بازرگانی کالاهایی که به صورت تجاری از مناطق آزاد تجاری - صنعتی کشور به سرزمین اصلی وارد می شود معادل عوارض دریافتی از کالاهای یاد شده توسط مناطق مزبور و حداکثر معادل پانزده درصد (۱۵٪) ارزش سیف کالاهای مذکور کاهش می یابد. میزان واردات کالا به این صورت، سالانه حداکثر سه میلیارد دلار خواهد بود .

۳) (منسوخه ۱۴۰۰، ۰۱، ۱۵) - سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی مسئولیت فراهم کردن جاذبه های لازم را برای تحقق امور فوق به عهده خواهند داشت .

۴) (منسوخه ۱۴۰۰، ۰۱، ۱۵) - گمرک ایران از طریق استقرار در مبادی خروجی و ارتباط همزمان ماشینی با گمرک مناطق آزاد تجاری - صنعتی، نظارت بر حسن اجرای این تصویب نامه را به عهده خواهد داشت .

محمد رضا عارف - معاون اول رییس جمهور

قانون اصلاح ماده (۱۳) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۸/۳/۶ مجلس شورای اسلامی

ماده واحده - مدت «پانزده سال» مندرج در ماده (۱۳) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی به مدت «بیست سال» اصلاح می شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ششم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۳/۲۰ ، به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

اصلاح تصویب نامه شماره ۷۳۵۷۷/ت/۲۰۶۲۸هـ-مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۲۰ در خصوص اجازه واردات درصدی از

کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی

مصوب ۱۳۸۸/۸/۱۰ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

- وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۵۹۱۷۶ /ت/ ۴۳۵۰۵ هـ-مورخ ۱۳۸۸ /۸ /۱۰ تصویب نمودند :
- الف- متن ذیل جایگزین بند (۱) تصویب نامه شماره ۷۳۵۷۷ /ت/ ۲۰۶۲۸هـ-مورخ ۱۳۷۷/ ۱۱ / ۲۰ می شود .
- ۱- واردات کالاهای تولید یا پردازش شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به داخل کشور، معادل درصد مجاز قابل ورود کالا که توسط کمیسیون تعیین ارزش افزوده بر اساس مجموع ارزش افزوده و مواد و قطعات داخلی به کار رفته به قیمت کل کالای تولیدی تعیین می شود، بدون هر گونه محدودیتی مجاز است و علاوه بر عدم نیاز به ثبت سفارش و گشایش اعتبار، مشمول شرط غیرمجاز و مجاز مشروط نیز نمی باشد .
- ب - متن زیر به عنوان بند (۴) به تصویب نامه یاد شده اضافه می شود :
- ۴- حقوق ورودی قطعات و مواد خارجی (وارد شده از خارج کشور به منطقه) به کار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی هنگام ورود به سرزمین اصلی پس از کسر معافیت حاصل از ارزش افزوده (تعیین شده توسط کمیسیون تعیین ارزش افزوده) محاسبه و اعمال می گردد .
- این تصویب نامه در تاریخ ۱۸ / ۲ / ۱۳۹۱ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است .
- معاون اول رئیس جمهور - محمدرضا رحیمی

قانون اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲

مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۱۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام

ماده ۱- یک تبصره به شرح زیر به ماده (۲۸) الحاقی قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸ الحاق می گردد:

تبصره - حکم مذکور در این ماده شامل شعب و نمایندگی مؤسسات خارجی و مؤسسات کارگزاری بیمه خارجی نیز خواهد بود.

ماده ۲- متن زیر به عنوان ماده (۲۹) به قانون مذکور الحاق گردید:

ماده ۲۹- تأسیس و فعالیت بورس ها با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق آزاد براساس مقررات مجاز و تابع آئین نامه ای است که ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد شورای عالی بورس و اوراق بهادار به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر دو ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفتم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۱۵، از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

اصلاح بند (۲) تصویب نامه موضوع اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود کالا در سال ۱۳۸۲ از

مناطق آزاد تجاری - صنعتی به داخل کشور - مصوب ۱۳۹۰/۱/۸ هیأت وزیران

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱/۸ بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد مواد (۴) و (۱۴) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ - تصویب نمود :

در بند (۲) تصویب نامه شماره ۶۴۶۴۸/ت/۲۹۲۹۱ هـ مورخ ۱۶ / ۱۲ / ۱۳۸۲، عبارت « (۱/۵) میلیارد دلار» به عبارت « سه میلیارد دلار» اصلاح می شود.

محمد رضا رحیمی - معاون اول رییس جمهور

نظر رئیس مجلس شورای اسلامی در خصوص تصویب نامه هیأت وزیران به شماره ۱۹۷۰/۱۷۰/ت/۲۹۲۹۱هـ

مورخ ۱۳۹۰/۱/۸، ناظر بر اصلاح مصوبه شماره ۶۴۶۴۸/ت/۲۹۲۹۱هـ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۶

موضوع «کاهش سود بازرگانی واردات کالاهای تجاری از مناطق آزاد به داخل کشور»، مصوب ۱۳۹۰/۵/۱۷

جناب آقای دکتر احمدی نژاد

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

بازگشت به رونوشت تصویب نامه هیأت محترم وزیران به شماره ۱۹۷۰/۱۷۰/ت/۲۹۲۹۱هـ مورخ ۱۳۹۰/۱/۸ ناظر بر اصلاح مصوبه شماره ۶۴۶۴۸/ت/۲۹۲۹۱هـ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۶، موضوع «کاهش سود بازرگانی واردات کالاهای تجاری از مناطق آزاد به داخل کشور»، متعاقب بررسی ها و اعلام نظر مقدماتی «هیأت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین» و مستنداً به صدر ماده واحده و تبصره (۴) الحاقی به «قانون نحوه اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اصلاحات بعدی» و ماده (۱۰) آیین نامه اجرایی آن، مراتب متضمن اعلام نظر قطعی جهت اقدام لازم در مهلت مقرر قانونی و اعلام نتیجه به این جانب ابلاغ می گردد. بدیهی است پس از انقضای یک هفته مهلت مقرر در قانون، آن بخش از مصوبه که مورد ایراد قرار گرفته است، ملغی الاثر خواهد بود.

۱- الف: به موجب ذیل ماده (۱۴) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲ «...مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور اعم از مسافری و تجاری تابع مقررات عمومی صادرات و واردات کشور می باشد.» ب: وفق ماده (۲۰) قانون صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۲ «دولت مکلف است از ابتدای سال ۱۳۷۳ از واردکنندگان بخش های غیردولتی که به صورت تجاری کالا وارد می نمایند، برابر یک درصد (۱٪) از مجموع وجه دریافتی بابت حقوق گمرکی و سود بازرگانی کلیه کالاهای وارداتی را ... به عنوان عوارض ویژه دریافت ... نماید...» نظر به اینکه قوانین مذکور هیچگونه ترجیح و امتیازی را برای تعیین و دریافت حقوق گمرکی و سود بازرگانی کالاهای وارداتی از مناطق آزاد به داخل کشور قائل نشده است، علی هذا بند (۲) مصوبه اصلی، یعنی تصویب نامه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۶ که مقرر می دارد: «سود بازرگانی دریافتی از کالاهای یادشده و حداکثر معادل پانزده درصد (۱۵٪) ارزش سیف کالاهای مذکور کاهش می یابد...» چون متضمن ترجیح و امتیاز برای کالاهای وارداتی از مناطق آزاد می باشد، مغایر قانون است.

۲- مضافاً اینکه تصویب نامه هیأت وزیران به شماره ۱۹۷۰/۱۷۰/ت/۲۹۲۹۱هـ مصوب ۱۳۹۰/۱/۸ متضمن اصلاح بند (۲) مصوبه قبلی که به موجب اصلاحیه بعمل آمده، مقرر گردید تا سالانه حداکثر به میزان سه میلیارد دلار کالاهای وارداتی از مناطق آزاد به سایر نقاط کشور، مشمول برخورداری از تخفیف و کاهش تا پانزده درصد (۱۵٪) در سود بازرگانی گردند مبنیاً بر مغایرت اعلامی در فوق، مغایر با قانون می باشد.»

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

اصلاحیه بند (۲) تصویبنامه موضوع اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود کالا در سال ۱۳۸۲ از مناطق آزاد تجاری - صنعتی به داخل کشور - مصوب ۱۳۹۰/۷/۳ هیات وزیران

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۰ / ۷ / ۳ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

بند (۲) تصویبنامه شماره ۶۴۶۴۸/ت/۲۹۲۹۱ هـ مورخ ۱۳۸۲ / ۱۲ / ۱۶ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

۲- سود بازرگانی کالاهایی که به صورت تجاری از طریق مناطق آزاد تجاری - صنعتی به سرزمین اصلی وارد می‌شود، حداکثر تا پانزده درصد ارزش سیف کالاهای مذکور کاهش می‌یابد. سازمان‌های مناطق آزاد موظفند معادل آن را مطابق آیین‌نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد به عنوان عوارض ورود آن کالاها از خارج به منطقه آزاد دریافت و بر طبق بودجه سالیانه خود هزینه نمایند. میزان واردات کالا به این صورت سالانه حداکثر سه میلیارد (۳.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) دلار خواهد بود.
این تصویب نامه از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است.

محمد رضا رحیمی - معاون اول رییس جمهور

تصویب نامه در خصوص کاهش سود بازرگانی واردات کالاهای تجاری مناطق آزاد تجاری – صنعتی

مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰ هیات وزیران

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۰ / ۹ / ۲۰ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

۱) (اصلاحی ۱۳۹۱,۰۴,۱۸) - سود بازرگانی کالاهایی که به صورت تجاری از طریق مناطق آزاد تجاری - صنعتی به سرزمین اصلی وارد می‌شود، معادل پانزده درصد ارزش سیف کالاهای مذکور کاهش می‌یابد.

۲) (اصلاحی ۱۴۰۱,۱۰,۲۵) - میزان واردات کالا که مشمول کاهش سود بازرگانی مذکور می‌باشد، حداکثر چهار میلیارد (۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار در سال خواهد بود.

۳- این تصویب‌نامه از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است .

معاون اول رئیس جمهور - محمدرضا رحیمی

اصلاح تصویب نامه موضوع اجازه واردات درصدی از کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب ۱۳۹۱/۲/۱۰ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۵۹۱۷۶/ت/۴۳۵۰۵ هـ مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۰ تصویب نمودند :

الف - متن ذیل جایگزین بند (۱) تصویب نامه شماره ۷۳۵۷۷/ت/۲۰۶۲۸ هـ مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۲۰ می شود:

۱- واردات کالاهای تولید یا پردازش شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به داخل کشور، معادل درصد مجاز قابل ورود کالا که توسط کمیسیون تعیین ارزش افزوده براساس مجموع ارزش افزوده و مواد و قطعات داخلی به کار رفته به قیمت کل کالای تولیدی تعیین می شود، بدون هرگونه محدودیتی مجاز است و علاوه بر عدم نیاز به ثبت سفارش و گشایش اعتبار، مشمول شرط غیر مجاز و مجاز مشروط نیز نمی باشد .

ب - متن زیر به عنوان بند (۴) به تصویب نامه یاد شده اضافه می شود :

۴- حقوق ورودی قطعات و مواد خارجی (وارد شده از خارج کشور به منطقه) به کار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی هنگام ورود به سرزمین اصلی پس از کسر معافیت حاصل از ارزش افزوده (تعیین شده توسط کمیسیون تعیین ارزش افزوده) محاسبه و اعمال می گردد .

این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۹۱/۲۰/۱۸ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است .

محمد رضا رحیمی - معاون اول رییس جمهور

آیین نامه چگونگی ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی

مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۲۰ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

وزیران عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در جلسه ۱۳۹۲/۱۲/۲۰، به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۱۳۲۰۰ / ت ۴۹۵۱۶ هـ مورخ ۵ / ۶ / ۱۳۹۲ آیین نامه چگونگی ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی را به شرح زیر تصویب کردند:

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می روند :

الف- شورا: شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی .

ب- منطقه : هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی که به موجب قانون تأسیس شده و یا می شوند .

ج- دبیرخانه : دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی.

د- متقاضی: شخص حقوقی دولتی که ایجاد منطقه را درخواست می کند .

هـ - طرح توجیهی (مطالعات اولیه) : شامل مطالعات پایه مبتنی بر مزیت های اقتصادی، تاریخی و فرهنگی به همراه برآورد هزینه های راه اندازی و نحوه تأمین منابع مالی مورد نیاز به همراه برنامه زمانبندی و تأثیر عملکرد منطقه بر اقتصاد محلی و ملی با توجه به بازار کشورهای هدف برای تهیه مواد اولیه و صادرات کالاهای ساخته شده و تأثیر آن بر شاخص ها و استانداردهای فرهنگی، اجتماعی و زیست محیطی .

و- طرح جامع: طرح بلند مدتی که در آن ضوابط و مقررات مربوط به نحوه استفاده از اراضی و منطقه بندی مربوط به حوزه های مسکونی، فرهنگی، آموزشی، صنعتی، بازرگانی، اداری و کشاورزی و تأسیسات، تجهیزات و تسهیلات شهری و نیازمندی های عمومی منطقه، خطوط کلی ارتباطی و فرودگاه ها و بنادر و سطح لازم برای ایجاد تأسیسات، تجهیزات و تسهیلات عمومی مناطق، نوسازی، بهسازی و اولویت های مربوط به آنها و حفظ بنا و نماهای تاریخی و مناظر طبیعی تبیین می شود. این طرح در تطبیق با طرح های ناحیه ای و منطقه ای مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری تهیه می شود .

ز- زیر ساخت ها: مجموع امکانات و پیش نیازهای ضروری و لازم جهت ایجاد و تأسیس منطقه متناسب با موقعیت جغرافیایی محدوده مورد نظر در بخشهای حمل و نقل (هوایی، زمینی و دریایی)، انرژی و ارتباطات و فناوری اطلاعات .

ح- محدوده منطقه : محدوده جغرافیایی که تحت حاکمیت قوانین و مقررات منطقه قرار می گیرد .

ماده ۲- فرآیند بررسی ایجاد هر منطقه شامل مراحل و تشریفات زیر می باشد :

الف- ارایه طرح توجیهی به همراه نقشه جانمایی و سایر اسناد و مدارک مربوط توسط متقاضی به دبیرخانه .

ب- ارایه موافقت بدون قید و شرط دستگاه های اجرایی تأمین کننده خدمات زیر ساختی و سایر مراجع ذی ربط قانونی .

ج- بررسی مدارک و طرح توجیهی ارایه شده توسط دبیرخانه .

د- ارایه گزارش نهایی ارزیابی ایجاد منطقه به دبیر شورا .

هـ - طرح ایجاد منطقه در شورا بر حسب تصمیم دبیر شورا .

و- تنظیم و تقدیم لایحه ایجاد منطقه جهت سیر مراحل قانونی تصویب .

ماده ۳- وجود اراضی مناسب جهت تأسیس منطقه یکی از مهمترین پیش نیازهای تأسیس این مناطق است. جانمایی محدوده منطقه باید به نحوی باشد تا با توجه به اهداف تأسیس منطقه، شرایط طبیعی و امکانات بالقوه و بالفعل مورد نیاز را دارا باشد . تبصره ۱- حداقل میزان مساحت مورد نیاز با توجه به طرح توجیهی و کاربری اراضی تعیین خواهد شد و لازم است حداقل هفتاد درصد اراضی محدوده پیشنهادی بدون معارض باشد .

تبصره ۲- سازمان منطقه مکلف است ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ مصوبه شورا، نسبت به تهیه و ارائه طرح جامع اقدام نماید . ماده ۴- متقاضیان تأسیس منطقه مکلفند درخواست خود را همراه با مدارک و مستندات مورد نیاز به شرح زیر به دبیرخانه تسلیم نمایند :

- ۱- ارائه تقاضای بالاترین مقام دستگاه همراه با طرح توجیهی .
  - ۲- نقشه جانمایی (کاداستر) محدوده پیشنهادی و موقعیت جغرافیایی (جهت چهارگانه و موقعیت نسبت به شهرهای اطراف و غیره)
  - ۳- وضعیت شبکه های زیربنایی شامل :
    - الف- آب (موافقت غیر مشروط دستگاه ذی ربط) .
    - ب- برق (موافقت غیر مشروط دستگاه ذی ربط) .
    - ج- زیر ساختهای مورد نیاز ارتباطات و فناوری اطلاعات (موافقت غیر مشروط دستگاه ذی ربط) .
    - د- شبکه های مواصلاتی (زمینی، دریایی و هوایی) .
    - هـ - انرژی (موافقت غیر مشروط دستگاه ذی ربط) .
  - ۴- نظر مساعد استانداری و تعهد برای حمایت از منطقه .
  - ۵- اعلام وضعیت اراضی محدوده پیشنهادی اعم از مالکیت دولتی و غیردولتی .
  - ۶- نظر مساعد ستاد کل نیروهای مسلح .
  - ۷- تطبیق جغرافیایی محدوده منطقه پیشنهادی با محدوده های مصوب در تقسیمات کشوری .
- تبصره - چنانچه مدارک و مستندات درخواستی ناقص، مبهم و فاقد اطلاعات ضروری باشد، مهلتی جهت رفع نقص به متقاضی داده خواهد شد. چنانچه متقاضی ظرف مهلت مقرر جهت رفع نقص اقدام نکند، بررسی درخواست از دستور کار دبیرخانه خارج خواهد شد .

این تصویب نامه در تاریخ ۲۴ / ۴ / ۱۳۹۳ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است .

اسحاق جهانگیری - معاون اول رئیس جمهور

مبانی و مستندات، اهداف، سیاست ها و برنامه های عملیاتی شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در خصوص «برنامه اجرایی اقتصاد مقاومتی» - مصوب ۱۳۹۳/۴/۳۰ شورای اقتصاد

شورای اقتصاد در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۳۰ به استناد مفاد ماده (۳) قانون برنامه و بودجه و در راستای اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی رهبر معظم انقلاب مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۹، پیشنهاد مشترک شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی در خصوص «برنامه اجرایی اقتصاد مقاومتی» مبانی و مستندات، اهداف، سیاست ها و برنامه های عملیاتی شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- مبانی و مستندات

الف - ابلاغیه رهبر معظم انقلاب

بند (۱۱): توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج
بند (۱۹): شفاف سازی اقتصاد و سالم سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت ها و زمینه های فسادزا در حوزه های پولی، تجاری، ارزی و ...

ب - نامه شماره ۱۸۲۹۲۹ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۰ معاون اول رییس جمهور

بند «الف»: توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج
بند «ب»: شفاف سازی اقتصاد و سالم سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت ها و زمینه های فسادزا در آن حوزه
ماده ۲- اهداف

۱- انتقال فناوری های پیشرفته

۲- گسترش و تسهیل تولید در مناطق

۳- افزایش صادرات کالا و خدمات از مناطق

۴- تسهیل تأمین نیازهای ضروری کشور از خارج

۵- تسهیل تأمین منابع مالی از خارج برای سرمایه گذاری در مناطق

۶- شفاف سازی فعالیت ها در حوزه عمل مناطق آزاد

۷- پیشگیری از بروز زمینه های فسادزا و ویژه خواری

ماده ۳ - سیاست ها

۱- مشارکت هوشمندانه با بنگاه های صاحب فناوری

۲- فراهم کردن فضا برای شرکت ها جهت ایجاد نمایندگی

۳- حمایت از استقرار شرکت های دانش بنیان

۴- جلب متخصصین برجسته برای کار و اقامت در مناطق

- ۵- فراهم نمودن امکان تامین مستقیم مواد اولیه از مبادی اصلی
- ۶- فراهم نمودن تسهیلات بانکی ارزی و ریالی
- ۷- فراهم نمودن تامین مالی از فرابورس برای تولیدکنندگان
- ۸- آسان کردن معاملات ارزی در مناطق
- ۹- تمرکز بر کسب و کار محوری هر منطقه بر حسب مزیت
- ۱۰- تمرکز بر مبادلات اقتصادی با کشورهای همسایه
- ۱۱- حمایت از تولیدات فناوری اطلاعات و نرم افزاری و محصولات تصویری و رسانه ای
- ۱۲- اصلاح جغرافیای مناطق
- ۱۳- هدایت فعالیتهای دستگاه های اجرایی مستقر در منطقه
- ۱۴- تشویق صنایع بسته بندی
- ۱۵- حمایت از صادرات مجدد
- ۱۶- تعرفه ترجیحی خدمات بندری و انبارداری برای کالای صادراتی
- ۱۷- تشکیل نمایشگاه های فصلی و دائمی صادراتی
- ۱۸- تقویت ظرفیت مبادلاتی با فضای مجازی جهت فراهم کردن بستر صادرات تولید نرم
- ۱۹- حمایت از تاسیس شرکت های مهندسی و طراحی در مناطق
- ۲۰- ایجاد پایگاه لجستیکی برای صنعت نفت و گاز و پتروشیمی و صنعت برق
- ۲۱- حمایت از شکل گیری صنایع گروه فناوری اطلاعات، برق، الکترونیک، نرم افزار، سخت افزار
- ۲۲- تدوین و تصویب ضوابط و مقررات پولی ویژه مناطق آزاد
- ۲۳- تسهیل سرمایه گذاری ایرانیان خارج از کشور در مناطق
- ۲۴- استقرار بانک فراساحلی در مناطق آزاد برای عملیات ارزی
- ۲۵- شکل دادن صندوق های ویژه تامین مالی برای طرح های معین
- ۲۶- ایجاد فرصت برای جذب سرمایه ایرانیان خارج
- ۲۷- ایجاد جذابیت برای جلب سرمایه خارجیان
- ۲۸- آسان سازی فرآیندهای انجام کارهای اداری
- ۲۹- اطلاع رسانی همگانی برای بهبود فضای کسب و کار
- ماده ۴- برنامه های عملیاتی
  - ۱- برنامه های متناظر با «سیاست مشارکت هوشمندانه با بنگاه های صاحب فناوری»
  - ۱-۱- ورود شرکت های مهندسی مشاور خارجی با شریک ایرانی به قراردادهای ایرانی
  - ۲-۱- خرید فناوری های تولید شده داخلی توسط بانک فن آوری و دادن اجاره به متقاضیان
  - ۲- برنامه های متناظر با «سیاست فراهم کردن فضا برای شرکت ها جهت ایجاد نمایندگی»

- ۲-۱- مجوز ثبت دفتر در مناطق آزاد برای شرکت های خارجی که در سرزمین اصلی (ایران) فعالیت راهبردی می کنند. (اجازه ثبت فعالیت های آن ها در مناطق آزاد)
- ۳- برنامه های مناظر با سیاست «حمایت از استقرار شرکت های دانش بنیان»
- ۳-۱- ایجاد فضاهای استیجاری جهت دفاتر کار، آزمایشگاه و کارگاه در مناطق آزاد
- ۴- برنامه های مناظر با «سیاست جلب متخصصین برجسته برای کار و اقامت در مناطق»
- ۴-۱- شناسایی متخصصین ایرانی مقیم خارج از کشور
- ۴-۲- شناسایی متخصصین بازنشسته کشورهای صنعتی
- ۴-۳- استقرار تورهای تفریحی مناطق آزاد با تخفیف ویژه برای گروه های فوق الذکر
- ۴-۴- ایجاد فضاهای اقامتی جذاب برای گروه های هدف علاقمند کار و اقامت
- ۴-۵- اعطای تسهیلات یک سفر در سال برای دانشمندان برجسته ملی و بین المللی
- ۵- برنامه های مناظر با سیاست «فراهم نمودن امکان تامین مستقیم مواداولیه از مبادی اصلی»
- ۵-۱- ایجاد و تشویق شرکت تدارک کننده مواداولیه کالا در هم پیوندی با زنجیره مصرف کننده
- ۵-۲- تجهیز (Port) حمل و نقل دریایی، هوایی و خشکی در مقیاس تجارت بین المللی
- ۶- برنامه های مناظر با سیاست «فراهم نمودن تسهیلات بانکی ارزی و ریالی»
- ۶-۱- تاسیس بانک های فراساحلی
- ۶-۲- جمع آوری پس اندازهای ارزی
- ۷- برنامه های مناظر با سیاست «فراهم نمودن تامین مالی از فرابورس برای تولیدکنندگان»
- ۷-۱- ایجاد حمایت های لازم برای شرکت های معتبر برای جذب منابع از بورس
- ۷-۲- صدور اسناد ملکی جهت ارتقاء ظرفیت وثیقه گذاری
- ۸- برنامه های مناظر با سیاست «آسان کردن معاملات ارزی در مناطق»
- ۸-۱- ایجاد صرافی های وابسته به بانک ها
- ۸-۲- ایجاد صرافی های مستقل تحت نظارت مناطق آزاد
- ۹- برنامه های مناظر با سیاست «تمرکز بر کسب و کار محوری هر منطقه برحسب مزیت»
- ۹-۱- تشویق فعالیت های متکی بر مزیت نسبی هر منطقه
- ۹-۲- تمرکز بر صنعت گردشگری تفریحی، درمانی و علمی در کیش
- ۹-۳- مرکز بر صنعت انرژی و ترانزیت کالا در چابهار
- ۹-۴- تمرکز بر صنایع پائین دستی نفت و پتروشیمی در اروند
- ۹-۵- تمرکز بر کسب و کار صنایع سنگین فولاد و نفت در قشم
- ۹-۶- تمرکز بر کسب و کار صنایع خانگی و فناوری اطلاعات در انزلی
- ۹-۷- تمرکز بر کسب و کار و مبادلات تجاری حوزه قفقاز در ارس

- ۸-۹- تمرکز بر کسب و کار و مبادلات تجاری با ترکیه در ماکو
- ۱۰- برنامه های متناظر با سیاست «تمرکز بر مبادلات اقتصادی با کشورهای همسایه»
- ۱-۱۰- برآورد تقاضاها و زمینه تجارت دو جانبه
- ۲-۱۰- توسعه فرصت های تجارت چند جانبه
- ۳-۱۰- توسعه فرصت تجارت با تطبیق عرضه برحسب تقاضاهای بازار هدف از نظر کیفیت، بسته بندی و خدمات پشتیبانی
- ۴-۱۰- توسعه مشارکت جامعه محلی در توسعه تجارت با کشورهای همسایه
- ۱۱- برنامه های متناظر با سیاست «حمایت از تولیدات فناوری اطلاعات و نرم افزاری و محصولات تصویری و رسانه ای»
- ۱-۱۱- احداث شهر رسانه ای (media city) در کیش و هندورابی
- ۲-۱۱- احداث شرکت های ICT در مناطق آزاد قشم و ماکو
- ۱۲- برنامه های متناظر با سیاست «اصلاح جغرافیای مناطق»
- ۱-۱۲- توسعه جغرافیای منطقه آزاد چابهار به منظور توسعه ارتباط زمینی با پاکستان
- ۲-۱۲- تنظیم محدوده مناطق برای استفاده بهینه و هم افزایی منابع و امکانات منطقه
- ۱۳- برنامه های متناظر با سیاست «هدایت فعالیت های دستگاه های اجرایی مستقر در منطقه به سوی اهداف توسعه»
- ۱-۱۳- اجرای آموزش های تحصیلات تکمیلی بازار محور و متناسب با نیاز منطقه
- ۲-۱۳- ارائه آموزش های ویژه تخصصی به نخبگان بومی برای جذب در واحد اقتصادی منطقه
- ۱۴- برنامه های متناظر با سیاست «تشویق صنایع بسته بندی»
- ۱-۱۴- جانمایی صنایع بسته بندی در نزدیک ترین فاصله با درگاه های حمل و نقل (فرودگاه، بندر)
- ۱۵- برنامه های متناظر با سیاست «حمایت از صادرات مجدد»
- ۱-۱۵- روان سازی مقررات جهت صادرات مجدد
- ۲-۱۵- ارتقاء کیفی و تسهیل حمل و نقل ترانزیتی - توسعه خطوط حمل و نقل ترکیبی
- ۱۶- برنامه های متناظر با سیاست «تعرفه ترجیحی خدمات بندری و انبارداری برای کالای صادراتی»
- ۱-۱۶- اصلاح تعرفه های موجود توسط شورای عالی
- ۱۷- برنامه های متناظر با سیاست «تشکیل نمایشگاه های فصلی و دائمی صادراتی»
- ۱-۱۷- حمایت از شرکت های اپراتور نمایشگاهی
- ۱۸- برنامه های متناظر با سیاست «تقویت ظرفیت مبادلاتی با فضای مجازی جهت فراهم کردن بستر صادرات تولید نرم»
- ۱-۱۸- توسعه ICT و احداث کریدورهای پر ظرفیت حمل و نقل اطلاعات جهت تجارت بین المللی محصولات نرم
- ۱۹- برنامه های متناظر با سیاست «حمایت از تاسیس شرکت های مهندسی و طراحی در مناطق»
- ۱-۱۹- ایجاد پارک های مهندسی و طراحی در مناطق
- ۲۰- برنامه های متناظر با سیاست «حمایت از تاسیس نمایندگی و شعب شرکت های مهندسی معتبر خارجی در مناطق»
- ۱-۲۰- ایجاد سیستم اجاره زمین و ساختمان برای استقرار کوتاه مدت شرکت های مهندسی

- ۲۱- برنامه های متناظر با سیاست «تقویت گردشگری حلال برای ایرانیان و سایر مسلمانان در مناطق»
- ۲۱-۱- تقویت ارتباط با شبکه جهانی گردشگری حلال
- ۲۱-۲- باز تعریف هتل و اماکن گردشگری با ملاحظات گردشگری حلال
- ۲۲- برنامه های متناظر با سیاست «توسعه ظرفیت گردشگری تفریحی، درمانی، آموزشی، نمایشگاهی، هنری، برای مسلمانان»
- ۲۲-۱- دفتر توریسم درمانی: تقویت شبکه های بازاریابی برای پشتیبانی عرضه به متقاضیان در مناطق آزاد
- ۲۲-۲- تولید و صدور کالا و خدمات فرهنگی از مناطق به کشورهای هدف
- ۲۲-۳- تهیه بروشورهای معرفی ظرفیت های تخصصی پزشکی اعم از پزشکان صاحب نام و تجهیزات درمانی
- ۲۳- برنامه های متناظر با سیاست «ایجاد گردشگری توام زیارتی و سیاحتی در مناطق»
- ۲۳-۱- تقویت واحدهای صدور ویزا در مناطق آزاد بطوریکه امکان تردد خارجیان به سرزمین اصلی فراهم شود
- ۲۴- برنامه های متناظر با سیاست «ایجاد پایگاه لجستیکی برای صنعت نفت و گاز و پتروشیمی و صنعت برق»
- ۲۴-۱- احداث شرکت تدارکاتی برای تأمین کالا جهت صنایع انرژی
- ۲۴-۲- استقرار شرکت های تأمین خدمات صنایع انرژی
- ۲۴-۳- استقرار واحدهای تولید کالا جهت صنایع انرژی
- ۲۵- برنامه های متناظر با سیاست «حمایت از شکل گیری صنایع گروه فناوری اطلاعات، برق، الکترونیک، نرم افزار، سخت افزار»
- ۲۵-۱- تشویق و پشتیبانی از سرمایه گذاران در حوزه صنایع IT، IC، نیمه هادی و صوتی و تصویری (Audio) و (Video)
- ۲۶- برنامه های متناظر با سیاست «تدوین و تصویب ضوابط و مقررات پولی ویژه مناطق آزاد»
- ۲۶-۱- استقرار دفتر نظارت بانک مرکزی جهت نظارت بر سیاست های کلی مصوب
- ۲۷- برنامه های متناظر با سیاست «تسهیل سرمایه گذاری ایرانیان خارج از کشور در مناطق»
- ۲۷-۱- برقراری [برقراری] ارتباط سازمان یافته و اطلاع رسانی به ایرانیان مقیم خارج از طریق دبیر کل ایرانیان خارج از کشور و وزارت امور خارجه
- ۲۸- برنامه های متناظر با سیاست «استقرار بانک فراساحلی در مناطق آزاد برای عملیات ارزی»
- ۲۸-۱- صدور مجوز برای بانک های فراساحلی در کلیه مناطق آزاد تحت نظارت مناطق آزاد
- ۲۹- برنامه های متناظر با سیاست «شکل دادن صندوق های ویژه تامین مالی برای طرح های معین»
- ۲۹-۱- صدور مجوز برای بانک های فراساحلی در کلیه مناطق آزاد تحت نظارت شورای پول و اعتبار مناطق آزاد
- ۲۹-۲- شرکت های تامین مالی (Investment banking) برای حمایت جهت سرمایه گذاری
- ۳۰- برنامه های متناظر با سیاست «آسان سازی فرآیندهای انجام کارهای اداری»
- ۳۰-۱- بازخوانی و بازنگری فرآیندها برای اصلاح (or)
- ۳۰-۲- ایجاد پنجره واحد پاسخگویی به مراجعان با ارائه خدمات به هنگام از طریق سایت الکترونیکی
- ۳۱- برنامه های متناظر با سیاست «اطلاع رسانی همگانی برای بهبود فضای کسب و کار»
- ۳۱-۱- انتشار نتایج مناقصه ها و مزایده ها با ذکر معیارهای انتخاب برنده

- ۳۱-۲- انتشار اطلاعات مربوط به اراضی و آخرین وضعیت آن ها
- ۳۱-۳- انتشار اطلاعات مربوط به فرصت های سرمایه گذاری و شرایط آن ها
- ۳۱-۴- انتشار اطلاعات مربوط به معاملات و شرایط مرتبط با واگذاری آن ها
- ماده ۵- شیوه اجرا

- شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مکلف است نسبت به تهیه و تدوین برنامه های عملیاتی اقتصاد مقاومتی مندرج در ماده ۴ در چارچوب کاربرد برنامه عملیاتی اقتصاد مقاومتی (به شرح پیوست این مصوبه) اقدام نماید .
- شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی ضمن تعیین معاون ذی ربط (مجری هر یک از برنامه های عملیاتی مصوب) با تایید دبیر شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و دستگاه های اجرایی همکار، ملزم به ارائه اهداف کیفی، کمی، اقدامات، منابع مالی و نحوه تامین آن برای هر یک از برنامه های عملیاتی مصوب، ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه در چارچوب کاربرد مذکور به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور می باشد.
- دستگاه های اجرایی همکار موظف به مشارکت و همکاری با شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در تهیه، تدوین و اجرای برنامه های عملیاتی مصوب می باشند .
- مسئولیت اجرای برنامه های عملیاتی مذکور و تامین منابع مالی در چارچوب اعتبارات دستگاه بر عهده شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی می باشد ..
- معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور پس از بررسی، تایید و ابلاغ هر یک از برنامه های عملیاتی اقتصاد مقاومتی شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، به عنوان دستگاه ناظر موظف است گزارش عملکرد اجرای این مصوبه را هر شش ماه یکبار برای رییس جمهور ارسال نماید .
- در اجرای این مصوبه رعایت کلیه قوانین و مقررات الزامی است .

محمدباقر نوبخت

تصویب نامه در مورد ورود و ترخیص خودروهای سواری با حجم موتور (۲۵۰۰) سی سی و نحوه

تردد خودروهای با پلاک مناطق آزاد- مصوب ۱۳۹۳/۶/۱۹ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۳/۶/۱۹ به پیشنهاد شماره ۱۲۹۷۰۰/۶۰ مورخ ۱۲/۶/۱۳۹۳ وزارت صنعت، معدن و تجارت و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱- خودروهای سواری با حجم موتور بالای (۲۵۰۰) سی سی و مشمول مقررات متروکه قابل عرضه به بازار نبوده و صرفاً امکان مرجوع نمودن به خارج از کشور را دارند.

۲- ورود و ترخیص هرگونه خودرو سواری از محل تصویب نامه های شماره ۲۰۴۴۰۸/ت/۴۱۷۱۷ هـ مورخ ۷/۱۱/۱۳۸۷، شماره ۲۰۴۴۱۹/ت/۴۱۸۲۹ هـ مورخ ۷/۱۱/۱۳۸۷ و شماره ۸۵۷۱۱/ت/۴۸۱۷۶ هـ مورخ ۱۱/۴/۱۳۹۲ و سایر مصوبات مشابه صرفاً برای خودروهای با حجم موتور (۲۵۰۰) سی سی و پایین تر مجاز است.

۳- تردد خودروهای با پلاک مناطق آزاد صرفاً در محدوده این مناطق مجاز است و ورود آنها به قلمرو گمرکی با رعایت قوانین و مقررات مربوط امکان پذیر است.

تبصره (الحاقی ۲۰، ۱۲، ۱۳۹۳)- تردد خودروهای با حجم موتور بیش از ۲۵۰۰ سی سی و با پلاک مناطق آزاد تجاری و صنعتی و ویژه اقتصادی به خارج از این مناطق ممنوع است.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

الحاق یک تبصره به بند (۳) تصویب نامه شماره ۷۰۴۴۱/ت/۵۱۰۴۰هـ مورخ ۲۳/۶/۱۳۹۳ [با موضوع ورود و ترخیص خودروهای سواری با حجم موتور (۲۵۰۰) سی سی و نحوه تردد خودروهای با پلاک مناطق آزاد] مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۲۰ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۳/۱۲/۲۰ به پیشنهاد شماره ۱۲۹۷۰۰/۶۰ مورخ ۱۲/۶/۱۳۹۳ وزارت صنعت، معدن و تجارت و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

متن زیر به عنوان تبصره به بند (۳) تصویب نامه شماره ۷۰۴۴۱/ت/۵۱۰۴۰هـ مورخ ۲۳/۶/۱۳۹۳ الحاق می گردد:

« تردد خودروهای با حجم موتور بیش از ۲۵۰۰ سی سی و با پلاک مناطق آزاد تجاری و صنعتی و ویژه اقتصادی به خارج از این مناطق ممنوع است.»

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

تصویب نامه در خصوص خروج ماشین آلات و تجهیزات خارجی ترخیص شده در قلمرو گمرکی از شمول پرداخت مالیات بر ارزش افزوده در صورت انتقال داخلی به مناطق آزاد با ارایه پروانه ترخیص گمرکی و تأیید گمرک مصوب ۲۶/۱۲/۱۳۹۴ هیات وزیران

هیأت وزیران در جلسه ۲۶/۱۲/۱۳۹۴ به پیشنهاد شماره ۱۰۷۹۳۴ مورخ ۱۱/۶/۱۳۹۴ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

(۱) اصلاحی (۱۳۹۴، ۱۲، ۲۶) - ماشین آلات و تجهیزات خارجی ترخیص شده در قلمرو گمرکی در صورت انتقال داخلی به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با ارایه پروانه ترخیص گمرکی و تأیید مراتب توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، مشمول پرداخت مالیات بر ارزش افزوده نمی باشد.

(۲) اصلاحی (۱۳۹۴، ۱۲، ۲۶) - انتقال ماشین آلات و تجهیزات تولید داخلی به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با ارایه برگ خروجی صادره توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران، مشمول حکم ماده (۱۳) قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۳۸۷ - می باشد. همچنین صادرکننده مکلف به ثبت نام در نظام مالیاتی، تسلیم اظهارنامه مالیاتی در مهلت مقرر و سایر مقررات مربوط در قانون مالیات بر ارزش افزوده است.

(۳) اصلاحی (۱۳۹۴، ۱۲، ۲۶) - در صورت اعاده ماشین آلات و تجهیزات از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به سایر مناطق کشور، ضوابط و مقررات مربوط به قانون مالیات بر ارزش افزوده نسبت به آن ها اعمال خواهد شد.

اسحاق جهانگیری - معاون اول رییس جمهور

تصویب نامه در خصوص تعیین عوارض دریافتی توسط سازمان های مناطق آزاد از کالاهایی که به صورت تجاری از مناطق آزاد تجاری - صنعتی به سرزمین اصلی وارد می شوند - مصوب ۱۳۹۶/۲/۱۷ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۶/۲/۱۷ به پیشنهاد شماره ۶۰/۷۷۷۵۹ مورخ ۱۳۹۵/۴/۱ وزارت صنعت، معدن و تجارت و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

عوارض دریافتی توسط سازمان های مناطق آزاد از کالاهایی که به صورت تجاری از مناطق آزاد تجاری - صنعتی به سرزمین اصلی وارد می شوند موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۶۹۹۴ /ت/۴۷۲۵۷ هـ مورخ ۱۳۹۰/۹/۲۶ در مورد هر کالا حداکثر چهار درصد کمتر از میزان کاهش سود بازرگانی ورود کالا از مناطق مذکور به سرزمین اصلی تعیین می گردد.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

تصویب نامه در خصوص تشکیل کارگروه جهت تعیین سهمیه ورود کالای همراه مسافر و فهرست آن از هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی به سرزمین اصلی برای هر سال - مصوب ۱۳۹۷/۱/۱۹ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۷ / ۱ / ۱۹ به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱- به منظور تعیین سهمیه ورود کالای همراه مسافر و فهرست آن از هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی به سرزمین اصلی برای هر سال، کارگروهی با مسئولیت دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و با عضویت وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)، صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تشکیل می شود.

۲- تصویب نامه شماره ۵۶۷۴۰ / ت ۴۵۰۵۹ هـ مورخ ۱۳۹۲ / ۳ / ۸ لغو می شود.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

تصویب نامه در خصوص واردات مواد اولیه و قطعات مورد نیاز تولید به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی - مصوب ۱۳۹۷/۹/۷ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۷ / ۹ / ۷ به پیشنهاد دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱- به منظور تسهیل در فرآیند تولید داخلی در کشور، واردات مواد اولیه و قطعات مورد نیاز تولید به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در چهارچوب فهرست اعلامی وزارت صنعت، معدن و تجارت، بر اساس مقررات این مناطق و بدون ثبت سفارش در وزارت صنعت، معدن و تجارت مجاز است.

۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است فهرست گروه های کالایی یاد شده را ظرف یک هفته به دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و گمرک جمهوری اسلامی ایران اعلام کند و به طریق مقتضی به اطلاع واحدهای تولیدی و تجاری برساند.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

تصویب نامه در خصوص مجوز ورود خودرو و موتورسیکلت های مخصوص مسابقات ورزشی صرفاً جهت تردد در محدوده پیست های مسابقات ورزشی در محدوده منطقه ویژه اقتصادی زرنديه و

مناطق آزاد تجاری - صنعتی - مصوب ۰۷/۱۱/۱۳۹۷ هیات وزیران

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۷/۱۱/۷ به پیشنهاد شماره ۳۸۹۸ / ۱۰ / ۹۷۲ مورخ ۱۳ / ۸ / ۱۳۹۷ دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و به استناد بند (الف) ماده (۴) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ - و تبصره (۱) ماده (۱) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - تصویب کرد:

۱ (اصلاحی ۱۱، ۰۱، ۱۳۹۸) - ورود خودرو و موتورسیکلت های مخصوص مسابقات ورزشی صرفاً جهت تردد در محدوده پیست های مسابقات ورزشی و همچنین تجهیزات و دستگاه های مربوط صرفاً جهت استفاده در محدوده منطقه ویژه اقتصادی زرنديه و مناطق آزاد تجاری - صنعتی دارای پروژه های مشابه با رعایت سایر مقررات مربوط و با رعایت ماده (۴) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات های مستقیم - مصوب ۱۳۹۱ - مجاز می باشد.

۲- مصادیق و تعداد خودروها، موتورسیکلت ها، تجهیزات و دستگاه های مربوط توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، سازمان برنامه و بودجه کشور، گمرک جمهوری اسلامی ایران و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تعیین خواهد شد.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

اصلاح ماده (۱۵) مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۹۸/۱۱/۶ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۱۱/۶ به پیشنهاد شماره ۳۷۴۲/۱۰/۹۸۲ مورخ ۱۳۹۸/۷/۳۰ دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

ماده (۱۵) مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب نامه شماره ۳۳۴۳۱/ت/۲۴ک مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۶ و اصلاحات بعدی آن، به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱۵- هرگاه پس از ترخیص کالا معلوم شود وجوهی که وصول آن به عهده سازمان می باشد بیشتر یا کمتر از آنچه مقرر بوده دریافت شده است، سازمان و صاحب کالا می توانند ظرف شش ماه از تاریخ امضای سند ترخیص کالای مورد بحث، حسب مورد مابه التفاوت را از یکدیگر مطالبه و دریافت نمایند.

تبصره ۱- در صورتی که بخشی از وجوه دریافتی بابت ورود کالای موضوع ماده (۶۶) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰- با اصلاح بعدی آن توسط سازمان وصول شده باشد و گمرک جمهوری اسلامی ایران در اجرای ماده (۶۸) قانون یاد شده مراتب استرداد وجوه دریافتی را به سازمان اعلام نماید، سازمان مکلف است حسب درخواست ذی نفع، ظرف پانزده روز پس از اعلام گمرک جمهوری اسلامی ایران نسبت به استرداد وجوه مذکور اقدام نماید. مهلت درخواست استرداد وجوه دریافتی، با توجه به حکم مقرر در تبصره (۴) ماده (۶۶) قانون مذکور، سه سال از تاریخ امضای پروانه یا پته گمرکی کالای ورودی خواهد بود.

تبصره ۲- سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی باید همه ساله اعتبار لازم را برای استرداد، در بودجه سالانه منظور نمایند.

تبصره ۳- پرونده های مرتبط با موضوع تا زمان ابلاغ این تصویب نامه، امکان استرداد را با تأیید دبیرخانه شورای عالی خواهند داشت.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

بخشنامه مالیاتی با موضوع نحوه اعمال معافیت مالیاتی موضوع ماده (۱۳) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران در خصوص اشخاص مجاز به فعالیت در مناطق مذکور که توأمان در داخل و خارج از مناطق آزاد تجاری صنعتی فعالیت می نمایند - مصوب ۱۴۰۰/۰۲/۱۲ سازمان امور مالیاتی

به موجب مفاد ماده (۱۳) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۰۶/۰۷، اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به انواع فعالیت های اقتصادی اشتغال دارند، نسبت به هر نوع فعالیت اقتصادی در منطقه آزاد از تاریخ بهره برداری مندرج در مجوز به مدت پانزده سال از پرداخت مالیات بر درآمد و دارایی موضوع قانون مالیات های مستقیم معاف خواهند بود و پس از انقضای پانزده سال تابع مقررات مالیاتی خواهند بود که با پیشنهاد هیأت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید که به موجب ماده واحده قانون اصلاح ماده (۱۳) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۸/۰۳/۰۶ مجلس شورای اسلامی، مدت مذکور در قانون موصوف به بیست سال اصلاح گردید. همچنین برابر مفاد بخشنامه شماره ۵۹۹۰۸/۱۳۲۰۹/۴/۳۰ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۳۰ معاون محترم (وقت) درآمدهای مالیاتی، "اگر فعالیت های اقتصادی به صورت مختلط بین منطقه و خارج از منطقه صورت گیرد، بایستی معافیت را به نسبت حجم فعالیت در داخل منطقه منظور نمود." لذا فارغ از محل اقامتگاه قانونی اشخاص، معافیت مالیاتی مزبور صرفاً ناظر به آن بخش از فعالیت های اقتصادی خواهد بود که با مجوز فعالیت صادره و با رعایت مقررات مربوط در محدوده مناطق یاد شده انجام می شود و این معافیت قبل تسری به آن قسمت از فعالیت انجام شده در خارج از مناطق مذکور، نخواهد بود. بنابراین در اجرای مفاد بخشنامه مورد اشاره و به منظور رفع ابهام ادارات کل امور مالیاتی و اتخاذ رویه واحد در امر حسابرسی مالیاتی و تبیین روش های اجرایی در تعیین میزان فعالیت انجام گرفته در داخل مناطق مذکور در خصوص آن دسته از واحدهای تولیدی و خدماتی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی که اقدام به فروش تمام یا بخشی از محصولات تولیدی و خدمات خود به خارج از منطقه می نمایند، مقرر می دارد: ابتدا با احصاء هزینه های واقعی تحمل شده در خارج از مناطق آزاد تجاری - صنعتی برای فروش کالای تولیدی و خدمات ارائه شده (اعم از هزینه های گمرکی، حمل و نقل و انبار داری، بیمه، تبلیغات سرزمینی، گارانتی و نصب، هزینه های دفاتر و شعب و نمایندگی اعم از پرسنلی و اداری و عمومی در خارج از مناطق مزبور و سایر هزینه های توزیع و فروش) و تقسیم آن به کل هزینه های واقعی واحد تولیدی و یا خدماتی برای تولید کالا و خدمت و حسب مورد فروش و ارائه آن در خارج از مناطق آزاد تجاری - صنعتی (اعم از بهای تمام شده، عمومی، اداری و توزیع و فروش) نسبت فعالیت خارج از منطقه آزاد تجاری - صنعتی را محاسبه نموده و سپس با اعمال این نسبت به ارزش فروش ابرازی کالا یا خدمات ارائه شده متکی به صورتحساب های صادره برای فعالیت در سرزمین اصلی، حجم فعالیت اقتصادی خارج از منطقه آزاد تجاری - صنعتی که از شمول معافیت مالیاتی موضوع ماده (۱۳) قانون یاد شده، خارج می باشد محاسبه خواهد شد. در انتها با کسر هزینه های قابل قبول تحمل شده برای فعالیت های خارج از منطقه آزاد تجاری - صنعتی که با رعایت

مفاد مواد (۱۴۷) و (۱۴۸) قانون مالیاتهای مستقیم تعیین می شود، در آمد مشمول مالیات حاصله حسب مورد به نرخ های مذکور در مواد (۱۰۵) و (۱۳۱) قانون اخیرالذکر، مشمول مالیات خواهد بود. مأموران مالیاتی توجه خواهند داشت که برای محاسبه نسبت حجم فعالیت خارج از منطقه آزاد تجاری - صنعتی مؤدی، صرفاً هزینه های واقعی مؤدی در داخل و خارج منطقه مورد محاسبه قرار خواهد گرفت و میزان هزینه های غیرقابل قبول مؤدی، در تعیین این نسبت تأثیری ندارد.

بدیهی است چنانچه اشخاص موضوع این دستورالعمل با رعایت شرایط مربوط مشمول نرخ صفر یا معافیت دیگری (از جمله ماده ۱۳۲ قانون مالیات های مستقیم و قانون حمایت از شرکت های دانش بنیان) باشند، با رعایت مقررات مربوط، نرخ صفر یا معافیت مربوط به فعالیت های خارج از مناطق آزاد تجاری - صنعتی نیز قابل اعمال خواهد بود.

امیدعلی پارسا

تشکیل شورای هماهنگی، هدایت، سیاست گذاری و نظارت بر سازمان های مناطق آزاد تجاری -

صنعتی و ویژه اقتصادی شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی - مصوب

۱۴۰۱/۸/۱۱ هیأت وزیران

هیئت وزیران در جلسه ۱۱/ ۸/ ۱۴۰۱ به پیشنهاد شماره ۱۸۷۵ / ۱۰ / ۱۴۰۲ مورخ ۱۰ / ۳ / ۱۴۰۱ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد :

۱- به منظور ایجاد هماهنگی، هدایت، سیاست گذاری و نظارت بر سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی که در این تصویب نامه به اختصار "شورا" نامیده می شود متشکل از رئیس جمهور (رئیس شورا)، وزیران امور اقتصادی و دارایی، کشور، صنعت، معدن و تجارت، امور خارجه، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، راه و شهرسازی و جهاد کشاورزی و رییس سازمان برنامه و بودجه کشور، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دبیر شورا تشکیل می شود .

تبصره ۱ - در صورت عدم حضور رییس جمهور، جلسه شورا به ریاست معاون اول رییس جمهور تشکیل می شود .

تبصره ۲ - سایر وزرا و معاونان رییس جمهور بر اساس موضوعات مرتبط، با حق رأی برای حضور در جلسات شورا دعوت می شوند. همچنین، دبیر شورا حسب مورد از بالاترین مقام سایر دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری برای حضور در جلسات شورا دعوت می نماید .

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۴، ۱۰، ۱۴۰۱) - دبیر شورا، به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی توسط شورا تعیین می شود. دبیر شورا همتراز مقامات بند (ه) ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری است.

تبصره ۴ (اصلاحی ۱۴، ۱۰، ۱۴۰۱) - دبیرخانه شورا دارای شخصیت حقوقی مستقل بوده و ساختار تشکیلاتی آن در وزارت امور اقتصادی و دارایی مستقر می باشد و بودجه مورد نیاز آن از محل اعتبارات مصوب مربوط تأمین می شود .

تبصره ۵ - وظایف دبیرخانه شورا مشتمل بر تدوین خطی مشی و برنامه ها و لوایح پیشنهادی، بررسی صورت های مالی و گزارش های هیئت مدیره، بازرسان قانونی و حسابرسان جهت ارائه به شورا می باشد .

۲- وظایف و اختیارات هیئت وزیران در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ - و اصلاحات بعدی آن (به استثنای تبصره (۳) ماده (۱) قانون مذکور) و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - (به استثنای تبصره (۲) ماده (۱) قانون مذکور) و سایر قوانین صرفاً در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی از جمله تصویب و اصلاح آیین نامه ها و مقررات مربوط به موضوعات یادشده به وزیران عضو شورا تفویض می شود . تبصره - تصمیمات و مصوبات اکثریت وزیران عضو شورا در حکم تصمیمات رییس جمهور و هیئت وزیران بوده و با رعایت ماده (۱۹) آیین نامه داخلی هیئت دولت قابل صدور است.

۳- نصب و عزل اعضای هیئت مدیره سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب وزیران عضو شورا صورت می گیرد. مصوبات مربوط به نصب اعضای مذکور با رعایت ماده (۱۹) آیین نامه داخلی هیئت دولت قابل صدور است .

۴- تصویب نامه شماره ۱۱۳۲۰۰ /ت/۴۹۵۱۶هـ مورخ ۵ / ۶ / ۱۳۹۲ و اصلاحات بعدی آن لغو می شود .

محمد مخبر - معاون اول رییس جمهور

تصویب نامه در خصوص واردات کلیه کالاها از خارج کشور به محدوده مناطق آزاد تجاری -

صنعتی و ویژه اقتصادی - مصوب ۱۴۰۱/۱۰/۲۵ هیأت وزیران

هیئت وزیران در جلسه ۲۵ / ۱۰ / ۱۴۰۱ به پیشنهاد شماره ۷۹۱۷ مورخ ۲۲ / ۱ / ۱۴۰۱ معاونت اقتصادی رییس جمهور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد :

۱- واردات کلیه کالاها از خارج از کشور به محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی صرفاً پس از ثبت آماری در بستر سامانه جامع تجارت و براساس تعیین منشأ ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (خرید ارز از نظام بانکی، صادرات خود / دیگران، حساب ارزی خود / دیگران، تهاتر) امکان پذیر می باشد .

۲- به منظور جلوگیری از ایجاد خلل در فرآیند تأمین ارز، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است نسبت به تقویت زیرساخت های لازم و تسهیل فرآیند لازم در مناطق مذکور اقدام نماید. دستورالعمل تسهیل فرآیندهای ارزی ورود کالا به مناطق مذکور، ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب نامه توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تهیه و ابلاغ می گردد .

۳- دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مکلف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب نامه با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به منظور رفع مشکلات تسویه ارزی کالاهای وارده به مناطق ویژه اقتصادی نسبت به راه اندازی سامانه مربوط در مناطق ویژه اقتصادی و ارتباط برخط سامانه های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به سامانه های اصلی اقدام نماید. تا زمان راه اندازی سامانه مزبور توسط دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، مانند گذشته رفع تعهد ارزی واردات و محاسبه تعهد ارزی صادرات مناطق ویژه اقتصادی انجام می شود .

تبصره - گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است همکاری لازم را در خصوص تعیین ارزش استنباطی کالاهای مزبور به عمل آورد.

۴- دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت به منظور رفع محدودیت های ورود خودرو به مناطق یادشده، در صورت ضرورت پیشنهاد لازم را در چهارچوب قوانین به هیئت وزیران ارائه نماید .

۵- گواهی تولید صادره توسط سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی برای ورود کالای تولید یا پردازش شده در مناطق به سرزمین اصلی (در صورت عدم ممنوعیت) در چهارچوب ماده (۶۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور - مصوب ۱۳۹۵- مبنای تشخیص مواد اولیه مورد مصرف در تولید محصول بوده و در این صورت الزامی به استعلام از وزارت صنعت، معدن و تجارت نمی باشد .

تبصره - دستورالعمل صدور گواهی تولید توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تهیه و ابلاغ می شود.

۶- واحدهای تولیدی دارای مجوز از سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مکلفند به منظور دریافت کلیه تسهیلات بانکی از درگاه اطلاعات و خدمات صنعت، معدن و تجارت، اطلاعات و مستندات مربوط را به سازمان های مناطق آزاد

تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی ارائه نمایند. سازمان مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی مکلف است اطلاعات یادشده را به سامانه های ذی ربط (بهین یاب) وزارت صنعت، معدن و تجارت ارسال نماید .

۷- میزان واردات کالاهای مشمول کاهش سود بازرگانی موضوع بند (۲) تصویب نامه شماره ۱۸۶۹۹۴ /ت/۴۷۲۵۷ هـ مورخ ۲۶ / ۹ / ۱۳۹۰، به چهار میلیارد (۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) دلار در سال اصلاح می شود .

۸- به منظور توسعه روابط بین المللی و گسترش دیپلماسی اقتصادی، در راستای افزایش سرمایه گذاری و تسهیل تبادلات تجاری و مالی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مکلف است نسبت به انجام مطالعات در مورد مناطق مشترک مرزی، فرامرزی و نواحی اختصاصی مشترک با سایر کشورها اقدام و پیشنهاد لازم برای این منظور را با همکاری وزارتخانه های امور خارجه، کشور و امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی و صنعت، معدن و تجارت تهیه و جهت تصویب به هیئت وزیران ارائه کند .

۹- سازمان بورس و اوراق بهادار موظف است با همکاری دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی نسبت به تدوین ساز و کار تأسیس، فعالیت، نظارت و ارزیابی عملکرد بهابازار (بورس)های مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط اقدام نماید.

۱۰- وزارت نفت موظف است ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب نامه، مشوق های لازم جهت توسعه و سرمایه گذاری در صنایع نفت، گاز و پتروشیمی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی را با همکاری دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تدوین و برای تصویب به هیئت وزیران ارائه کند .

معاون اول رییس جمهور - محمد مخبر

قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور

مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰، با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۶۵- به منظور ساماندهی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و ایفای نقش مؤثر آنها در تحقق اهداف سند چشم انداز بیست ساله نظام، اعمال مدیریت یکپارچه و ایجاد رشد اقتصادی مناسب در این مناطق، هم پیوندی و تعامل اثرگذار اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی و ارائه الگوی توسعه ملی در بخشهای مختلف:

الف - مدیران سازمان های مناطق آزاد به نمایندگی از طرف دولت، بالاترین مقام منطقه محسوب می شوند و کلیه وظایف، اختیارات و مسؤولیت های دستگاههای اجرایی دولتی مستقر در این مناطق به استثنای نهادهای دفاعی و امنیتی به عهده آنها است. سازمان های مناطق آزاد منحصراً براساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می شوند.

تبصره ۱- واگذاری وظایف، اختیارات و مسؤولیت های دستگاههای تحت نظر مقام معظم رهبری، با موافقت ایشان صورت می پذیرد.

تبصره ۲- اختیارات فرماندار در مورد مصوبات شوراهای اسلامی شهر و روستا در مناطق آزاد به مدیر سازمان منطقه آزاد واگذار می شود.

ب - کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است.

تبصره ۱- مواد اولیه و کالاهای واسطه ای خارجی به کار رفته در تولید، مشروط به پرداخت حقوق ورودی، در حکم مواد اولیه و کالای داخلی محسوب می شود.

تبصره ۲- مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی که در گذشته از سایر مناطق کشور به منطقه ارسال شده و در تولید و یا پردازش محصولی که به کشور وارد می شود، به کار گرفته شود در حکم مواد اولیه تلقی می شود و از پرداخت حقوق ورودی معاف است.

پ - هزینه های بندری مربوط که طبق قوانین جاری از کشتیها و شناورها بابت خدمات بندری دریافت می شود در صورتی که این بنادر توسط بخشهای خصوصی، تعاونی و مناطق آزاد تجاری - صنعتی در محدوده مناطق آزاد ایجاد شده باشند، توسط سازمان های مناطق آزاد مربوطه اخذ می شود. مناطق آزاد مجازند نسبت به ثبت و ترخیص کشتیها طبق قوانین جاری و بین المللی اقدام کنند.

ت - مبادلات کالا بین مناطق آزاد و خارج از کشور و نیز سایر مناطق آزاد از کلیه عوارض (به استثنای عوارض موضوع ماده (۱۰) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷)، مالیات و حقوق ورودی معاف می باشند.

ث - به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاههای داخلی و معتبر خارجی بر طبق اعلام وزارتخانه های ذی ربط و تأسیس دانشگاههای خصوصی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با رعایت قوانین مربوط مجاز است.

ج - محدوده آبی مناطق آزاد تجاری - صنعتی با رعایت ملاحظات امنیتی و دفاعی که به تأیید ستاد کل نیروهای مسلح می رسد به فاصله هشتصد متر از قلمرو خاکی مناطق آزاد تعیین می شود و از امتیازات قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ و اصلاحات بعدی آن برخوردار است.

چ - به منظور زدودن فقر از چهره مناطق آزاد تجاری، سازمان های مناطق آزاد موظفند حداقل یک درصد (۱٪) از محل وصول عوارض ورود و صدور کالاها و خدمات این مناطق را از طریق نهادهای حمایتی به محرومان و نیازمندان بومی این مناطق اختصاص دهند.

بخشنامه گمرک ایران در خصوص نحوه اجرای

قوانین و مقررات مناطق ویژه اقتصادی و آزاد تجاری - صنعتی - تاریخ ۱۳۹۴/۵/۴

به منظور یکسان سازی و ایجاد یکپارچگی در اجرای مقررات مربوط به کالاهای تجاری، مسافری و ورود کالاهای تولید یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی موضوع مواد ۱۵ و ۱۶ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ۱۱ قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی و بند ب ماده ۱۱۲ قانون برنامه پنجم توسعه، همچنین مفاد مصوبه شماره ۳۱۶۳۹/ت/۴۸۰۰۳ک مورخ ۹۱/۲/۲۰ وزیران محترم عضو شورای هماهنگی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی (تصاویر پیوست) شیوه نامه ذیل تهیه و جهت اجرا ابلاغ می گردد:

الف: کالاهای تولید یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی

۱- بر اساس نامه شماره ۹۳۲/۳۲/۱۹۶۴ مورخ ۹۳/۴/۲۴ شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، کلیه مصوبات قبل از جلسه ۴۱۵ بایستی مجدداً در کمیسیون مطرح گردد لذا مقتضی است از پذیرش این دسته از مصوبات خودداری و ذینفعان را جهت اخذ مصوبه جدید به کمیسیون مذکور راهنمایی نمایند.

۲- در صورتیکه مواد اولیه و قطعات خارجی بکار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده در مناطق پیش از انجام فرآیند تولید اظهار گردد به لحاظ اینکه هنوز فرآیند تولید محقق نگردیده است ترخیص آن با رعایت کلیه مقررات، پرداخت کامل حقوق ورودی و وجوه متعلقه، اخذ ثبت سفارش و سایر مجوزهای لازم امکانپذیر خواهد بود که در این حالت کالای مزبور بایستی در جدول ۴ (مواد و قطعات داخلی بکار رفته در تولید) درج و در صورت اخذ مصوبه مربوطه از کمیسیون تعیین ارزش افزوده و رعایت سایر مقررات، هنگام ورود کالای تولید شده به سرزمین اصلی مبلغی معادل درصد ارزش افزوده از حقوق ورودی پرداخت شده قابل استرداد خواهد بود؛ به عنوان مثال چنانچه حقوق ورودی مواد اولیه و قطعات خارجی بکار رفته در تولید کالایی ۴۰ درصد و میزان ارزش افزوده دریافتی از کمیسیون تعیین ارزش افزوده ۳۵ درصد باشد آنگاه $۲۶ = (۱ - ۰.۳۵) \times ۴۰$ که به این ترتیب مأخذ حقوق ورودی قابل دریافت از ۴۰ درصد به ۲۶ درصد کاهش می یابد.

ضمناً پذیرش درخواست استرداد حقوق ورودی همزمان با ورود کالای تولید شده به سرزمین اصلی مدنظر می باشد.

۳- به استناد تبصره ۱ بند ب ماده ۱۱۲ قانون برنامه پنجم «مواد اولیه و کالاهای واسطه ای خارجی بکار رفته در تولید، مشروط به پرداخت حقوق ورودی، در حکم مواد اولیه و کالاهای داخلی محسوب می شود.» بر این اساس چنانچه مواد اولیه و کالاهای واسطه ای خارجی بکار رفته در تولید پس از انجام فرآیند تولید و هنگام ورود کالای تولید شده به سرزمین اصلی، بر اساس جدول ۵ منضم به مصوبه کمیسیون تعیین ارزش افزوده به گمرک اظهار گردد، در حد درصد مجاز قابل ورود کالا صرفاً با اخذ حقوق ورودی ضمن کسر معافیت ارزش افزوده (مطابق با مثال مندرج در بند ۲) و بدون نیاز به ثبت سفارش و سایر مجوزهای قانونی و مقرراتی، و درخصوص مازاد بر درصد مجاز قابل ورود کالا نیز به همین منوال لیکن با اخذ ثبت سفارش جهت مواد خارجی بکار رفته در کالای تولید شده نسبت به انجام تشریفات گمرکی مربوطه اقدام نمایند.

تبصره ۱: مطابق با نامه شماره ۵۹۹۲-۸۹۲۱۰ مورخ ۸۹/۱۲/۹ دفتر مقررات صادرات و واردات سازمان توسعه تجارت ایران مبتنی بر اعلام نظر شماره ۸۹۲/۳۰/۱۰۳۴ مورخ ۸۹/۱۲/۱ دبیرخانه شورا عالی مناطق آزاد و ویژه که طی دستورالعمل شماره ۸۹۲۸۳/۹۲۸۳/۲۵۸۲۲۸/۱۱۳/۶۲۶/۷۳ مورخ ۹۰/۱/۲۴ به گمرکات مناطق ابلاغ گردید، اخذ کلیه مجوزهای قانونی متعلقه (نظیر استاندارد، بهداشت، قرنطینه و...) جهت کالاهای تولید شده در مناطق (کالای تمام شده) چه در حد درصد مجاز قابل ورود کالا و چه مازاد بر آن، هنگام ورود به سرزمین اصلی الزامی است.

تبصره ۲: در هر حالت ورود کالای تولید شده در مناطق به سرزمین اصلی (چه در حد درصد مجاز قابل ورود و چه مازاد بر آن) منوط به ترخیص مواد اولیه و قطعات خارجی بکار رفته در تولید مطابق با بند ۲ و یا ۳ فوق الذکر (حسب مورد) خواهد بود.

تبصره ۳: حقوق ورودی مواد اولیه خارجی بکار رفته در تولید ضمن لحاظ معافیت ارزش افزوده (چه در حد "درصد مجاز قابل ورود" و چه "مازاد بر آن") دریافت گردد.

تبصره ۴: با توجه به نامه شماره ۷۵۵۸ مورخ ۹۳/۲/۹ مدیرکل محترم دفتر ارزیابی کیفیت کالاهای صادراتی و وارداتی سازمان ملی استاندارد ایران، چنانچه کالاهای وارده از طریق مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی مشمول نظارتهای قانونی سازمان مذکور در محدوده این مناطق بوده و دارای پروانه علامت استاندارد ایران باشد، هنگام ورود این دسته از کالاها از منطقه به سرزمین اصلی نیاز به اخذ مجدد مجوز استاندارد نخواهد بود.

۴- هرگونه تغییر در جداول ۵ و ۴ که موثر در قیمت CIF کالا و نیز تغییر در نوع تولید بوده باشد منوط به طرح مجدد موضوع در کمیسیون تعیین ارزش افزوده بوده و گمرکات مناطق مجاز به جایگزین نمودن اطلاعات در جداول مربوطه نمی باشند مگر اینکه کمیسیون مزبور در این خصوص ترتیب خاصی مقرر یا نسبت به موضوعی موافقت کلی نماید و مراتب نیز از سوی مرکز واردات و امور مناطق آزاد و ویژه به گمرکات مربوطه ابلاغ گردد.

۵- در خصوص مواد اولیه و قطعات داخلی بکار رفته در تولید، در هنگام ورود کالای تولید شده به سرزمین اصلی ارائه اسناد و مدارکی دال بر ورود این دسته از مواد و قطعات از سرزمین اصلی و از مسیر مجاز به منطقه الزامی است.

۶- مقرر گردد برای هر واحد تولیدی پرونده ای (سیستمی) تشکیل و در آن کلیه اطلاعات مربوط به واحد تولیدی شامل مصوبات کمیسیون تعیین ارزش افزوده، جداول ۴ و ۵ مربوطه، عملکرد، اطلاعات پروانه های مربوط به مواد اولیه و همچنین احکام ورود کالای وارد شده به سرزمین اصلی، اسناد ترانزیتی و سایر موارد مشابه به دقت ثبت و به سهولت قابل دسترسی باشد.

۷- هر واحد تولیدی هنگام درخواست ورود کالای تولید شده خود به سرزمین اصلی موظف است آمار تعداد و مقدار کالای مازاد بر درصد مجاز قابل ورود خود را پس از تأیید سازمان عامل منطقه مربوطه، به گمرک ارائه نماید. به هر تقدیر گمرک می بایست اطمینان حاصل نماید کالاهای مازاد بر درصد مجاز قابل ورود که از تولیدات پیشین برجای مانده است در دفعات بعد در کالای موضوع درصد مجاز وجود نداشته باشد.

۸- ارزش مندرج در جداول شماره ۵ صرفاً جهت دریافت درصد مجاز قابل ورود کالا واجد اعتبار است لذا آن گمرک ملزم است تا با رعایت مواد ۱۰ و ۱۱ قانون امور گمرکی و ۱۰ تا ۲۱ آئین نامه اجرایی آن نسبت به تشخیص ارزش و سپس اخذ حقوق ورودی بر اساس ارزش استنباطی اقدام نماید.

۹- با توجه به اینکه مطابق با بند ب ماده ۱۱۲ قانون برنامه پنجم و مصوبه شماره ۳۱۶۳۹/ت/۴۸۰۰۳ ک مورخ ۹۱/۲/۲۰ هیأت محترم وزیران، تسهیلات مربوط به درصد مجاز ورود کالا و همچنین معافیت ارزش افزوده به کالاهای تولید یا پردازش شده در مناطق تعلق می گیرد و با عنایت به نامه شماره ۴۱۱-۹۲/۲۱۰-۹۲/۲/۲ دفتر مقررات صادرات و واردات سازمان توسعه تجارت ایران و نامه شماره ۹۳/۱۶۳۲۲۶ مورخ ۹۳/۹/۴ دفتر حقوقی، در صورتیکه شرکتهای تولید یا پردازش کننده در مناطق که بر اساس مصوبات کمیسیون تعیین ارزش افزوده مبادرت به امر تولید یا پردازش می نمایند نسبت به انتقال مالکیت کالای موضوعه به سایر اشخاص بر اساس قبض انبار قابل معامله اقدام نمایند، هنگام ورود کالای موصوف به سرزمین اصلی استفاده از تسهیلات فوق الذکر توسط اشخاص اخیر پس از احراز مالکیت کالا و ارائه موافقت کتبی تولید کننده مربوطه بلامانع خواهد بود.

۱۰- پذیرش مصوبات کمیسیون تعیین ارزش افزوده و جداول ۴ و ۵ مربوطه از سوی آن گمرک منوط به ابلاغ آن از طریق مرکز واردات و امور مناطق آزاد و ویژه و یا دفتر صادرات (حسب مورد) می باشد. بدیهی است در خصوص هر قلم کالا (موضوع هر ردیف مصوبه و جداول ۴ و ۵ مختص به آن کالا)، یک بار ابلاغ کافی به مقصود بوده و مادامیکه در اطلاعات مندرج در جداول مذکور تغییری رخ ندهد نیاز به ابلاغ مجدد آن نخواهد بود.

تبصره: صادرات مواد و مشتقات نفتی علاوه بر رعایت مفاد این بند مستلزم رعایت دستورالعملهای ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و بخشنامه های مربوطه و صرفاً از مناطق آزاد و ویژه ی مجاز امکانپذیر خواهد بود.

۱۱- کالاهای تولید شده در مناطق که به خارج از کشور صادر می گردد نیازمند اخذ مصوبه کمیسیون تعیین ارزش افزوده می باشند.

۱۲- مطابق با مصوبات جلسه ۴۶۷ و ۴۹۳ کمیسیون تعیین ارزش افزوده درخصوص رفع مشکلات واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی مقرر گردید در صورتیکه واحدهای تولیدی مزبور مواد و قطعات بکار رفته درتولید خود را صرفاً از جدول شماره ۵ (مواد اولیه و قطعات خارجی) به جدول شماره ۴ (مواد اولیه و قطعات داخلی) بدون هر گونه تغییر در سایر جداول منتقل نمایند و تولید کنندگان مذکور نسبت به میزان درصد مجاز قابل ورود کالا و ارزش افزوده کالای تولیدی خود که در جلسات پیشین کمیسیون تعیین ارزش افزوده مصوب گردیده است هیچگونه ادعایی نداشته باشند از این پس تا اطلاع ثانوی نیاز به ارائه جداول و طرح توجیهی جدید به کمیسیون تعیین ارزش افزوده نبوده و این دسته از تولید کنندگان می توانند نسبت به ورود کالا به سرزمین اصلی مطابق با میزان تعیین شده پیشین و با رعایت سایر مقررات اقدام نمایند.

تبصره: با توجه به مصوبات جلسات فوق الذکر، در صورتیکه کلیه مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در محصولات تولیدی شرکتهای مستقر در مناطق (جدول شماره ۵) قبل از فرآیند تولید ترخیص گردیده و به جدول شماره ۴ (مواد اولیه و قطعات داخلی) انتقال یابد، درصد مجاز قابل ورود محصول تولیدی برابر با یکصد درصد تعیین می گردد.

۱۳- بر اساس مصوبات جلسه ۴۹۵ کمیسیون تعیین ارزش افزوده در صورتیکه ملزومات بسته بندی مندرج در جدول ۴ (مواد اولیه و قطعات داخلی) از حیث کمیت و کیفیت دچار تغییر گردد، لیکن در مجموع ارزش مواد مندرج در جدول مذکور تغییری ایجاد نشود، نیاز به طرح مجدد موضوع در کمیسیون نبوده و اقدام بر اساس درصد مجاز قابل ورود و درصد ارزش افزوده پیشین بلامانع خواهد بود.

۱۴- بر اساس مصوبات جلسه ۴۸۸ کمیسیون تعیین ارزش افزوده کلیه شرکت هایی که محصولات آنها در کمیسیون تعیین ارزش افزوده مصوب گردیده اند (مشروط به اینکه در جداول ۴ و ۵ آنها تغییری ایجاد نگردد)، می توانند از نام های تجاری مختلف که گواهی نامه ثبت علامت معتبر از سازمان ثبت اسناد و املاک کشور دریافت نموده اند پس از تایید اصالت توسط سازمان منطقه و دبیرخانه کمیسیون تعیین ارزش افزوده، برای همان محصولات استفاده نمایند و نیاز به طرح مجدد موضوع در کمیسیون نخواهد بود.

۱۵- همانگونه که پیش از این نیز طی دستورالعمل شماره ۹۱/۷۰۵۹۴ مورخ ۹۱/۴/۲۰ اعلام گردید در صورتیکه کلیه مواد اولیه و قطعات بکار رفته در تولید، ساخت ایران بوده و در گذشته از سرزمین اصلی به منطقه وارد شده باشد (مشروط به ارائه اسناد مربوطه)، هنگام ورود کالای تولید شده به سرزمین اصلی نیاز به اخذ مصوبه از کمیسیون ارزش افزوده نخواهد بود.

۱۶- انتقال مستقیم کالاهای وارده از مبادی ورودی دریایی، زمینی، ریلی و هوایی به مناطق آزاد و ویژه اقتصادی تحت رویه تیر و یا عبور خارجی و همچنین انتقال کالاهای تجاری یا تولیدی مابین مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با رویه عبور خارجی امکانپذیر می باشد.

انتقال کالا از گمرکات داخلی به مناطق مذکور با استفاده از رویه مرجوعی و نقل و انتقال کالا از مناطق به گمرکات داخلی تحت رویه عبور داخلی میسر خواهد بود.

ضمناً درخصوص نحوه و چگونگی انجام تشریفات تیر، عبور و یا مرجوع کالا به/از مناطق رعایت دستورالعملهای مربوطه، صادره از سوی دفاتر ستادی ذیربط الزامی است.

ب: چگونگی ورود و خروج عمومی کالا به/از محدوده مناطق:

۱- ترتیبی اتخاذ نمایند تا نسبت به توزین و تشریفات مربوط به کالاهای تجاری وارده از سرزمین اصلی به منطقه و بالعکس راساً تحت نظارت و کنترل مأمورین گمرک اقدام لازم صورت پذیرد و آن گمرک بر روند تخلیه و بارگیری کالاهای مزبور نظارت کامل داشته در هر مورد ورود و خروج کالا را کنترل و تأیید نمایند.

تبصره: در مناطق ویژه ورود و خروج کلیه کالاها از تمامی مبادی ورودی و خروجی منطقه بایستی تحت نظارت و کنترل گمرک انجام گیرد.

در مناطق آزاد نیز تا اطلاع ثانوی هر گونه ورود و خروج کالا مابین مناطق آزاد و سایر نقاط کشور، خروج کالا از منطقه به خارج تحت رویه صادرات و نیز کلیه مبادی خروجی مسافر از منطقه به سرزمین اصلی می بایست تحت نظارت و کنترلهای مستقیم گمرک باشد.

ضمناً باستناد مفاد تبصره ۱ ماده ۷۶ قانون امور گمرکی، کلیه گمرکات مستقر در مناطق آزاد می بایست نسبت به استقرار در مبادی خروجی مسافر از مناطق آزاد جهت اجرای مقررات مربوط به مسافران خروجی از کشور اقدام نمایند.

۲- دفتر کل آن گمرک بصورت مکانیزه فعال شده، نسبت به ثبت و ضبط اقلام وارده و خارج شده از منطقه اقدام گردد.

۳- در خصوص کالاهای تولید یا پردازش شده در منطقه و همچنین کالاهایی که به اعتبار قبض انبار قابل معامله (صادره از سوی سازمان منطقه) توسط صاحب اولیه کالا به سایر اشخاص واگذار گردیده است، با ارائه گواهی مبدأ صادره توسط سازمان منطقه و فاکتور ارائه شده توسط صاحب کالا، مشروط بر آنکه این دسته از اسناد مشخصات کامل کالا را بطور دقیق ذکر نموده باشند، نیاز به اخذ فاکتور و گواهی مبدأ دیگری از کشور مبدأ نمی باشد. بدیهی است هرگونه مسئولیت در صدور گواهی مبدأ بر عهده سازمان منطقه می باشد.

ضمناً گواهی مبدأ صادره توسط سازمانهای مناطق ویژه اقتصادی بایستی به تأیید گمرک مربوطه نیز برسد.

بدیهی است چنانچه کالا در منطقه تولید نگردیده و عیناً از خارج به منطقه وارد شده باشد هنگام ورود به سرزمین اصلی بایستی نام کشور سازنده در گواهی مبدأ صادره توسط سازمان منطقه قید گردیده باشد و بررسی ارزش نیز بر اساس مقررات مربوطه خواهد بود.

۴- ضروری است پرسنل آن گمرک بصورت ۲۴ ساعته (شبهانه روزی) در دروازه های ورودی و خروجی که تردد افراد و وسایل نقلیه صورت می گیرد مستقر و تردد را براساس وظایف محوله کنترل نمایند.

۵- با عنایت به اینکه مسئولیت نگهداری کالا در مناطق مذکور بر عهده گمرک نمی باشد لذا دریافت حق بیمه و جاهت قانونی نخواهد داشت.

۶- کلیه کالاهایی که در گمرکات کشور اظهار و موفق به اخذ مجوزهای قانونی مربوطه (از قبیل استاندارد، بهداشت، انرژی اتمی و...) نمی گردند امکان ترانزیت و یا مرجوع به مناطق آزاد و ویژه اقتصادی را نخواهند داشت و حسب مورد بایستی وفق مقررات و با حضور نماینده دادستانی معدوم و یا تحت رویه مربوطه از کشور خارج گردند.

چنانچه کالای مذکور در یکی از گمرکات مستقر در مناطق اظهار شده باشد، حسب درخواست ذینفع مبنی بر ابطال اظهارنامه ورود قطعی و در صورتیکه مشمول مقررات قاچاق و ماده ۱۰۸ قانون امور گمرکی نگردد، نسبت به ابطال اظهارنامه اقدام لازم معمول و با توجه به اینکه کالا در محدوده منطقه آزاد یا ویژه اقتصادی (خارج از قلمرو گمرکی) قرار دارد لذا نیاز به تنظیم اظهارنامه مرجوعی نیز نخواهد بود.

۷- کالای موجود در محدوده مناطق آزاد و یا ویژه اقتصادی که به گمرک اظهار گردیده است مطابق با تبصره ۳ ماده ۵۴ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی، مشمول ماده ۲۴ این قانون و تبصره های ۱ و ۲ آن می باشد و هرگونه تغییر مالکیت و یا جابجایی و دخل و تصرف در کالای اظهار شده بایستی با هماهنگی و اجازه قبلی گمرک ضمن رعایت مقررات مربوطه انجام گیرد لذا مقتضی است مراتب (اظهار کالا به گمرک) بلافاصله و به نحو بایسته

به سازمان منطقه ذریبط اطلاع رسانی گردد. بدیهی است در صورت اطلاع رسانی، مسئولیت احتمالی ناشی از عدم رعایت مفاد این بند بر عهده سازمان مسئول منطقه خواهد بود.

پ: چگونگی اجرای مصوبه شماره ۱۸۶۹۹۴/ت/۴۷۲۵۷ هـ.مورخ ۹۰/۹/۲۶ هیأت محترم وزیران (کاهش سود بازرگانی کالاهای وارده از مناطق آزاد)

باستناد مصوبه شماره ۱۸۶۹۹۴/ت/۴۷۲۵۷ هـ.مورخ ۹۰/۹/۲۶ هیأت محترم وزیران "سود بازرگانی کالاهایی که بصورت تجاری از طریق مناطق آزاد تجاری- صنعتی به سرزمین اصلی وارد میشود، معادل پانزده درصد ارزش سیف کالاهای مذکور کاهش می یابد" بر این اساس رعایت موارد ذیل مورد انتظار می باشد:

۱- با توجه به اینکه تکلیف گمرک در مصوبه یاد شده صرفاً کاهش سود بازرگانی تا سقف مقرر میباشد و مرجع دیگری جهت اخذ مبلغ کاهش یافته مشخص نگردیده است لذا نیازی به ارائه گواهی سازمان منطقه مبنی بر دریافت مبلغ کاهش یافته از سوی ذینفع و ضمیمه آن به اظهارنامه نمی باشد.

ضمناً به لحاظ اینکه میزان واردات کالا از محل مصوبه فوق الذکر تا سقف سه میلیارد دلار در هر سال تعیین گردیده است، گمرکات مناطق آزاد موظفند نسبت به رعایت سقف مزبور بر اساس سهمیه ای که در مقاطع زمانی گوناگون از سوی مرکز واردات و امور مناطق آزاد و ویژه ابلاغ می گردد اقدام نمایند. بدیهی است در صورت عدم رعایت سقف سهمیه ابلاغ شده، مسئولیت پیامدهای احتمالی بر عهده مدیریت آن گمرک خواهد بود. بر این اساس مقتضی است در پایان هر ماه آمار دقیق (دلاری - ریالی) میزان کالای وارده از این طریق را مطابق با جدول پیوست به مرکز مزبور ارسال دارند.

آمار واردات کالا از منطقه آزاد..... به قلمرو گمرکی از طریق گمرک ..... از محل مصوبه شماره ۱۸۶۹۹۴/ت/۴۷۲۵۷ هـ.مورخ ۹۰/۹/۲۶ هیأت وزیران (۱۵ درصد مناطق آزاد)		
ماه	ارزش دلاری	میزان تخفیف سودبازرگانی (ریالی)
فروردین		
.	.	.
.	.	.

		اسفند
		جمع

۲- با توجه به اینکه کالای همراه مسافر و کالاهایی که مطابق با قانون ساماندهی مبادلات مرزی در قالب سهمیه مرز نشینان وارد می شود جهت مصرف شخصی بوده و جنبه تجاری ندارد لذا مشمول کاهش سود بازرگانی موضوع مصوبه مذکور نمی گردد.

۳- با عنایت به اینکه کاهش سود بازرگانی موضوع مصوبه پیش گفت و همچنین مصوبه شماره ۴۴۴۹۲/۴۲۹۵۰ مورخ ۸۹/۴/۲۲ (تخفیفات مناطق محروم)، از سود بازرگانی کسر و در متن پروانه ورودی سود بازرگانی کاهش یافته درج و وصول می گردد لذا مطابق نظر سازمان امور مالیاتی کشور (معاونت مالیات بر ارزش افزوده)، هر آنچه در پروانه گمرکی تحت عنوان تخفیف حقوق ورودی اخذ نمی گردد مشمول مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده نخواهد بود و صرفاً حقوق ورودی وصولی مبنای محاسبه قرار گیرد. ضمناً ملاک محاسبه و اخذ نیم درصد هلال احمر موضوع ماده ۱۶۳ قانون امور گمرکی نیز میزان حقوق ورودی وصولی مندرج در متن پروانه می باشد.

۴- در صورتیکه واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی صرفنظر از تسهیلات موضوع مواد ۱۵ و ۱۶ قانون مناطق آزاد و ماده ۱۱ قانون مناطق ویژه و مصوبه شماره ۳۱۶۳۹/ت۳۴۸۰۰۳ک مورخ ۹۱/۲/۲۰ هیأت وزیران (تسهیلات مربوط به درصد مجاز قابل ورود کالا و ارزش افزوده)، خواهان ورود کالای تولیدی خود به سرزمین اصلی بر اساس ماده ۱۴ قانون مناطق آزاد و ماده ۸ قانون مناطق ویژه باشند، بایستی ابتدا کتباً درخواست خود مبنی بر اعلام انصراف از دریافت تسهیلات مربوط به کالاهای تولید شده در مناطق (خاصه معافیت ارزش افزوده) و عدم طرح هر گونه ادعای احتمالی در آینده را به گمرک تسلیم و سپس کالای تولیدی خود را همانند کالای خارجی و ذیل ردیف تعرفه کالای تولید شده نهایی اظهار و با رعایت کلیه مقررات قابل ترخیص خواهد بود. بدیهی است در این صورت ثبت سفارش و همچنین قبض انبار و گواهی مبدأ صادره از سوی سازمان منطقه آزاد یا ویژه مربوطه بایستی مطابق با کالای اظهار شده باشد.

شایان ذکر است شمول تخفیف مناطق محروم به این گروه از کالاها با رعایت مقررات مربوطه امکانپذیر می باشند. تبصره: اعمال مصوبه شماره ۱۸۶۹۹۴/ت/۴۷۲۵۴ هامورخ ۹۰/۹/۲۶ (کاهش سود بازرگانی کالاهای تجاری وارده از مناطق آزاد) درخصوص کالاهای موضوع این بند که از مناطق آزاد به سرزمین اصلی وارد می شوند بلامانع می باشد.

ت: مقررات ورود کالای همراه مسافر از ۴ منطقه آزاد اروند، ارس، انزلی و ماکو به سرزمین اصلی

بر اساس مصوبه شماره ۵۶۷۴۰/ت/۴۵۰۵۹ هـ مورخ ۹۲/۳/۸ هیأت محترم وزیران مقرر گردید:

"اجرای مقررات ورود کالای همراه مسافر به داخل کشور مندرج در ماده (۱۴) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ - و ماده (۹) تصویب نامه شماره ۵۶۶۸۲/ت/۳۰۵ هـ مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۷ موضوع تعیین مقررات مربوط به مبادلات مرزی و بازارچه های مرزی و واردات کالا توسط کارگران ایرانی شاغل در خارج از کشور و مسافرانی که به کشور وارد می گردند، در مناطق آزاد تجاری - صنعتی ماکو، انزلی، ارس و اروند مجاز است."

براساس ماده ۹ تصویب نامه شماره ۵۶۶۸۲/ت/۳۰۵ هـ مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۷، مسافران ایرانی یا غیر ایرانی که از خارج کشور یا مناطق آزاد تجاری-صنعتی به کشور وارد می شوند علاوه بر اسباب سفر و اشیای شخصی مستعمل که به شرط غیر تجاری بودن از حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف است می توانند یک بار در سال تا سقف ارزشی معادل ۸۰ دلار و با استفاده از معافیت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و در دفعات بعد تا سقف ارزشی معادل ۸۰ دلار بدون معافیت کالا وارد نمایند مشروط بر این که کالاهای وارده از نوع کالاهای ممنوع شرعی و قانونی نبوده و جنبه تجاری نیز نداشته باشد.

تبصره ۱ - یک دستگاه تلفن همراه و یک دستگاه کامپیوتر دستی یا کیفی همراه مسافر جزو لوازم شخصی وی تلقی می گردد.

تبصره ۲ - کولر، ماشین لباسشویی، ماشین ظرفشویی، اجاق گاز، ویدیو، دوربین و سرویس ظروف همراه مسافران مذکور، مشمول حقوق گمرکی و دو برابر سود بازرگانی بوده همچنین آن قسمت از کالاهای همراه مسافر که مازاد تشخیص می گردد به استثنای کالاهای ممنوع شرعی و قانونی، به شرط غیر تجاری بودن با پرداخت حقوق گمرکی و دو برابر سود بازرگانی قابل ترخیص است.

تبصره ۳ - کالاهایی که براساس فهرست کالاهای مسافری وزارت بازرگانی (صنعت، معدن و تجارت) قابل ترخیص نباشند، مشمول تسهیلات این ماده نخواهد بود.

بر این اساس مقتضی است دستور فرمایند نسبت به اعمال رویه مسافری موضوع مصوبه شماره ۴۵۰۵۹/ت/۵۶۷۴۰ هـ مورخ ۹۲/۳/۸ هیأت محترم وزیران در گیت مسافری مشخص شده در منطقه آزاد مربوطه با لحاظ نکات ذیل اقدام لازم معمول دارند:

۱- ترخیص کالاهای همراه مسافر مجاز به ورود و مستثنیات آن صرفاً بر اساس فهرست اعلامی از سوی سازمان توسعه تجارت ایران طی نامه شماره ۸۰۶۰۴۳ مورخ ۷۳/۲/۲۴ و شماره ۸۱۱۰۹۲۲ مورخ ۸۱/۷/۱ و شماره ۲۰۰/۱۰۲ مورخ ۸۲/۱/۵ (تصاویر پیوست) امکانپذیر خواهد بود.

۲- سامانه نظارت بر تردد مسافر که توسط دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات تهیه شده است بایستی در گیت مسافری نصب و راه اندازی و همزمان با پذیرش سامانه صدور کارت مسافری منطقه آزاد، از سوی آن گمرک مورد استفاده قرار گیرد..

امکانات مناسب جهت استقرار پرسنل فنی و اداری به منظور انجام امور محوله در ساعات تعیین شده و جهت پرسنل گارد بصورت ۲۴ ساعته مطابق با استانداردهای مورد نظر آن گمرک بایستی از سوی سازمان منطقه آزاد تهیه و در اختیار گمرک قرار گیرد.

توجه: تشریفات مربوط به ورود کالای همراه مسافر از سه منطقه آزاد چابهار، کیش و قشم نیز بر اساس قانون و آیین نامه قانون امور گمرکی خاصه ماده ۱۳۸ آیین نامه مذکور انجام خواهد گرفت.

ث: نحوه اعمال معافیتها در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی:

با توجه به انواع معافیت موجود در مناطق آزاد (چهار نوع) و مناطق ویژه (سه نوع) ذیلاً ترتیب و نحوه اعمال معافیتهای مذکور (پس از احراز تعلق هریک از آنها به کالای وارده توسط آن گمرک) تشریح می گردد:

مناطق آزاد:

۱- در خصوص کالاهای وارده به مناطق آزاد که عیناً به سرزمین اصلی وارد می گردد و یا مواد اولیه و قطعات خارجی که قبل از انجام فرآیند تولید یا پردازش در محدوده این مناطق اظهار و ترخیص می گردند ابتدا معافیت مناطق محروم، سپس تخفیفات تعرفه ترجیحی و در پایان نسبت به محاسبه و اعمال معافیت مناطق آزاد اقدام

گردد. بعنوان مثال چنانچه مأخذ حقوق ورودی کالایی برابر با ۴۰ درصد، معافیت مناطق محروم برابر با ۲۵ درصد و معافیت موضوع تعرفه های ترجیحی برابر با ۱۰ درصد باشد، محاسبات مربوطه به شرح ذیل خواهد بود:

مأخذ سود بازرگانی = ۳۶٪

(واحد درصد) مأخذ سود بازرگانی قابل وصول از ارزش گمرکی پس از کسر معافیت مناطق محروم

$$۳۶ \times (۱ - ۲۵\%) = ۲۷$$

سپس نسبت به محاسبه و کسر تعرفه های ترجیحی اقدام گردد:

(واحد درصد) مأخذ سود بازرگانی قابل وصول از ارزش گمرکی پس از کسر معافیت تعرفه ترجیحی

$$۲۷ \times (۱ - ۱۰\%) = ۲۴/۳$$

و نهایتاً نسبت به کسر معافیت مناطق آزاد از مانده سود بازرگانی اقدام نمایند:

(واحد درصد) مأخذ سود بازرگانی قابل دریافت از ارزش گمرکی پس از کاهش سود بازرگانی مناطق آزاد

$$۲۴/۳ - ۱۵ = ۹/۳$$

۲- در خصوص مواد اولیه و قطعات خارجی بکار رفته در تولید که پس از انجام فرآیند تولید اظهار و ترخیص می گردد به ترتیب نسبت به محاسبه و کسر معافیت ارزش افزوده، معافیت مناطق محروم، تخفیفات تعرفه ترجیحی و نهایتاً کاهش سود بازرگانی مناطق آزاد اقدام نمایند.

با توجه به مثال پیشین چنانچه میزان معافیت ارزش افزوده برابر با ۳۰ درصد باشد، با عنایت به اینکه معافیت ارزش افزوده از مجموع حقوق ورودی کسر می شود آنگاه:

مأخذ حقوق گمرکی پس از کسر معافیت ارزش افزوده

$$۴ \times (۱ - ۳۰\%) = ۲/۸$$

مأخذ سود بازرگانی پس از کسر معافیت ارزش افزوده

$$۳۶ \times (۱ - ۳۰\%) = ۲۵/۲$$

مأخذ سود بازرگانی پس از کسر معافیت مناطق محروم

$$۲۵/۲ \times (۱ - ۲۵\%) = ۱۸/۹$$

مأخذ سود بازرگانی پس از کسر معافیت تعرفه ترجیحی

$$18/9 \times (1 - 10\%) = 17/01$$

مأخذ سود بازرگانی نهایی پس از کاهش سود بازرگانی مناطق آزاد

$$17/01 - 15 = 2/01$$

مناطق ویژه:

به لحاظ اینکه در مناطق ویژه معافیت مناطق آزاد موضوعیت ندارد لذا نحوه محاسبه همانند مثالهای قسمت قبل در بند های ۱ و ۲ و صرفنظر از معافیت مناطق آزاد خواهد بود.

تذکر: در اعمال معافیتهای مذکور که جملگی (باستثنای معافیت ارزش افزوده) صرفاً از سود بازرگانی کسر می گردد رعایت اولویتهای به ترتیب "۱- ارزش افزوده ۲- مناطق محروم ۳- تعرفه ترجیحی و ۴- مناطق آزاد" الزامی است.

بدیهی است پس از اعمال معافیت در اولویتهای نخست چنانچه باقیمانده سود بازرگانی تکافوی تأدیه درصد کامل اولویتهای پایانی را ننماید و کسری از آن را شامل گردد نسبت به اعمال معافیت بمیزان باقیمانده اقدام نمایند.

مثال: با فرض اینکه ارزش کالا برابر با ۱۰۰۰ دلار باشد، در صورتیکه پس از لحاظ نمودن تخفیفات موضوع سه اولویت نخست میزان باقیمانده از سود بازرگانی برابر با ۵ درصد ارزش سیف کالا باشد، در محاسبه معافیت اولویت چهارم (مناطق آزاد) علیرغم اینکه میزان مصوب آن ۱۵ درصد ارزش سیف است، نسبت به اعمال ۵ درصد معافیت اقدام نمایند لیکن با توجه به اینکه برای واردات کالا از محل معافیت مذکور سهمیه ارزی تعیین گردیده است (به میزان سه میلیارد دلار در سال)، لذا در محاسبه میزان سهمیه ارزی بایستی ارزش کامل کالا (۱۰۰۰ دلار) محاسبه و لحاظ گردد مگر اینکه صاحب کالا تمایل به دریافت معافیت اخیر نداشته و از دریافت آن صرفنظر نماید.

ج: مقررات و ضوابط ورود ضایعات حاصل از تولید در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به سرزمین اصلی

۱- چنانچه ضایعات بر جای مانده از کالای تولید شده در منطقه تماماً حاصل از مواد اولیه داخلی (اعم از ساخت داخل و یا خارجی ترخیص شده) باشد، ورود آن به سرزمین اصلی (در حد کیل مصرف و درصد ضایعات تولید)،

بدون نیاز به اخذ ثبت سفارش و پرداخت حقوق ورودی و صرفاً با ارائه مستنداتی دال بر عدم زیان بهداشتی و زیست محیطی امکانپذیر خواهد بود.

۲- چنانچه ضایعات حاصل از انجام فرآیند تولید متشکل از مواد اولیه خارجی ترخیص نشده باشد، ورود آن به سرزمین اصلی (در حد کیل مصرف و درصد ضایعات تولید)، بایستی تحت ردیف تعرفه خود (ضایعات)، ضمن اخذ حقوق ورودی و با رعایت مقررات صادرات و واردات و اخذ کلیه مجوزهای قانونی و مقرراتی امکانپذیر می باشد.

توجه: آنچه در موارد فوق الذکر آمده است مربوط به ضایعات قابل بازیافت می باشد و درخصوص ضایعات غیر قابل بازیافت منجر به معدوم که موفق به اخذ مجوزهای ورود مربوطه نمی گردند، می بایست اقدام لازم نسبت به معدوم نمودن کالا تحت نظارت مستقیم آن گمرک و سازمانهای ذیربط و مسئول در منطقه صورت پذیرد.

ضمناً در مواردی که کیل یا ضرایب مصرف کالای تولیدی (جهت برآورد میزان ضایعات) برای آن گمرک قابل تشخیص نباشد، نسبت به استعلام از سازمان ذیربط اقدام نمایند.

چ: سایر ضایعات موجود در منطقه

در صورتیکه ضایعات موجود در مناطق به منظور صدور از کشور اظهار گردد، چنانچه بر اساس مقررات جاری مشمول عوارض صادراتی باشد با پرداخت عوارض متعلقه و رعایت سایر تشریفات مربوطه نسبت به مورد اقدام گردد.

ضمناً درخصوص کالاهای ضایعاتی که قصد ترانزیت از منطقه را دارند بایستی هماهنگی لازم با دفتر نظارت بر ترانزیت بعمل آورند.

با صدور این شیوه نامه کلیه دستورالعمل های مغایر پیشین لغو می گردد.

سؤالات آزمون تخصصی اخذ پروانه کارگزاری گمرک - سال ۱۴۰۱

گمرک جمهوری اسلامی ایران

قانون مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و آیین‌نامه‌های مرتبط

به همراه پاسخ تشریحی سؤالات

۹۶- مبادلات بازرگانی مناطق آزاد با خارج از کشور، چگونه است؟

(۱) بدون نیاز به ثبت گمرکی، از شمول مقررات صادرات و واردات مستثنا هستند

(۲) پس از ثبت گمرکی، از شمول مقررات صادرات و واردات مستثنا هستند

(۳) بدون نیاز به ثبت گمرکی، تابع مقررات صادرات و واردات هستند

(۴) پس از ثبت گمرکی، تابع مقررات صادرات و واردات هستند

پاسخ سؤال ۹۶ - وفق مفاد ماده (۱۴) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ مجلس شورای اسلامی، مبادلات بازرگانی مناطق آزاد با خارج از کشور پس از ثبت گمرکی، از شمول مقررات صادرات و واردات مستثنی هستند و مقررات صدور و ورود کالا و تشریفات گمرکی در محدوده هر منطقه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور اعم از مسافری و تجاری، تابع مقررات عمومی صادرات و واردات کشور می باشد؛ بنابراین گزینه (۲) صحیح است.

۹۷- افتتاح شعبه مؤسسات اعتباری خارجی در منطقه آزاد تجاری - صنعتی، به ترتیب، به «پیشنهاد» و «تأیید» کدام مرجع است؟

(۱) شورای پول و اعتبار - وزارت امور خارجه

(۲) سازمان هر منطقه - وزارت امور خارجه

(۳) شورای پول و اعتبار - بانک مرکزی

(۴) سازمان هر منطقه - بانک مرکزی

پاسخ سؤال ۹۷- وفق مفاد ماده (۱۸) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ مجلس شورای اسلامی، تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق منحصراً طبق مفاد این قانون و آیین نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید انجام می شود و طبق مفاد تبصره ۲ (الحاقی ۳۰، ۴، ۱۳۷۸) این ماده، افتتاح شعبه توسط بانک ها و یا مؤسسات اعتباری اعم از ایرانی و خارجی موکول به پیشنهاد سازمان [هر منطقه] و تأیید بانک مرکزی است؛ بنابراین گزینه (۴) صحیح است.

۹۸- به ترتیب، حداقل مساحت مورد نیاز جهت تأسیس منطقه تجاری آزاد تجاری - صنعتی، با توجه به کدام مورد زیر تعیین می شود و حداقل چند درصد اراضی محدوده پیشنهادی، لازم است که بدون معارض باشد؟

(۱) نظر شورای هماهنگی مناطق آزاد - ۷۰

(۲) طرح توجیهی و کاربری اراضی - ۷۰

(۳) نظر شورای هماهنگی مناطق آزاد - ۵۰

(۴) طرح توجیهی و کاربری اراضی - ۵۰

پاسخ سؤال ۹۸- وفق مفاد ماده (۳) آیین نامه چگونگی ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۲۰ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری -صنعتی و ویژه اقتصادی، وجود اراضی مناسب جهت تأسیس منطقه یکی از مهمترین پیش نیازهای تأسیس این مناطق است. جانمایی محدوده منطقه باید به نحوی باشد تا با توجه به اهداف تأسیس منطقه، شرایط طبیعی و امکانات بالقوه و بالفعل مورد نیاز را دارا باشد. مطابق مفاد تبصره (۱) این ماده، حداقل میزان مساحت مورد نیاز با توجه به طرح توجیهی و کاربری اراضی تعیین خواهد شد و لازم است حداقل هفتاد درصد اراضی محدوده پیشنهادی بدون معارض باشد؛ بنابراین، گزینه (۲) صحیح می باشد.

۹۹- نظر مساعد کدام مرجع زیر، جزو مدارک مورد نیاز جهت تسلیم به دبیرخانه شورای هماهنگی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، توسط متقاضیان تأسیس منطقه آزاد است؟

- (۱) ستاد کل نیروهای مسلح و استانداری
- (۲) فرماندهی کل نیروی انتظامی و استانداری
- (۳) ستاد کل نیروهای مسلح و گمرک جمهوری اسلامی ایران
- (۴) فرماندهی کل نیروی انتظامی و گمرک جمهوری اسلامی ایران

پاسخ سؤال ۹۹- طبق مفاد ماده (۴) آیین نامه چگونگی ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۲۰ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری -صنعتی و ویژه اقتصادی، متقاضیان تأسیس منطقه مکلفند درخواست خود را همراه با مدارک و مستندات مورد نیاز به شرح زیر به دبیرخانه تسلیم نمایند :

- ۱- رایه تقاضای بالاترین مقام دستگاه همراه با طرح توجیهی .
  - ۲- نقشه جانمایی (کاداستر) محدوده پیشنهادی و موقعیت جغرافیایی (جهت چهارگانه و موقعیت نسبت به شهرهای اطراف و غیره)
  - ۳- وضعیت شبکه های زیربنایی شامل :
- الف- آب (موافقت غیر مشروط دستگاه ذی ربط) .

- ب- برق (موافقت غیر مشروط دستگاه ذی ربط) .
- ج- زیر ساختهای مورد نیاز ارتباطات و فناوری اطلاعات (موافقت غیر مشروط دستگاه ذی ربط) .
- د- شبکه های مواصلاتی (زمینی، دریایی و هوایی) .
- هـ - انرژی (موافقت غیر مشروط دستگاه ذی ربط) .
- ۴- نظر مساعد استانداری و تعهد برای حمایت از منطقه .
- ۵- اعلام وضعیت اراضی محدوده پیشنهادی اعم از مالکیت دولتی و غیردولتی .
- ۶- نظر مساعد ستاد کل نیروهای مسلح .
- ۷- تطبیق جغرافیایی محدوده منطقه پیشنهادی با محدوده های مصوب در تقسیمات کشوری .

بنابراین، گزینه (۱) ، برای پاسخ به سؤال، صحیح می باشد.

۱۰۰- کدام یک از موارد زیر، جزو اهداف ایجاد منطقه ویژه اقتصادی نیست؟

- (۱) صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت)
- (۲) تولید و پردازش کالا ، انتقال فناوری
- (۳) تسریع در انجام امور زیربنایی، عمرانی و آبادانی
- (۴) ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه گذاری

پاسخ سؤال ۱۰۰ - طبق مفاد ماده (۱) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران ، مصوب ۱۳۸۴/۹/۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام، به منظور پشتیبانی از فعالیت های اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین المللی و تحرک در اقتصاد منطقه ای و تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیر نفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیپ) به دولت اجازه داده می شود در شهرستان هایی که استعداد و توان لازم برای تحقق اهداف مذکور

را دارند مناطقی را با عنوان منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید؛ بنابراین، گزینه (۳) برای پاسخ به سؤال، صحیح است.

۱۰۱- از میان موارد زیر، چند مورد صحیح است؟

- ایجاد مناطق ویژه اقتصادی جدید، با تصویب هیئت وزیران خواهد بود.
- در مناطق آزاد تجاری - صنعتی، اجاره زمین به اتباع خارجی مجاز و فروش آن، مطلقاً ممنوع است.
- ورود کالا به صورت مسافری به هر میزان، از منطقه ویژه اقتصادی به سایر نقاط کشور، ممنوع است.
- مهلت توقف کالاهای وارد شده به منطقه ویژه اقتصادی، با تشخیص مدیریت منطقه است.

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

پاسخ سؤال ۱۰۱- با توجه به داده های سؤال و این که :

- طبق مفاد تبصره (۲) ماده (۱) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران ، مصوب ۱۳۸۴/۹/۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام، « ایجاد مناطق ویژه اقتصادی جدید با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.» ؛
- مطابق مفاد ماده (۲۴) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ مجلس شورای اسلامی، نحوه استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن به اتباع کشور در محدوده هر منطقه که در مالکیت دولت باشد طبق مقررات مصوب هیأت وزیران و با رعایت برنامه های عمرانی هر منطقه تعیین می گردد. سازمان هر منطقه مسوول اجرای مقررات مربوط خواهد بود؛ و وفق مفاد تبصره (۱) همین ماده، اجاره زمین به اتباع خارجی مجاز و فروش آن مطلقاً ممنوع است؛

- طبق مفاد ماده (۹) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران ، مصوب ۱۳۸۴/۹/۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام، ورود کالا به صورت مسافری به هر میزان، از منطقه به سایر نقاط کشور ممنوع می باشد؛

- مطابق مفاد ماده (۱۳) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران ، مصوب ۱۳۸۴/۹/۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام، مهلت توقف کالاهای وارد شده به منطقه، با تشخیص مدیریت منطقه است. ضوابط مربوط به توقف کالا در اماکن و محوطه‌های منطقه توسط سازمان تعیین و اعمال می گردد.

سه مورد از موارد اشاره شده، مستنداً صحیح بوده و گزینه (۳) برای پاسخ به سؤال، مناسب می باشد.

۱۰۲- وضعیت کالاهایی که «برای به‌کارگیری و مصرف، از سایر نقاط کشور به مناطق ویژه حمل می‌شوند» و «صادرات آن‌ها از این مناطق به خارج از کشور»، به ترتیب، چگونه است؟

(۱) تابع قانون و مقررات صادرات و واردات کشور - تابع قانون و مقررات صادرات و واردات کشور

(۲) نقل و انتقال داخلی کشور - تابع قانون و مقررات صادرات و واردات کشور

(۳) تابع قانون و مقررات صادرات و واردات کشور - نقل و انتقال داخلی کشور

(۴) نقل و انتقال داخلی کشور - نقل و انتقال داخلی کشور

پاسخ سؤال ۱۰۲- مطابق مفاد ماده (۸) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران ، مصوب ۱۳۸۴/۹/۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام، مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور و یا با سایر مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری و صنعتی ، پس از ثبت در گمرک، از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و کلیه عوارض ورود و صدور تحت هر عنوان، معاف بوده و مشمول محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های مقررات واردات و صادرات به استثنای محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های قانونی و شرعی نمی شود و مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور به استثنای مناطق یاد شده در فوق، تابع مقررات صادرات و واردات می باشد. تبصره (۱) این ماده تصریح بر این موضوع دارد که « کالاهایی که برای بکارگیری و مصرف، از سایر نقاط کشور به مناطق حمل می

گردند، از موارد نقل و انتقال داخلی کشور است؛ ولی صادرات آن‌ها از مناطق به خارج از کشور، تابع قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۴/ ۷/ ۱۳۷۲ می باشد.» بنابراین، گزینه (۲) صحیح است.

۱۰۳- کالاهایی که از سایر نقاط کشور، به منظور تعمیر یا تکمیل به منطقه ویژه اقتصادی ارسال و پس از تعمیر یا تکمیل به کشور اعاده می‌شوند، به میزان ارزش قطعات و مواد تعویضی یا اضافه‌شده که منشأ خارجی دارند، مشمول پرداخت کدام مورد زیر می‌شوند؟

(۱) حقوق گمرکی

(۲) ۵۰ درصد مجموع حقوق گمرکی و سود بازرگانی

(۳) سود بازرگانی

(۴) حقوق ورودی

پاسخ سؤال ۱۰۳ - طبق مفاد ماده (۹) آیین نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۸۵/۳/۱ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، کالاهایی که از سایر نقاط کشور به منظور تعمیر یا تکمیل به منطقه وارد و پس از تکمیل یا تعمیر به کشور اعاده می‌شوند، به میزان ارزش قطعات و مواد تعویضی یا اضافه شده که منشأ خارجی داشته باشند، مشمول حقوق ورودی براساس مقررات صادرات و واردات می‌باشند؛ بنابراین، گزینه (۴) صحیح می‌باشد.

۱۰۴- مناطق ویژه اقتصادی، نسبت به عملکرد خود در قبال کدام مرجع، پاسخگو هستند؟

(۱) وزارت صنعت، معدن و تجارت

(۲) گمرک جمهوری اسلامی ایران

(۳) شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی

(۴) دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی

پاسخ سؤال ۱۰۴- طبق مفاد ماده (۱۹) آیین نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۵/۳/۱ وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، دبیرخانه موظف است در جهت تحقق اهداف و مأموریت ها ، بر عملکرد مناطق نظارت کامل نموده و گزارش آن را هر شش ماه یک بار به شورای عالی ارائه کند و مناطق ، نسبت به عملکرد خود در قبال شورای عالی پاسخگو می باشند؛ بنابراین، گزینه (۳) صحیح می باشد.

۱۰۵- مواد اولیه و قطعات خارجی وارد شده به مناطق ویژه که جهت پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر به داخل کشور وارد می شوند و پس از پردازش، تبدیل یا تکمیل یا تعمیر، جهت استفاده در منطقه، به مناطق مرجوع و تسویه می شوند، تابع مقررات کدام رویه گمرکی است؟

(۱) ترانزیت خارجی

(۲) ترانزیت داخلی

(۳) ورود موقت

(۴) ورود قطعی

پاسخ سؤال ۱۰۵ - طبق مفاد ماده (۸) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام ماده ، مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور و یا با سایر مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری و صنعتی ، پس از ثبت در گمرک، از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و کلیه عوارض ورود و صدور تحت هر عنوان، معاف بوده و مشمول محدودیت ها و ممنوعیت های مقررات واردات و صادرات به استثنای محدودیت ها و ممنوعیت های قانونی و شرعی نمی شود و مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور به استثنای مناطق یاد شده در فوق، تابع مقررات صادرات و واردات می باشد.

تبصره (۱) این ماده تصریح می کند: کالاهایی که برای بکارگیری و مصرف، از سایر نقاط کشور به مناطق حمل می گردند، از موارد نقل و انتقال داخلی کشور است؛ ولی صادرات آن ها از مناطق به خارج از کشور، تابع قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۲/ ۷/ ۴ می باشد و تبصره (۲) اعلام می دارد: کالاهای صادراتی که تشریفات

صدور (اعم از بانکی و اداری) آن‌ها بطور کامل انجام شده، پس از ورود به منطقه، صادرات قطعی تلقی می‌گردد؛ مطابق مفاد تبصره (۳) ماده (۸)، «مواد اولیه و قطعات خارجی وارد شده به مناطق که جهت پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر به داخل کشور وارد می‌شود، تابع مقررات ورود موقت بوده، پس از پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر، جهت استفاده در منطقه، بدون تنظیم اظهار نامه و پروانه صادراتی با حداقل تشریفات گمرکی به مناطق مرجوع و تسویه می‌گردد.» بنابراین گزینه (۳) برای پاسخ به سؤال مزبور، صحیح می‌باشد.

فصل سوم

مناطق ویژه اقتصادی و آزاد تجاری - صنعتی

در

قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن

ماده ۱۸ قانون امور گمرکی - شرکت های حمل و نقل موظفند هنگام ورود وسیله نقلیه به قلمرو گمرکی، دو نسخه اظهارنامه اجمالی تنظیم و به هر یک از آنها نسخه ای از فهرست کل بار و در صورت نیاز، بارنامه های (راهنامه های) هر ردیف از فهرست کل بار را ضمیمه و به گمرک و مرجع تحویل گیرنده کالا تسلیم کنند و در صورت خالی بودن وسیله نقلیه، اظهارنامه اجمالی با تصریح بر خالی بودن تسلیم نمایند. اظهارنامه اجمالی باید به زبان فارسی و طبق نمونه ای که گمرک ایران با هماهنگی مراجع تحویل گیرنده تهیه می نماید، بدون حک و اصلاح و قلم خوردگی تنظیم گردد.

تبصره ۱ - مسؤولیت شرکتهای حمل و نقل به هنگام تنظیم و تسلیم اظهارنامه اجمالی از نظر محتویات بسته های آکبند محدود به مندرجات بارنامه های مربوطه است. بارگنج های (کانتینرهای) بارگیری و مهر و موم شده از طرف فرستنده کالا در حکم بسته آکبند تلقی می گردد.

تبصره ۲ - مقررات این ماده شامل کالاهای ورودی از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به قلمرو گمرکی نمی گردد.

ماده ۱۹ قانون امور گمرکی - تخلیه کالا در اماکن گمرکی موکول به موافقت گمرک است. مرجع تحویل گیرنده باید قبل از تخلیه کالا هماهنگی لازم را با گمرک به عمل آورد.

تبصره - ترتیبات نظارت بر تخلیه و نحوه فهرست برداری، پذیرش، تحویل، چیدمان، ثبت دفاتر و تنظیم صورتمجالس و چگونگی تسویه محمولات وسیله نقلیه و ترتیب تحویل و تحول کالا به انبارهای گمرکی در آیین نامه اجرائی این قانون تعیین می شود.

ماده ۴۴ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - هرگاه مأموران گمرک و مرجع تحویل گیرنده در حین علامت گذاری تدریجی بارهایی که از وسیله نقلیه تخلیه می شود، مشاهده نمایند که بسته هایی شکسته و آسیب دیده یا دست خورده به نظر می رسد و یا اینکه علامت و شماره اصلی آنها خوانا و روشن نیست، باید در محلی مناسب که به تشخیص مرجع تحویل گیرنده و گمرک تعیین می شود، با مسئولیت شرکت حمل و نقل بین المللی نگهداری شود، تا پس از پایان یافتن عملیات تخلیه بسته های سالم، درباره آنها به نحو زیر عمل شود:

الف - بسته هایی که دارای علامت و شماره خوانا نباشد، به دقت معاینه و در صورتی که شرکت حمل و نقل بین المللی بتواند شماره و علامت آن را تشخیص دهد، باید آن را روی بسته با خط خوانا قید کند و در صورت مجلس تصریح شود و اگر تشخیص داده نشد، ناخوانا بودن و یا بی علامت و بی شماره بودن آن با تعیین وزن، در صورت مجلس ذکر شود.

ب - بسته هایی که در بسته بندی آنها شکستگی یا آثار دست خوردگی دیده می شود، باید یک به یک با کمال دقت توزین و در صورت اقتضاء به تجدید لفاف آنها و یا به باز کردن و صورت برداری از محتویات آنها اقدام و صورت مجلس های لازم که حاکی از نتیجه رسیدگی و توزین و صورت برداری و تجدید لفاف و غیره باشد، تنظیم و به امضای مأموران مربوط و شرکت حمل و نقل بین المللی برسد. در این مورد و به ویژه در مورد تجدید لفاف و صورت برداری از محتویات بسته ها، شرکت حمل و نقل بین المللی در صورتی که مایل باشد می تواند بسته ها را مهر و موم (پلمب) نماید و مراتب در صورت مجلس قید گردد.

تبصره - تحویل بسته های مشمول این ماده به اماکن گمرکی در صورتی قبول می شود که بندهای (الف) و (ب) کاملاً انجام شده باشد.

ماده ۴۵ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - مرجع تحویل گیرنده کالا موظف است صورت مجلس ها و اسناد مربوط و حساب کالای وارده با کشتی ها را در هر سفر تا هفت روز و در مورد کشتی های کانتینربر و سایر وسایل نقلیه سه روز پس از پایان عملیات تخلیه، تنظیم و تصفیه و رسید قطعی کالا را به شرکت حمل و نقل بین المللی تحویل نماید.

ماده ۴۶ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - تشریفات موضوع این بخش در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی بر اساس مقررات مربوط توسط مدیریت منطقه اجرا می گردد.

ماده ۲۴ قانون امور گمرکی - مدت مجاز نگهداری کالا در انبارهای گمرکی از تاریخ تحویل کالا به این اماکن سه ماه است. در صورت تقاضای کتبی صاحبان کالا یا شرکتهای حمل و نقل در مورد کالای عبوری و وجود علل موجه به تشخیص گمرک و با پرداخت هزینه انبارداری تا تاریخ موافقت گمرک این مدت حداکثر تا دو ماه دیگر قابل تمدید است. در صورتی که ظرف مهلت مقرر صاحب کالا برای انجام تشریفات گمرکی و پرداخت وجوه متعلقه اقدام ننماید کالا مشمول مقررات متروکه می شود. چنانچه کالا به انبارهای گمرکی متعدد منتقل و نگهداری شود مدت توقف از زمان ورود کالا به اولین انبار گمرکی محاسبه می شود. مهلت توقف مرسولات پستی غیرتجاری تابع مقررات پست است.

تبصره ۱ - در صورتی که امکانات لازم برای نگهداری کالای فاسد شدنی و کالایی که نگهداری آن هزینه اضافی ایجاد می کند، در انبارهای گمرکی موجود نباشد، باید بلافاصله پس از تخلیه و تحویل، ترخیص و یا با مسؤولیت صاحب کالا و نظارت گمرک به انبار مناسب منتقل شود. در غیر این صورت، مرجع تحویل گیرنده هیچ گونه مسؤولیتی در قبال ضایع یا فاسد شدن آنها ندارد و گمرک بلافاصله مقررات متروکه را در مورد آن کالا اعمال می نماید.

تبصره ۲ - چنانچه ظرف یک ماه کالاهایی که برای آن سند ترخیص یا فروش صادر گردیده است از انبارها خارج نشود مشمول مقررات متروکه می شود. این مهلت با اعلام موافقت مرجع تحویل گیرنده و گمرک قابل تمدید است.

تبصره ۳ - تا زمانی که کالا به انتظار اعلام نظر قطعی گمرک در انبارهای گمرکی متوقف گردد، کالا متروکه نمی شود.

تبصره ۴ - تعیین مهلت توقف کالا در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی بر اساس ضوابط قانونی مناطق مذکور در اختیار سازمانهای مسؤول این مناطق است. کالاهایی که در این مناطق پس از انقضای مهلت های اعطائی توسط سازمان های مذکور مهلت منقضی، اعلام می شوند نیز مشمول مقررات کالای متروکه می گردند.

ماده ۵۴ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - مرجع تحویل گیرنده موظف است در پایان هر هفته گمرک را با تسلیم گزارشی در دو نسخه طبق فرم (برگه) تعیین شده از طرف گمرک ایران از مقدار و نوع کالایی که مدت توقف مجاز آنها سپری گردیده است، مطلع نماید. مسئول گمرک گزارش دریافتی را برای ثبت و اقدام به متصدی نگهداری حساب کالای متروک ارجاع می نماید. متصدی مذکور موضوع متروک شدن کالا را به صاحب کالا و آورنده آن ابلاغ خواهد نمود تا چنانچه صاحب کالا ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ نسبت به ترخیص کالا اقدام ننماید، مراحل بعدی انجام شود.

تبصره ۱ - هرگاه در مدت یک هفته، توقف هیچ کالایی از مدت مجاز تجاوز نکرده باشد، گزارش منفی باید ارایه گردد.

تبصره ۲ - تعیین مدت توقف کالا و تمدید آن در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی بر اساس ضوابط قانونی مناطق مذکور در اختیار سازمانهای مسئول آن مناطق می باشد و پس از انقضای مهلت های یاد شده، مراتب با اعلام فهرست به گمرک مربوط، مشمول مفاد حکم مقرر در تبصره (۴) ماده (۲۴) قانون می باشد.

تبصره ۳ - کالای اظهار شده به گمرک در طول مدت انجام تشریفات گمرکی، مشمول ماده (۲۴) قانون و تبصره های (۱) و (۲) آن می باشد.

تبصره ۴ - سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی موظف است ظرف یک هفته پس از انجام تشریفات مذکور در ماده (۳۷) قانون، نسبت به انتقال کالای متروک به انبارهای خود اقدام نماید.

ماده ۵۵ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - مرجع تحویل گیرنده کالا پس از ارسال گزارش موضوع ماده (۵۴) به گمرک، بدون اطلاع متصدی نگهداری حساب کالای متروکه گمرک، مجاز به گواهی اظهارنامه های ارایه شده از حیث موجودی کالا نمی باشد.

ماده ۳۹ قانون امور گمرکی - تشریفات گمرکی به استثناء موارد مندرج در مواد (۴۰) و (۴۱) این قانون منوط به اظهار کالا با تسلیم اظهارنامه به شکل و تعداد نسخی که گمرک ایران تعیین می نماید توسط صاحب کالا یا نماینده قانونی وی انجام می شود. گمرک ایران مجاز است شکل، نحوه تنظیم اظهارنامه و تشریفات اظهار و ترخیص کالا را بر حسب ضرورت تغییر دهد.

تبصره ۱ - چگونگی تنظیم اظهارنامه، اسنادی که باید ضمیمه آن باشد، مراحل گردش اظهارنامه و طرز رسیدگی و ارزیابی آن در آیین نامه اجرائی این قانون تعیین می گردد.

تبصره ۲ - صاحب کالا مسؤولیت صحت مندرجات اظهارنامه و اسناد تسلیمی به گمرک را بر عهده دارد.

تبصره ۳ - گمرک ایران شرایط تسلیم اظهارنامه و اظهار قبل از ورود کالا را تعیین می نماید.

ماده ۵۸ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - اصل اسنادی که باید به اظهارنامه ضمیمه شود عبارتند از :

الف - کالای ورودی: اسناد خرید، حمل (یا تصویر تصدیق شده سند حمل توسط شرکت حمل و نقل بین المللی)، ترخیصیه، قبض انبار، مجوزها و گواهی های لازم، اسناد بانکی (در صورتی که کالا از طریق نظام بانکی وارد شده باشد)، گواهی مبدأ، صورت عدلبندی (در صورت یکنواخت نبودن کالا) و سایر اسنادی که گمرک در اجرای قانون یا سایر قوانین ضروری بداند. ضمیمه نمودن سند حمل و ترخیصیه برای کالای ورودی از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به سرزمین اصلی که در منطقه معامله شده یا قبض انبار آن تبدیل شده است ضروری نمی باشد.

تبصره ۱ - در موارد استثنایی که تسلیم یک یا چند سند بجز ترخیصیه، موافقت بانک (در صورتی که کالا از طریق نظام بانکی وارد شده باشد) و مجوزها و گواهی های لازم میسر نباشد، با تشخیص رییس گمرک اظهارنامه قبول و به جریان گذاشته می شود. ترخیص کالا منوط به ارایه تمامی اسناد و انجام کامل تشریفات گمرکی می باشد.

تبصره ۲ - در مواردی که کشور سازنده کالا احراز شده و محصول کشورهای ممنوع معامله نبوده و مشمول تعرفه های ترجیحی و محدودیت های مقداری نگردد، با تشخیص گمرک ایران ارایه گواهی مبدأ ضروری نمی باشد.

تبصره ۳ - در مورد اشخاص حقوقی چنانچه تنظیم و تسلیم کننده اظهارنامه غیر از صاحب کالا باشد، شخص یاد شده (کارمند شخص حقوقی) باید دارای وکالت رسمی و معرفی نامه (بر اساس متنی که گمرک ایران اعلام خواهد کرد) برای ترخیص کالا باشد و برگ وکالت رسمی و معرفی نامه یا تصویر آنها ضمیمه باشد و در برگ وکالت نامه رسمی حدود اختیارات وکیل تعیین شده باشد و در صورتی که ترخیص کننده کارگزار گمرکی باشد، نامبرده دارای وکالتنامه رسمی باشد. معرفی نامه رسمی مؤسسات دولتی در مورد کالای متعلق به آنها و معرفی نامه سفارتخانه ها با گواهی وزارت امور خارجه نسبت به کالای متعلق به سفارتخانه ها به جای وکالتنامه رسمی پذیرفته خواهد شد.

تبصره ۴ - در مواردی که صاحب کالا شخص حقیقی باشد، قبول اظهار کالا صرفاً از طریق وی یا کارگزار گمرکی دارای وکالتنامه رسمی و کارت کارگزار گمرکی معتبر امکانپذیر است.

ماده ۸۷ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - در صورتی که صاحب کالا در مهلت مقرر، نسبت به ایفای تعهد خود از طریق انجام صادرات محصولات به دست آمده یا مرجوع نمودن عین کالای ورود موقت برای پردازش اقدام ننماید، به شرط ارایه درخواست جهت تبدیل به قطعی نمودن پروانه ورود موقت برای پردازش قبل از انقضای مهلت یا قبل از ارجاع پرونده به مراجع رسیدگی کننده، موضوع در کارگروهی مرکب از نمایندگان تام‌الاختیار گمرک ایران، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت جهاد کشاورزی، اتاق های بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) و تعاون ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد وزارتخانه و سایر دستگاه های مربوط بررسی و در صورت موافقت کارگروه یادشده جهت تبدیل پروانه ورود موقت به قطعی، پس از انجام ثبت سفارش (و یا ترتیبات دیگر در صورت عدم امکان ثبت سفارش) و با پرداخت حقوق گمرکی به علاوه سود بازرگانی مطابق جدول موضوع تبصره (۳) این ماده و براساس ارزش زمان ورود موقت و برابری نرخ ارز در زمان اظهار واردات قطعی اقدام خواهد شد.

تبصره ۱ - در صورت ارایه درخواست از سوی صاحب کالا برای تبدیل به قطعی شدن پروانه ورود موقت بعد از انقضای مهلت (مشروط به عدم ارجاع پرونده به مرجع رسیدگی کننده یا صدور حکم برائت از مرجع رسیدگی کننده) طرح پرونده در کارگروه یادشده منوط به پرداخت جرایم متعلقه بر اساس ماده (۱۰۹) قانون از تاریخ انقضای پروانه تا زمان ارایه درخواست مزبور (با کسر مدت زمان ارجاع پرونده به مرجع رسیدگی کننده تا صدور رأی برائت) به گمرک مربوط خواهد بود.

تبصره ۲ - در صورت صدور حکم محکومیت از طریق مرجع رسیدگی کننده، اخذ مجوز تبدیل به قطعی و انجام ثبت سفارش یا تنظیم اظهارنامه ورود قطعی نیاز نیست، مگر آنکه در رأی صادره به این موضوع تصریح شده باشد.

تبصره ۳ - در صورت عدم ایفای تعهد در مهلت مقرر، تبدیل پروانه ورود موقت به قطعی با رعایت این آیین نامه منوط به پرداخت سود بازرگانی معادل جدول مربوطه خواهد بود.

تبصره ۴ - واردکنندگانی که به هر میزان از وزن کالای وارداتی را پس از پردازش صادر کرده‌اند در صورت درخواست تبدیل به قطعی برای باقی مانده کالا مشمول تخفیف به میزان کالای صادرشده از محل سود بازرگانی تصویب شده در جدول موضوع تبصره (۳) این ماده خواهند بود، مشروط بر آن که با اعمال تخفیف میزان حقوق ورودی متعلقه کمتر از میزان تعیین شده در جدول ضمیمه کتاب مقررات صادرات و واردات در زمان ورود موقت نباشد.

تبصره ۵ - در صورتی که کالاهای مندرج در جدول موضوع تبصره (۳) این ماده، در زمان تبدیل ورود موقت به قطعی ممنوع‌الورود تلقی نگردند، بند (۱۱) مندرج در جدول مذکور ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۶ - محصولات به دست آمده از کالای ورود موقت برای پردازش در اجرای طرح (پروژه) های نفت، گاز و پتروشیمی، چنانچه برای استفاده در محدوده (سایت) های تحت نظر گمرک به گمرک های مستقر در مناطق ویژه اقتصادی انرژی تحویل و اظهار گردد، در صورت رعایت مقررات این مبحث،

تضمینات و تعهدات مأخوذه مربوط به ورود موقت برای پردازش قابل تسویه است. ولی قابل استناد برای جوایز صادراتی و واردات در مقابل صادرات نمی باشد.

ماده ۵۳ **قانون امور گمرکی** - عبور خارجی کالا رویه گمرکی است که بر اساس آن کالایی به منظور عبور از قلمرو گمرکی از یک گمرک مجاز وارد و از گمرک مجاز دیگری، تحت نظارت گمرک خارج شود.

تبصره - شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی، میزان تضمین و اسناد لازم بر اساس آیین نامه اجرائی این ماده است که در حدود مقررات این قانون به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۹۵ آیین نامه اجرائی قانون امور گمرکی - عبور دهنده با تسلیم اظهارنامه به گمرک، متعهد می گردد کالا را ظرف مهلتی که متناسب با مسافت، نوع وسیله حمل و فصول سال تعیین می شود از طریق گمرک خروجی مشخص شده در پروانه عبور، خارج نماید.

تبصره ۱ - مدت زمان و مسیرهای عبور کالاهای خارجی از قلمرو گمرکی توسط وزارت راه و شهرسازی و با هماهنگی گمرک ایران تعیین می گردد.

تبصره ۲ - تمدید مهلت پروانه یا تغییر گمرک خروجی با موافقت گمرک ورودی یا گمرک ایران و با اعلام مراتب به گمرکهای ذی ربط امکانپذیر است.

تبصره ۳ - تجدید و ترمیم بسته بندی، درجه بندی و عملیات برای تسهیل حمل کالای عبوری، پس از درخواست کتبی صاحب کالا یا نماینده قانونی وی با نظارت گمرک، مجاز می باشد. هرگونه خسارت وارده به کالا ناشی از اجرای این ماده به عهده درخواست کننده می باشد.

تبصره ۴ - گمرک و سازمانهای ذی ربط، درخواست عبور دهنده مبنی بر تخلیه کالا در اماکن گمرکی یا انتقال کالا از بارگنج (کانتینر) به کامیون، واگن یا هواپیما و بالعکس را می پذیرند.

ماده ۹۹ **آیین نامه اجرائی قانون امور گمرکی** - مدارک لازم برای الصاق به اظهارنامه عبور خارجی به شرح زیر می باشد:

الف - تصویر سیاهه خرید.

ب - تصویر صورت عدلبندی در صورت یکنواخت نبودن کالا.

پ - **بارنامه یا راهنما یا تصویر تصدیق شده آنها توسط مؤسسه حمل و نقل یا فهرست کل بار (مانیفست) لنج یا قبض انبار صادره به وسیله مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی.**

ت - ترخیصیه به استثنای کالاهای حمل شده توسط لنج یا کالای وارده از طریق مرزهای زمینی.

ث - گواهی های مستند به قوانین مربوط که در آنها به لزوم اخذ گواهی برای کالای عبوری تصریح گردیده است.

ج - اصل قبض انبار (در صورت عدم حمل یکسره کالا).

ماده ۵۹ قانون امور گمرکی - عبور داخلی، رویه گمرکی است که بر اساس آن کالای گمرک نشده از یک گمرک مجاز به گمرک مجاز دیگر و یا سایر اماکن تحت نظارت گمرک منتقل می گردد تا تشریفات قطعی گمرکی آن در مقصد انجام شود. حسب آنکه عبور داخلی کالا بنا بر درخواست متقاضی یا تصمیم گمرک باشد به ترتیب عبور داخلی شخصی و یا عبور داخلی اداری نامیده می شود.

ماده ۶۰ قانون امور گمرکی - گمرک می تواند در صورت تراکم در انبارهای گمرکی، با صدور حکم (دستور اداری)، بارگنج های مهر و موم و پلمب شده را تحت عنوان عبور داخلی اداری به انبارهای گمرکی دیگر منتقل نماید. مسؤولیت کسری، آسیب دیدگی و فقدان کالا به جز در موارد قوه قهریه (فورس ماژور) در حین عبور داخلی اداری با گمرک است.

تبصره ۱ - هزینه های حمل و انجام خدمات مربوط به عبور داخلی اداری در غیر موارد قوه قهریه (فورس ماژور) بر عهده گمرک است و از صاحب کالا دریافت نمی شود. مرجع تحویل گیرنده مکلف است کالای موضوع عبور داخلی را در مقابل خطرات ناشی از تصادف و آتش سوزی بیمه نماید و حق بیمه مربوطه را به هنگام ترخیص از صاحب کالا وصول کند.

تبصره ۲ - عبور داخلی شخصی کالا منوط به قبول درخواست از طرف گمرک مبدأ عبور است. مسؤولیت کسری، آسیب دیدگی و فقدان کالا در حین عبور داخلی شخصی با اظهارکننده است.

تبصره ۳ - گمرک مکلف است برای کالایی که در اسناد حمل آن محل تحویل یکی از شهرهای داخلی ذکر شده است به شرط این که در شهر مزبور گمرک مجاز و مناسب وجود داشته باشد به تقاضای شرکت حمل و نقل و با انجام تشریفات مربوطه، پروانه عبور داخلی به صورت حمل یکسره صادر نماید.

تبصره ۴ - به منظور بهره برداری از ظرفیتهای خالی گمرکها و مناطق ویژه اقتصادی و کاهش رسوب کالا در مبادی ورودی، گمرک حسب درخواست سازمان مسؤول منطقه مکلف است با عبور کالاها به گمرکها و مناطق ویژه موافقت نماید. بدیهی است منطقه مربوطه هزینه های انتقال را در ابتداء متقبل می شود تا در صورت مراجعه صاحب کالا از وی وصول نماید. مسؤولیت حفظ و نگهداری کالا بر عهده عبور دهنده و مرجع تحویل گیرنده ذی ربط است.

ماده ۶۴ قانون امور گمرکی - صدور قطعی، رویه گمرکی است که بر اساس آن کالای داخلی به منظور فروش یا مصرف از کشور خارج می شود.

ماده ۱۱۶ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - کالای صادراتی با اظهار در یکی از گمرکهای (داخلی یا مرزی) مجاز صادراتی و پرداخت عوارض (در صورت تعلق) پس از ارایه گواهی هایی که به موجب مقررات باید اخذ گردد با صدور پروانه اجازه خروج از مرزهای مجاز موضوع ماده (۱۰۳) قانون و تحت نظارت مأموران گمرک را خواهد داشت.

تبصره - در صورت وقوع حوادث غیرمترقبه گمرک ایران با توجه به مقتضیات تجاری می تواند اجازه دهد کالای صادراتی کشور تحت نظارت مأموران گمرک از سایر راهها نیز خارج شود.

ماده ۱۱۷ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - در مواردی که اظهارنامه صدوری در یکی از گمرکهای داخلی تسلیم می گردد پس از انجام عملیات ارزیابی، به هر یک از بسته های موضوع اظهارنامه مهر و موم (پلمب) گمرکی الصاق و مهلتی نیز برای حمل کالا از آن گمرک تا گمرک مرز تعیین و در پروانه صدوری قید می شود.

تبصره ۱- در خصوص کالای صادراتی که در محفظه حمل بار بارگنج یا وسایل نقلیه قابل مهر و موم (پلمب) حمل می شود، گمرک به مهر و موم (پلمب) کردن محفظه یا وسیله نقلیه اکتفا خواهد نمود.

تبصره ۲- گمرک می تواند (پس از موافقت گمرک ایران) با توجه به نوع کالا و در صورت امکان کنترل محموله و لحاظ نمودن سایر شرایط، به صدور اجازه حمل کالای صادراتی بدون مهر و موم اقدام نماید.

ماده ۱۱۸ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - کالای صادراتی که پروانه آن در گمرک داخلی صادر شده است وقتی که به گمرک مرزی رسید در صورتی که مهر و موم (پلمب) الصاقی سالم و دست نخورده باشد، گمرک به تطبیق ظاهری آن با پروانه اکتفا نموده و ضمن ثبت خروج کالا اجازه عبور کالا را از مرز می دهد سپس مشخصات وسیله حمل و تاریخ خروج کالا را از مرز در پشت پروانه درج و پس از مهر و امضاء آن را به صاحب کالا یا حامل تسلیم می نماید.

تبصره - گمرک مرزی می تواند در موارد سوء ظن قوی به تخلف نسبت به باز کردن و معاینه بسته ها، محفظه و وسیله حمل مهر و موم (پلمب) شده اقدام نماید.

ماده ۱۱۹ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - کالای صادراتی که در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی تولید شده و بخشی از آن مواد اولیه خارجی می باشد که تشریفات واردات قطعی در مورد آن انجام نشده است در صورتی که در زمان صادرات از سرزمین اصلی عبور نماید پس از اخذ تضمین به میزان مواد اولیه خارجی قابل صدور می باشد.

ماده ۶۶ قانون امور گمرکی - حقوق ورودی اخذ شده از عین کالای وارداتی که از کشور صادر می گردد و مواد، کالاهای مصرفی و لوازم بسته بندی خارجی به کار رفته یا مصرف شده در تولید، تکمیل یا بسته بندی کالای صادر شده با رعایت مقررات این قانون و آیین نامه اجرائی آن با مأخذ زمان ورود کالا باید به صادرکننده مسترد گردد. برقراری موانع غیرتعرفه ای و غیرفنی برای واردات به جز در مواردی که رعایت موازین شرع اقتضاء می کند، ممنوع است. حقوق ورودی مواد اولیه و کالاهای واسطه ای که به منظور تولید صادراتی به ویژه توسط شرکتهای دانش بنیان وارد کشور می شود، ظرف مدت پانزده روز پس از صادرات به آنها مسترد می شود.

تبصره ۱ - کالاهایی که به منظور صادرات، به مناطق آزاد یا مناطق ویژه اقتصادی حمل می گردد چنانچه برابر قوانین و مقررات از این مناطق صادر شود مشمول مقررات استرداد می گردد.

تبصره ۲ - حقوق ورودی تسریع کننده ها (کاتالیست ها) که لازمه واکنش شیمیایی است مشمول استرداد می گردد ولی ابزارآلات و مواد روان کننده و همانند آنها که فقط به عنوان کمک در تولید کالای صادراتی مورد استفاده و مصرف قرار می گیرد شامل مقررات استرداد نیست.

تبصره ۳ - استرداد می تواند توسط اشخاصی غیر از واردکننده کالاهای مذکور نیز درخواست شود.

تبصره ۴ - مهلت درخواست استرداد حقوق و عوارض ورودی مواد به کار رفته در کالاهای صادر شده سه سال از تاریخ امضاء پروانه یا پته گمرکی کالای ورودی است. روز امضاء پروانه یا پته گمرکی و روز تسلیم تقاضای استرداد به گمرک ایران جزء این ایام محسوب نمی شود.

ماده ۷۶ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - منظور از مسافر در این قانون شخصی است که با گذرنامه یا اجازه عبور یا برگ تردد از راههای مجاز به قلمرو گمرکی وارد یا از آنها خارج می‌شود. اشخاص زیر مسافر تلقی می‌گردند:

الف - شخص غیرمقیم ایران که به طور موقت به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج می‌شود.
ب - شخص مقیم ایران که از قلمرو گمرکی کشور خارج (مسافر خروجی) یا به آن وارد (مسافر ورودی) می‌شود.
تبصره ۱ - مسافران خروجی از قلمرو گمرکی به مقصد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مشمول مقررات این ماده نیستند و در صورتی که از طریق مناطق مذکور از کشور خارج شوند، موظفند کالای همراه خود را به گمرک اظهار نمایند .

تبصره ۲ - شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی و میزان معافیت کالای شخصی همراه مسافر و امور مربوط به مسافر در حدود مقررات این قانون در آیین نامه اجرائی تعیین می‌گردد.

ماده ۷۷ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - مسافران غیرمقیم ایران می‌توانند علاوه بر لوازم شخصی که به طور قطعی قابل ترخیص است، اشیائی از قبیل جواهرآلات شخصی، اشیاء قابل حمل از جمله دوربین عکاسی و فیلمبرداری با مقدار متناسب فیلم و نوار یا ملزومات آن، پروژکتور فیلم یا اسلاید، دوربین چشمی، آلات موسیقی، ضبط و پخش به همراه نوار و لوح فشرده، گیرنده رادیویی، تلویزیون، ماشین تحریر، ماشین حساب، رایانه شخصی، کالسکه بچه، صندلی چرخدار (ویلچر)، لوازم و تجهیزات ورزشی، تلفن همراه، جعبه وسایل کمکهای اولیه، تجهیزات پزشکی قابل حمل مورد نیاز مسافر و قایق پارویی را که بر اساس آیین نامه اجرائی تعیین می‌گردد طبق رویه ورود موقت با ارائه تضمین به قلمرو گمرکی وارد نمایند.

ماده ۹۹ قانون امور گمرکی - کران بری (کابوتاژ) رویه ای است که بر اساس آن کالای داخلی از یک گمرک مرزی به گمرک مرزی دیگر در قلمرو گمرکی از راه دریا یا رودخانه های مرزی حمل می گردد. کالایی که از لحاظ نزدیکی راه با رعایت صرفه تجاری از یک نقطه به نقطه دیگر قلمرو گمرکی از راه های زمینی مجاز با عبور از خاک کشور خارجی و همچنین کالایی که از راه دریا یا رودخانه های مرزی به مناطق آزاد حمل می شود در صورتی که برای مصرف در این مناطق باشد نیز مشمول مقررات کران بری (کابوتاژ) می شود. در این موارد هرگاه کالای کران بُرد (کالای کابوتاژی) با وسایل نقلیه داخلی حمل شود وسیله نقلیه نیز تابع رویه کالای کران بُرد (کالای کابوتاژی) است.

ماده ۱۰۰ قانون امور گمرکی - کالایی که صدور آن از کشور مجاز است و صدور آن مشمول پرداخت هیچ گونه وجهی نیست را می توان با انجام تشریفات و مقررات مربوطه به عنوان کران بر (کابوتاژ) حمل نمود. گمرک ایران می تواند با کران بری (کابوتاژ) کالای ممنوع الصدور یا کالایی که به موجب قانون و مقررات مجاز مشروط است با اخذ تضمین یا تعهد یا قیود دیگر موافقت نماید.

ماده ۱۷۳ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - برای انجام تشریفات کالای کران بری، صاحب کالا یا نماینده قانونی وی باید اظهارنامه ضمیمه شده به اسناد مالکیت کالا و مجوزهای مورد نیاز و تضمین لازم (در صورت تعلق) یا تعهد یا قیود دیگر را به گمرک تسلیم نماید.

تبصره - برای وسایل نقلیه دریایی داخلی حامل کالای کران بری به جای اظهارنامه به اخذ تعهد و ثبت در دفاتر اکتفا می شود.

ماده ۱۱۷ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - اسناد مثبت گمرکی که در موارد احتمالی قاچاق می توان به آن استناد نمود^۳ عبارت از اصل اسناد زیر است:

الف - پروانه ورود گمرکی

ب - پته گمرکی

پ - قبض سپرده موجب ترخیص کالا

ت - قبض خرید کالای متروکه، ضبطی و بلاصاحب

ث - پروانه عبور

ج - پروانه مرجوعی

چ - پروانه ورود موقت

ح - پروانه ورود موقت برای پردازش

خ - پته عبور

د - پروانه کران بری (کابوتاژ)

ذ - پروانه صادراتی

ر - پروانه صدور موقت

ز - کارت مسافری صادره توسط مناطق آزاد تجاری و صنعتی

ژ - کارت هوشمند تکمیل و تأیید شده توسط گمرک

تبصره - مشخصات مذکور در این اسناد باید با مشخصات کالا تطبیق نماید و فاصله بین تاریخ صدور سند و تاریخ کشف کالا با توجه به نوع کالا و نحوه مصرف آن متناسب باشد.

ماده ۱۱۸ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - مقررات کشف، تحویل، تهیه صورتمجلس قاچاق، توقیف کالا و متهم، مخبر، کاشف، میزان جریمه ها، نحوه وصول، فروش و تقسیم حاصل فروش و جریمه های آن، نحوه ارجاع پرونده به مراجع صالحه و سایر موارد پیش بینی نشده در این فصل تابع قوانین مربوط به قاچاق است.

^۳ وفق مفاد بند (ز) ماده (۱) قانون مبارزه با قاچاق کالا - مصوب ۱۳۹۲ - و همچنین مفاد ماده (۴) قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۴۰۰، « اسناد مثبت گمرکی عبارت است از اصل یا تأییدیه الکترونیکی سند پروانه ورود گمرکی، پته گمرکی، قبض سپرده موجب ترخیص کالا، حواله فروش و یا قبض خرید کالای متروکه، ضبطی و بلاصاحب، پروانه عبور (ترانزیت)، پروانه مرجوعی، پروانه ورود موقت، پروانه ورود موقت برای پردازش، پته عبور، پروانه کران بری (کابوتاژ) دفترچه حمل و نقل جاده ای بین المللی (کارنه تیر) و دفترچه عبور گمرکی وسایل نقلیه (کارنه دو پاساژ) که به تأیید گمرک رسیده باشند، پروانه صادراتی، پروانه صدور موقت و کارت مسافری صادره توسط مناطق آزاد تجاری و صنعتی و کارت هوشمند که توسط گمرک تکمیل و تأیید می شود مشروط بر اینکه مشخصات مذکور در این اسناد با مشخصات کالا از هر حیث تطبیق نماید و فاصله بین تاریخ صدور سند و تاریخ کشف کالا با توجه به نوع کالا و نحوه مصرف آن متناسب باشد. اسناد گمرکات کشورهای خارجی و یا اسنادی که دلالتی بر ورود و یا صدور قانونی کالا از کشور ندارند، اسناد مثبت گمرکی تلقی نمی شوند.»

ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی - علاوه بر معافیت های مذکور در جدول تعرفه گمرکی ضمیمه آیین نامه اجرائی قانون مقررات صادرات و واردات و معافیت های دیگری که به موجب قوانین، تصویب نامه ها، موافقتنامه ها و قراردادهای مصوب مجلس شورای اسلامی برقرار شده است، موارد زیر نیز از پرداخت حقوق ورودی معاف می باشد:

ح - لوازم خانه و لوازم شخصی ایرانیان مقیم خارج که مدت اقامت آنان در خارج یک سال یا بیشتر باشد و لوازم خانه و اشیاء اتباع خارجی دارای اجازه اقامت که به ایران وارد می شوند مشروط بر این که:

۱- لوازم و اشیاء مزبور از یک ماه قبل تا نه ماه بعد از ورود شخص به قلمرو گمرکی وارد شود موارد قوه قهریه (فورس ماژور) به تشخیص گمرک ایران مستثنی است.

۲- لوازم و اشیاء مزبور به تشخیص گمرک با وضع و شؤون اجتماعی آنان متناسب بوده و جنبه تجاری نداشته باشد.

۳- در پنج سال گذشته، از چنین معافیتی استفاده نکرده باشند.

تبصره ۱ - کارمندان دولت که برای انجام مأموریت یکساله یا بیشتر به خارج از کشور اعزام می شوند در صورتی که قبل از پایان مأموریت و توقف یکساله از خارج احضار شوند همچنین ایرانیانی که به تشخیص وزارت امور خارجه به ناحق از کشور محل سکونت اخراج می شوند مشمول شرط مدت یک سال توقف مذکور در این بند نیستند.

تبصره ۲ - منظور از لوازم خانه اشیائی است که به طور عرفی مورد استفاده شخص و یا خانواده صاحب آن اشیاء هنگام اقامت در یک محل قرار می گیرد.

تبصره ۳ - اشخاصی که با رعایت مقررات مربوطه از مناطق آزاد به سرزمین اصلی وارد می گردند نیز مشمول تسهیلات این بند می شوند .

ماده ۱۵۵ **قانون امور گمرکی** - در مواردی که دولت جمهوری اسلامی ایران طبق قانون، عضویت در کنوانسیونها و قراردادهای بین المللی مربوط به گمرک را پذیرفته و لازم الاجراء شناخته است، روشها و دستورالعملهای اجرایی این قراردادها از طرف گمرک ایران تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۵۶ **قانون امور گمرکی** - جریمه ها و سایر حد نصابهای ریالی تعیین شده در این قانون هر سه سال یک بار بر اساس شاخص قیمتها که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می شود به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تغییر می یابد.

ماده ۱۵۷ **قانون امور گمرکی** - اشخاصی که کالایی اعم از داخلی و خارجی را از آبهای سرزمینی مرزی گرفته و یا بیرون بیاورند باید آن را به نزدیکترین گمرک تحویل نمایند و گمرک مکلف است فوراً صورتمجلس حاکی از مشخصات و خصوصیات کالا را تنظیم و به امضاء یابنده برساند. گمرک مکلف است پس از ثبت در دفتر انبار و صدور قبض انبار بلافاصله مراتب را در یک روزنامه کثیرالانتشار اعلام و تصریح نماید که اگر کسی خود را مالک کالای مزبور می داند می تواند از تاریخ انتشار آگهی تا مدت یک سال با ارائه اسناد به گمرک برای پرداخت حقوق ورودی کالای خارجی و ترخیص کالا و پرداخت هزینه های بیرون آوردن از آب و نظایر آن مراجعه نماید. در صورتی که تا پایان مدت مزبور کسی به گمرک مراجعه ننماید کالای مزبور به عنوان مجهول المالک تلقی می شود و پس از فروش توسط نهاد مأذون از سوی ولی فقیه هزینه های مربوطه از محل حاصل فروش قابل پرداخت است.

تبصره ۱ - در مورد شناورهای غرق شده یا صدمه دیده و بقایای آنها که توسط سازمان بنادر و دریانوردی، نقل و انتقال می یابد با رعایت ماده (۳۷) قانون دریایی ایران^۴ مصوب ۲۹/۶/۱۳۴۳ اقدام می شود.

تبصره ۲ - کالاهای سریع الفساد و کالاهایی که نگهداری آنها ایجاد هزینه اضافی یا خطر نماید، طبق مقررات مربوط، به فروش می رسد و وجوه حاصل از فروش آن تا تعیین تکلیف نهائی به عنوان سپرده نگهداری می شود.

ماده ۱۵۸ **قانون امور گمرکی** - به استثناء موارد مصرحه در این قانون نحوه ورود و صدور کالا، تحویل و تحول، نگهداری، محدودیت ها و ممنوعیت ها در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی، حسب مورد تابع قوانین مربوطه است.

ماده ۱۵۹ **قانون امور گمرکی** - مبادله کالا در تجارت مرزی از قبیل مرزنشینی، پيله وری، بازارچه های مرزی با رعایت قوانین مربوطه، از نظر کنترلها و تشریفات گمرکی تابع مقررات این قانون است.

---

^۴ ماده (۳۷) قانون دریایی: « حق ممتاز در مورد هزینه انتقال بقایای کشتی. در مواردی که کشتی یا شناورهای مغروق یا مصدوم و یا بقایای آنها موجب مزاحمت کشتیرانی گردند و مالک از انتقال آنها و رفع موانع خودداری نماید سازمان بنادر و کشتیرانی می تواند آنها را به هزینه خود به محل مناسبی انتقال داده و در صورت عدم پرداخت هزینه های مربوطه از طرف مالک آنها راتوقیف و به فروش رسانیده و مطالبات خود را با رعایت مفاد مواد ۲۹ و ۳۶ این قانون و مقدم بر سایر طلبکاران از حاصل فروش تأمین نماید.»

فصل چهارم

مناطق ویژه اقتصادی و آزاد تجاری – صنعتی

در قانون مقررات صادرات و واردات و

آیین نامه اجرایی آن

ماده (۱۱) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات - کالاهایی که سود بازرگانی آنها به موجب جدول پیوست این آیین نامه یا تصویب نامه های خاصی از طرف دولت، در جهت افزایش تغییر می یابد و کالاهایی که ممنوع اعلام می شود و همچنین کالاهایی که شرط ورود آنها در جهت محدودیت تغییر می کند، در صورت انطباق با یکی از شرایط اشاره شده و با رعایت مقررات قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود و یا افزایش سود بازرگانی قابل ترخیص خواهد بود:

- ۱- قبل از ممنوع شدن یا تغییر شرط ورود و یا افزایش سود بازرگانی، ثبت سفارش در وزارت صنعت، معدن و تجارت انجام شده باشد و کالا در گمرک موجود بوده و در دفاتر گمرک به ثبت رسیده باشد.
- ۲- برای کالا قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود و یا افزایش سود بازرگانی، اعتبار اسنادی گشایش شده و بارنامه حمل قبل از انقضای مهلت اعتبار صادر گردد. اعتبارات اسنادی که پس از ممنوعیت یا تغییر شرط ورود و یا افزایش سود بازرگانی تمدید می شود، مشمول این بند نخواهد بود.
- ۳- برای کالاها قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود و یا افزایش سود بازرگانی، ثبت سفارش در وزارت صنعت، معدن و تجارت انجام و از طریق بروات اسنادی با تعهد بانک، کارسازی و بارنامه حمل در مهلت بروات اسنادی صادر شده باشد. برواتی که پس از ممنوعیت یا تغییر شرط ورود و یا افزایش سود بازرگانی تمدید می شود، مشمول این بند نخواهد بود.
- ۳ (مکرر)- برای کالا قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود و یا افزایش سود بازرگانی، پس از ثبت سفارش در وزارت صنعت، معدن و تجارت، حواله ارزی در بانک عامل کارسازی شده و بارنامه حمل، قبل از انقضای ثبت سفارش صادر و کالا ظرف مهلت های ذیل بند (۴) این ماده به کشور رسیده باشد.
- ۴- در مورد کالاهای بدون انتقال ارز (بدون تعهد نظام بانکی برای پرداخت وجه) که ثبت سفارش در وزارت صنعت، معدن و تجارت قبل از ممنوعیت یا تغییر شرط ورود و یا افزایش سود بازرگانی انجام شده باشد و اولین بارنامه حمل هر محموله، قبل از ممنوعیت یا تغییر شرط ورود و یا افزایش سود بازرگانی صادر و ظرف مهلت های زیر به قلمرو گمرکی، وارد شود:
  - الف - در صورت حمل از طریق هوایی ظرف ۱۰ روز از تاریخ صدور هر بارنامه حمل
  - ب - در صورت حمل از طریق دریا، زمین یا به طور مرکب از طریق دریا و زمین، از تاریخ صدور هر بارنامه حمل به شرح زیر مهلت خواهد داشت:
    - ۱- کالاهایی که از کشورهای حوزه خلیج فارس و همجوار خریداری و حمل می شود ظرف بیست روز
    - ۲- سایر کشورها از طریق زمین، ظرف چهل روز، دریایی یا دریایی و زمینی ظرف پنجاه و پنج روز تبصره- کالای وارده با رویه بروات بدون تعهد نظام بانکی عیناً مشمول مقررات این بند خواهد بود.
  - ۵- در مورد کالاهای به صورت واردات در مقابل صادرات که خارج از نظام بانکی وارد می شوند، ثبت سفارش در وزارت صنعت، معدن و تجارت قبل از ممنوعیت یا تغییر شرط ورود و یا افزایش سود بازرگانی انجام

شده و صادرات قبل از ثبت سفارش صورت گرفته باشد، در صورتی که بارنامه حمل قبل از ممنوعیت یا تغییر شرط ورود و یا افزایش سود بازرگانی صادر و ظرف مهلت های مندرج در ذیل بند (۴) این ماده به قلمرو گمرکی وارد شود.

تبصره های این ماده به شرح زیر می باشد:

تبصره ۱- موارد استثناء جز در رابطه با تغییر سود بازرگانی، با موافقت کمیته موضوع ماده یک قابل انجام خواهد بود.

تبصره ۲- چنانچه سود بازرگانی در جهت کاهش باشد، سود بازرگانی کمتر، ملاک محاسبه خواهد بود.

تبصره ۳- کالاهای وارد شده توسط شرکت های تعاونی مرزنشینان و یا پيله وران، که میزان سهمیه ارزی آنها به صورت سالانه توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تعیین و ابلاغ می گردد در سقف سهمیه مقرر، چنانچه بارنامه حمل قبل از ممنوعیت و یا محدودیت و یا افزایش سود بازرگانی صادر و در مهلت های مندرج در بندهای "الف" و "ب" فوق الذکر به گمرک وارد شود، مشمول ممنوعیت و یا محدودیت و یا افزایش سود بازرگانی نخواهد بود.

تبصره ۴- کالاهایی که قبل از انتشار این تصویب نامه در روزنامه رسمی، اعتبار اسنادی آنها گشایش یافته یا در گمرکات موجود یا اولین بارنامه آنها صادر شده و واجد شرایط ماده (۱۱) تصویب نامه شماره ۲/۳۷۵۰۲/ت/۲۷۴۸۴هـ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۹ بوده اند، همچنان طبق تصویب نامه مذکور، مورد اقدام قرار خواهند گرفت.

تبصره ۵- کالاهای وارد شده به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، در صورت انطباق با یکی از موارد زیر، مشمول مقررات این ماده خواهد بود:

۱- قبض انبار کالا مورد تفکیک، تجمیع یا معامله قرار نگرفته باشد و حداکثر تا شش ماه از تاریخ ورود به کشور، در گمرک اظهار شود. در این صورت زمان ورود کالا به قلمرو گمرکی، از تاریخ ورود کالا به کشور محسوب می گردد. برای این منظور، ثبت این قبیل اطلاعات در قبض انبار صادره و تغییرات آن از سوی سازمان منطقه، در سامانه گمرک، الزامی است.

۲- برای کالاهایی که به قصد عبور از این مناطق و به جهت واردات قطعی به کشور وارد می شوند، با اعلام کتبی واردکننده یا شرکت حمل و نقل به سازمان عامل منطقه و صدور قبض انبار به این منظور توسط آن سازمان، کالاهای ورود به قلمرو گمرکی تلقی می شوند. این گونه قبض انبارها مشمول هیچ یک از مقررات و تسهیلات مقرر در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و آیین نامه های مربوط به آنها، به استثنای عوارض و هزینه های ارایه خدمات در مناطق، نمی باشد.

تبصره ۶- تعرفه های مشمول حقوق ورودی تعرفه های فصلی، مشمول استفاده از تسهیلات ماده (۱۱) نمی باشد.

فصل پنجم

مناطق ویژه اقتصادی و آزاد تجاری – صنعتی

در قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و

اصلاحات و الحاقات بعدی آن

ماده ۲(الحاقی)- علاوه بر مصادیقی که در قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ و اصلاحات بعدی آن ذکر شده است، موارد زیر نیز قاچاق محسوب می‌شود:

الف(اصلاحی)- برنگرداندن کالای اظهار شده به عنوان خروج موقت یا کران‌بری به کشور به ترتیب مقرر در قانون امور گمرکی **تبصره(الحاقی)** -مصادیق موارد قوه قهریه (فورس ماژور) و مواردی که عدم ورود کالا عمدی نیست، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

ب(الحاقی)- اضافه کردن کالا به محموله عبوری (ترانزیتی) خارجی و تعویض یا کاهش محموله‌های عبوری اعم از رویه عبور داخلی و خارجی در داخل کشور

پ(اصلاحی)- اظهار کالا به گمرک و یا ترخیص یا خروج کالا از اماکن گمرکی با ارائه مجوزها یا اسناد جعلی و یا مجوزهای باطل یا منقضی یا تکراری یا خلاف واقع یا متعلق به غیر یا تحصیل شده از طریق تبانی و یا تقلب.

ت- تعویض کالای صادراتی دارای پروانه، مشروط بر شمول حقوق و عوارض ویژه صادراتی برای کالای جایگزین شده

ث(الحاقی)- **ورود کالای موضوع بند(ر) ماده(۱۲۲) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ به داخل کشور، اعم از مناطق آزاد تجاری- صنعتی و سایر نقاط کشور**

ج- اظهار کالای وارداتی با نام یا علامت تجاری ایرانی بدون اخذ مجوز قانونی از مراجع ذیربط با قصد متقلبانه

چ- واردات کالا به صورت تجاری با استفاده از تسهیلات در نظر گرفته شده در قوانین و مقررات مربوط برای کالاهای مورد مصرف شخصی مانند تسهیلات همراه مسافر، تعاونی‌های مرزنشینی و ملوانی در صورت عدم اظهار کالا به عنوان تجاری به تشخیص گمرک

ح(اصلاحی)- خروج کالاهای وارداتی تجمیع شده مشمول تسهیلات قانون ساماندهی مبادلات مرزی از استان مرزی بدون رعایت تشریفات قانونی یا تجمیع تجاری این کالاها یا تجمیع تجاری کالاهای مسافری.

خ(منسوخ)- عدم رعایت ضوابط تعیین‌شده از سوی دولت یا نداشتن مجوزهای لازم از بانک مرکزی برای ورود، خروج، خرید، فروش یا حواله ارز

د- عرضه کالا به استناد حواله‌های فروش سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و یا سایر دستگاه‌ها مشروط بر عدم مطابقت با مشخصات حواله

ذ- عرضه کالاهای وارداتی فاقد شناسه کالا و شناسه رهگیری در سطح خرده‌فروشی با رعایت ماده (۱۳) این قانون

ر- هرگونه اقدام به خارج کردن کالا از کشور برخلاف تشریفات قانونی به شرط احراز در مراجع ذیصلاح با استناد به قرائن و امارات موجود

ز- سایر مصادیق قاچاق به موجب قوانین دیگر

منابع و مأخذ :

- مجموعه قوانین و مقررات مربوط به مناطق ویژه اقتصادی و آزاد تجاری - صنعتی با آخرین اصلاحات
- مکس پدیا ، مهرداد جمال ارونقی ، شرکت چاپ و نشر بازرگانی
- مکس دات، مهرداد جمال ارونقی ، شرکت چاپ و نشر بازرگانی
- مکس ترافیک ، مهرداد جمال ارونقی ، شرکت چاپ و نشر بازرگانی
- مکس لا، مهرداد جمال ارونقی ، شرکت چاپ و نشر بازرگانی
- مکس تست؛ مهرداد جمال ارونقی ، شرکت چاپ و نشر بازرگانی